

RIS 2006 - Gospodinjstva (#73)

Internet in slovenska država

Povzetek: V poročilu so analizirani rezultati reprezentativne telefonske ankete RIS med aktivnimi (mesečnimi) uporabniki interneta septembra 2006 v starosti 12-65 let. Glavne ugotovitve:

- Število mesečnih PC uporabnikov interneta je 880 tisoč in narašča z letno rastjo pod 10%, kar potrjujejo tudi podatki Eurostata 2006, kjer je Slovenija na povprečju EU25: tedenskih uporabnikov je v populaciji 16-74 let 47%, tromesečnih pa 51%. (Pri tem se v primerjavi z EU25 potrjuje tradicionalno nadpovprečno zanimanje za eUpravo in nižja interaktivno raba storitev)
- V primerjavi z raziskavo RIS 2004 se je v RIS 2006 zadovoljstvo uporabnikov interneta z vlogo slovenske države pri razvoju interenta povečalo (3.3 \Rightarrow 3.5). Pri tem so novi uporabniki interneta, ki so v splošnem nižje izobraženi, bistveno bolj zadovoljni.
- Za vlogo v razvoju interneta so še naprej visoko ocenjeni SiOL (3.8), Microsoft (3.8) in Telekom (3.6); podobno so pozitivno ocenjeni tudi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (3.5), Ministrstvo za šolstvo in šport (3.4) ter Direktorat za informacijsko družbo (3.3). Ostali politični subjekti so ocenjeni negativno, tradicionalno najnižje Državni zbor in Vlada (2.5).
- Predsednikom vlade uporabniki interneta še naprej ne pripisujejo posebej pozitivne vloge pri razvoju interneta. Zato med njimi ni večjih razlik, vse ocene pa so rahlo negativne (2.6 - 2.8). Kljub temu pa v zadnjem obdobju opazimo nekoliko povečano oceno (2.6 \Rightarrow 2.8).
- Anketiranci ocenjujejo, da je gradnja avtocest enako pomembna kot omogočanje javno dostopnih točk za dostop do interneta, poceni dostop do interneta ter opremljanje šol s PCji - povsod imamo podobno visoko oceno okoli 4.5. Štiri petine respondentov (78%) pa meni, da naj razvoj informacijske družbe postane pomembna strateška prioriteta v razvoju.
- Okoli 13% uporabnikov interneta mesečno obiskuje spletne strani eUprave (100 tisoč oseb). Občinske strani pa so najbolj obiskane javne/upravne strani (62%), sledijo strani ministrov (56%) ter strani organov Evropske Unije (30%). Tretjina vprašanih je že izpolnila uradni obrazec ali opravila del uradnega postopka (32%), petina pa je že poslala elektronsko pošto javni upravi (24%). V primerjavi z letom 2004 v vseh pogledih beležimo znaten porast.
- Najpomembnejši dejavnik rabe storitev e-uprave je leto prve uporabe interneta. Uporabniki, ki so vstopili 2005-2006, e-uprave skoraj ne uporabljajo; pri uporabnikih iz leta 1996 ali prej pa je uporaba skoraj 100%. Izjema so občinske strani, ki jih pogosto ugrabljajo tudi novi uporabniki.
- Pri storitvah e-uprave izstopata vpogled v zemljiško knjigo ter e-dohodnina, z nekaj odstotki pa smo lahko zaznali tudi uporabo portala eVEM in storitev podaljšanja registracije vozil.
- Manj kot polovica (36%) uporabnikov interneta ima kvalificirano digitalno potrdilo, pri tem izstopajo bančni certifikati, predvsem NLB (20%). SIGEN-CA, ki so ga pridobili na upravni enoti, ima manj kot 10% uporabnikov, dobrih 10% pa je že razmišljajo o njegovi nabavi. Več kot tri četrtine uporabnikov interneta ima vtis, da je postopek pridobitve potrdila zapleten in le četrtina meni, da omogoča bistveno širšo paleto storitev.
- Uporabniki interneta menijo, da so premalo informirani o storitvah e-uprave (60%), skoraj polovica si želi čim več on-line storitev e-uprave (48%). Približno četrtina uporabnikov je nezadovoljnih s storitvami e-uprave in tudi splošno zadovoljstvo s temi storitvami ni posebej visoko (3.1). Pri uporabnikih, ki uporabljajo storitve e-uprave, je zadovoljstvo večje, kritičnost manjša in v še večji meri si želijo več storitev.

*Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Center za metodologijo in informatiko, Projekt RIS
e-mail: info@ris.org, URL: http://www.ris.org/*

*Naročnik raziskave:
Ministrstvo za informacijsko družbo, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
Cilji raziskovalni program "Konkurenčnost Slovenije"*

INTERNET IN SLOVENSKA DRŽAVA

Avtorji: Vasja Vehovar, Tina Zupanič

Ljubljana, oktober 2006

OSNOVNE UGOTOVITVE

Poročilo se nanaša na telefonsko anketo RIS – *september 2006* (n=605) in nadaljuje prejšnje raziskave projekta RIS na tem področju. Osnovne ugotovitve se nanašajo na **reprezentativni vzorec mesečnih uporabnikov interneta**, kjer je na glavnino vprašanj o vlogi države pri razvoju interneta in storitva e-uprave odgovarjala polovica respondentov.

Glavne ugotovitve:

- Strinjanje glede pozitivne vloge slovenske države z leti narašča. Leta 2006 se je s trditvijo, da je slovenska država dobro poskrbela za razvoj interneta v Sloveniji, strinjalo že 52.7% anketiranih (leta 2004: 38%);
- V splošnem so respondenti manj kritični do posameznih institucij povezanih z razvojem interneta v Sloveniji v primerjavi z letom 2004, saj se ocene gibljejo okoli 3.1 (leta 2004: okoli 2.7);
- Uporabniki interneta so v letu 2006 nekoliko slabše ocenili vloge posameznih institucij in ministrstev, posebej državni zbor in vlado RS (2.5), kakor tudi Ministrstvo za gospodarstvo (2,7);
- Boljše je ocenjena vloga SiOLa (3.8), slabše pa vloga Telekoma Slovenije (3.6). Po oceni vloge Microsofta smo letos spraševali prvič in uporabniki interneta mu očitno pripisujejo pomembnejšo vlogo (3.8);
- V primerjavi s prejšnjimi leti se je po ocenah anketirancev leta 2006 konstantno in pozitivno povečevala le vloga SiOLa (3.8), vloga Gospodarske zbornice (2.9) in vloga predsednika vlade (2.8), ki pa sta še vedno relativno nizki;
- Vsakodnevni uporabniki interneta so v primerjavi s tedenskimi in mesečnimi nekoliko bolj kritični do vloge državnih institucij pri razvoju interneta;
- Posamezniki, ki so začeli internet uporabljati pred letom 1996 so v primerjavi z uporabniki, ki so ga začeli uporabljati po letu 1997 bolj kritični do večine državnih institucij, na drugi strani pa izredno pozitivno ocenjujejo vlogo SiOLa, Telekoma Slovenije in Microsofta;
- Za uporabnike interneta v Sloveniji je najpomembnejše, da država dokonča gradnjo avtocest (4.5), omogoči čim več javno dostopnih točk za dostop do interneta (4.5), spodbudi opremljanje z računalniki v šolah (4.5), ter zagotovi masovni in poceni

širokopasovnega dostopa do interneta (4.5). Sledita spodbujanje kreiranja več spletnih vsebin v slovenščini (4.3) ter pospešen razvoj informacijske družbe, kot pomembna strateška prioriteta (4.1);

- Moškim je v primerjavi z ženskami bolj pomembno, da država postavi pospešen razvoj informacijske družbe za pomembno strateško prioriteto, ženskam pa so v primerjavi z moškimi pomembnejše vse ostale prioritete države;
- Bolj izobraženim (višja in visoka šola) so pomembni vzpostavitve čim več javno dostopnih točk za dostop do interneta, vzpodbujanje opremljanja z računalniki v šolah ter dokončanje gradnje avtocest. Brezposelnim pa so manj pomembni pospešen razvoj informacijske družbe kot pomembne strateške prioritete, spodbujanje opremljanja z računalniki v šolah ter zagotovitev masovnega in poceni dostopa do interneta;
- Spletne strani svoje občine in spletne strani katerega od ministrov je obiskalo že tri petine (62%) vprašanih, spletne strani katerega od ministrstev pa dobra polovica (56%). Tretjina respondentov je že obiskala spletne strani organov Evropske unije ter izpolnila uradni obrazec ali opravila uradni postopek. Petina vprašanih pa je že poslalo elektronsko pošto javni upravi (24%);
- Spletne strani svoje občine in ministrstev pogosteje obiskujejo srednje in visoko izobraženi posamezniki, slednji tudi pogosteje obiskujejo spletne strani Evropske unije, pošiljajo elektronsko pošto javni upravi ter izpolnjujejo uradne obrazce ali opravljajo uradne postopke;
- Največ respondentov je v zadnjih 12 mesecih opravilo vpogled v zemljiško knjigo (20%) ter elektronsko oddalo dohodnino (19%);
- Največ respondentov ima bančni certifikat NLB (20%), neko drugo digitalno potrdilo (11%) ter potrdilo SIGEN-CA, ki so ga pridobili na upravni enoti (9%). Ostala navedena digitalna potrdila ima manj kot 3% respondentov;
- Dobra tretjina (37%) respondentov meni, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten, 31% pa meni, da digitalno potrdilo ne omogoča bistveno več storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega. Le sedmina respondentov (15%) je že razmišljala o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA. Skoraj polovica respondentov si želi čim več on-line storitev e-uprave (48%), tretjina jih je s storitvami e-uprave zadovoljnih (33%), petina pa meni, da storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne (21%). Kar tri petine respondentov je mnenja, da so premalo informirani o storitvah e-uprave (60%).

KAZALO

1	METODOLOGIJA	6
2	EUROSTAT 2006: PRIMERJAVA Z EU25	8
3	SLOVENSKA DRŽAVA IN INTERNET	13
4	DIREKTORAT ZA INFORMACIJSKO DRUŽBO	22
5	VLOGA INSTITUCIJ PRI RAZVOJU INTERNETA	27
5.1	Ocene 2006.....	27
5.2	Vpliv leta prve uporabe interneta	36
5.3	Primerjava s Politbarometrom.....	37
6	PRIORITETE NA PODROČJU RAZVOJA INTERNETA.....	40
7	OBISKANOST SPLETNIH STRANI E-UPRAVE	50
7.1	Obiskanost spletnega portala eUprava	50
7.2	Spletne storitve eUprave	57
8	UPORABA STORITEV E-UPRAVE.....	64
9	KVALIFICIRANO DIGITALNO POTRDILO.....	69
10	ODNOS DO STORITEV E-UPRAVE	74
11	KAZALO TABEL	87
12	KAZALO SLIK.....	89
13	VPRAŠALNIK	92

1 METODOLOGIJA

Ugotovitve v poročilu temeljijo na podatkih, zbranih s telefonsko anketo, ki je bila izvedena v mesecu septembru 2006. Z metodo računalniško podprtega telefonskega anketiranja je bilo v okviru raziskave RIS 2006 anketiranih 605 posameznikov v starosti od 12 do 65 let. Na celotnem vzorcu so bila izvedena le ključna vprašanja o uporabi interneta, na sklop o internetu in slovenski državi pa je ogovarjala dobra polovica vzorca, ki mesečno uporablja internet. V gospodinjstvu so bili respondenti izbrani po metodi zadnjega rojstnega dne.

Pri podrobnejših analizah gre pogosto za majhno število enot, zato so v tabelah vpeljane naslednje oznake, ki jih velja upoštevati tudi, kadar niso eksplicitno zapisane:

- - *nesprejemljivo nenatančna ocena, navedena zgolj za ilustracijo (manj kot 10 enot)*
- (()) - *zelo nenatančna ocena (med 10 in 20 enot)*
- () - *nenatančna ocena (med 20 in 30 enot)*

Majhne celice torej služijo zgolj kot ilustracija, nikakor pa ne kot osnova za posplošeno trditev. Na nekaterih mestih je za realno razumevanje podatkov navedena tudi standardna napaka ocene (SE), katera se v primeru deležev izračuna na način:

$$\sqrt{\frac{pq}{n}}$$

Upoštevati velja, da je običajni 95% interval zaupanja širok $\pm 2 \times SE$.

Pri uteževanju je bil na osnovi populacijskih podatkov o starosti, izobrazbi, spolu, regiji, naselju in statusu opravljen postopek prilagajanja kontrolnim spremenljivkam – *raking*. Poleg navedenih spremenljivk (margin) je bila upoštevana tudi interakcija spola in starosti ter izobrazbe in zaposlitvenega statusa. V vseh navedenih kontrolnih spremenljivkah se torej vzorec ujema s slovensko populacijo.

Kot rečeno, je na glavni sklop o specifičnih vprašanjih o slovenski državi in internetu odgovarjala dobra polovica vseh uporabnikov interneta v vzorcu (n=312).

Ker v nadaljevanju analiziramo mesečne uporabnike interneta v Sloveniji, velja izpostaviti, da je teh uporabnikov, med tistimi, ki so na vprašanje »Ali uporabljate internet?« odgovorili

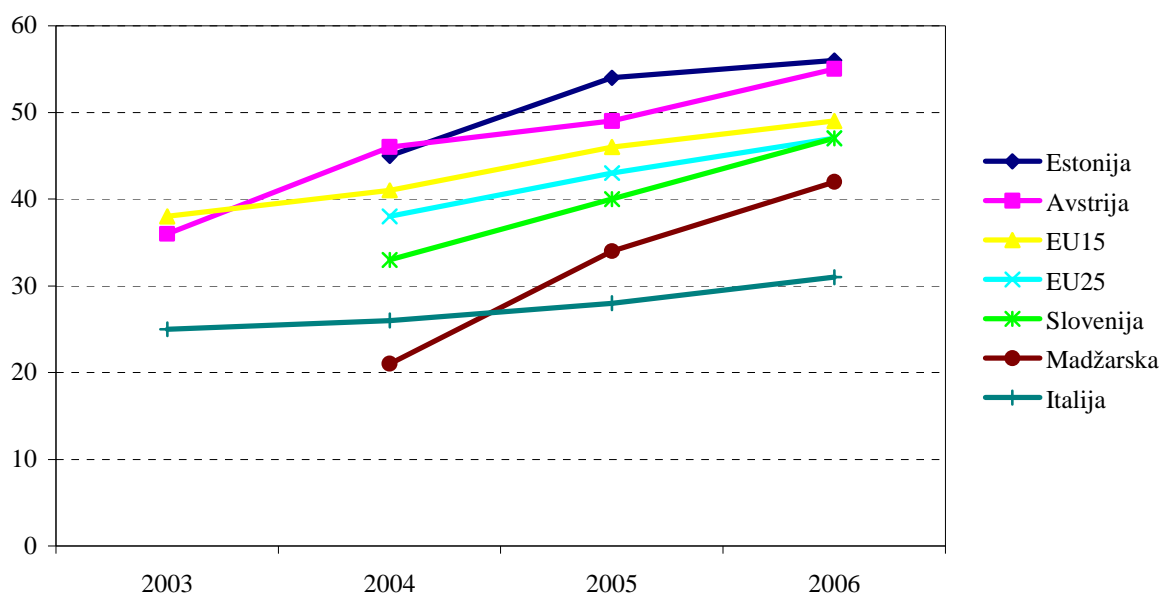
pritrdilno kar 97.3%, v populaciji 12 do 65 let jih je 56.8% (oz. 843,480 oseb), v populaciji 10 do 75 let pa 51.6% (oz. 877,200 oseb). Poleg slednjih je še 80,000 tako imenovanih »mobile only« uporabnikov interneta, vendar pa v nadaljevanju dosledno analiziramo le PC uporabnike.

V poročilu kot glavno raziskavo analiziramo podatke raziskave RIS 2006, vključujemo pa tudi podatke in grafe iz predhodnih raziskav, ki so bile opravljene v okviru projekta *RIS*, delno pa vključujemo tudi podatke Eurostat 2006.

2 EUROSTAT 2006: PRIMERJAVA Z EU25

Eurostat¹ je sredi novembra 2006 v bazi Cronos objavil rezultate ankete IKT 2006, o kateri je za Slovenijo [Statistični urad že poročal](#)², za vse države EU25.

*Slovenija kljub hitri rasti ostaja na povprečju EU25 glede števila uporabnikov interneta s 47% tedenskih uporabnikov*³ (2005 40%, 2004 33%) v populaciji 16 do 74 (EU25 47%), vendar še naprej nekoliko *zaostaja za EU15* (49%). V Sliki 1 so podani trendi za Slovenijo, EU in nekaj primerljivih oziroma sosednjih držav.

Slika 1: Tedenski uporabniki interneta – primerjava Slovenija - države EU (Cronos, 2006)

V pogledu *uporabe v zadnjih treh mesecih je manjši zaostanek*, saj je v Sloveniji 51% uporabnikov interneta, ki so slednjega uporabljali v zadnjih treh mesecih (v primerjavi z 56% v EU15 in 54% v EU25). Vsekakor gre v Sloveniji za zmerno letno rast deleža uporabnikov interneta pod 10%, saj je bil v letu 2005 delež uporabnikov interneta 47%.

¹ Raziskava je potekala na populaciji 10 do 74 let.

² Dostopno na <http://ris.org/index.php?fl=1&nt=9&sid=431&m2w=Nove%20raziskave%20-%20arhiv%20%3E%3E>

³ Vprašani sta bili naslednji: »Kdaj ste nazadnje uporabljali internet?« (možnosti: »v zadnjih treh mesecih, pred 3 meseci do 1 leta, pred več kot 1 letom, še nikoli«) ter »Kako pogosto ste v povprečju uporabljali internet v zadnjih 3 mesecih?« (možnosti: »vsak dan ali skoraj vsak dan, vsaj enkrat na teden (vendar ne vsak dan), vsaj enkrat na mesec (vendar ne vsak teden), manj kot enkrat na mesec«).

Tabela 1: Tedenski uporabniki interneta ter tisti, ki so internet uporabljali v zadnjih treh mesecih – primerjava Slovenija - države EU (Cronos, 2006)

Država	Tedenski uporabniki				Uporabil internet v zadnjih treh mesecih
	2003	2004	2005	2006	2006
EU25		38	43	47	54
EU15	38	41	46	49	56
Belgija			53	58	62
Češka	20	25	26		
Danska	64	70	73	78	83
Nemčija	44	50	54	59	69
Estonija		45	54	56	61
Grčija	14	17	18	23	29
Španija	29	31	35	39	48
Francija				39	46
Irska	25	27	31	44	51
Italija	25	26	28	31	36
Ciper		28	26	29	34
Latvija		27	36	46	51
Litva	20	26	30	38	42
Luksemburg	48	59	63	65	71
Madžarska		21	34	42	45
Nizozemska			74	76	81
Avstrija	36	46	49	55	61
Poljska		22	29	34	40
Portugalska	22	25	28	31	35
Slovenija		33	40	47	51
Slovaška		40	43	43	49
Finska	58	63		71	77
Švedska	69	75	76	80	86
Velika Britanija	46	49	54	57	66
Bolgarija		13			
Romunija		10			
Turčija		11			
Islandija	75	77	81	84	88
Norveška	66	68	74	77	82
Makedonija		15			

Pri lokaciji dostopa⁴ do interneta v Sloveniji nekoliko izstopa dostop v izobraževani instituciji - 10% celotne populacije 10 do 74 let je v zadnjih treh mesecih dostopalo do interneta v izobraževalnih institucijah (EU25 8%) – delno izstopa tudi dostopanje na delovnem mestu 28% (EU25 23%).

Glede dostopa *gospodinjstev je Slovenija povsem na povprečju EU15 (54%)*, celotna EU25 pa ima 52% odstotkov gospodinjstev dostop do interneta, kar velja tudi za delež širokopasovnega dostopa.

Pri tem Slovenija ponovno in posebej izrazito izstopa z *mobilnim dostopom⁵, ki ga ima 24% gospodinjstev (EU25 6%)*, vendar pa tudi v PC dostopu ne zaostaja in je na EU15 povprečju (53%). Dostop preko dlančnika (2%) ali TV (1%) je še v povojih, tako v Sloveniji kot v EU.

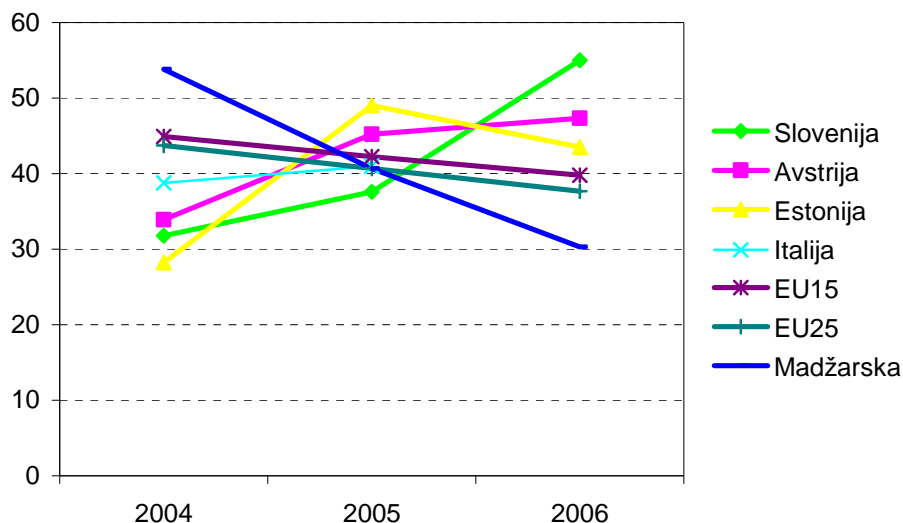
Tudi širokopasovni dostop gospodinjstev je povsem na povprečju EU25 in tudi EU15 (62% vseh gospodinjstev z dostopom). V ostalem Slovenija posebej ne izstopa, izjema je tradicionalno nizka raba *e-nakupovanja⁶* in *finančnih oziroma bančnih* storitev, kjer je Slovenija še povečala zaostanek.

⁴ Vprašanje je bilo naslednje: »Ali ste v zadnjih 3 mesecih uporabljali internet...« (možnosti: »doma, na delovnem mestu (drugje kot doma), v šoli, na fakulteti (velja za tiste, ki tam niso zaposleni), pri kom drugem doma (npr. prijatelju, sorodniku,...), na javnih točkah (knjižnice, hotel, letališče, internet caffè), drugje?«).

⁵ Vprašanje je bilo naslednje: »Prek katere izmed naslednjih naprav se doma lahko povežete z internetom:« možnosti (»osebnega računalnika, prenosnega računalnika, TV z opremo za dostop do interneta, mobilnega telefona, ročnega računalnika (dlančnika, PDA), konzole za igre (npr. Playstation)«).

⁶ Vprašanje je bilo naslednje: »Ali ste v zadnjih 3 mesecih v zasebne namene uporabljali...« (možnosti: »pošiljanje, prejemanje e-pošte; iskanje informacij o blagu in stritvah; uporabo storitev povezanih s potovanji in nastanitvijo; poslušanje spletnih radijskih postaj; gledanje spleten TV; igranje ali prenašanje iger, slik in glasbe; prenašanje programske opreme; branje ali prenašanje spletnih časopisov, revij; iskanje službe ali pošiljanje prijav za službo; iskanje informacij povaznih z zdravjem; iskanje drugih informacij; e-bančništvo; prodajo blaga ali storitev; telefoniranje preko interneta, videokonferenco«).

V pogledu *eUprave*⁷ se še naprej potrjuje tradicionalno *nadpovprečno visoko zanimanje* za storitve eUprave - 55% posameznikov v populaciji 16 do 74 let je v Sloveniji v zadnjih treh mesecih na internetu iskalo upravne informacije (EU25 40%), 33% pa naložilo kak obrazec (EU25 25%).

Slika 2: Pridobivanje informacij s strani eUprave – primerjava Slovenija – države EU (Cronos, 2006)

Slovenija presega tako povprečje starih (EU15), kakor tudi skupno EU povprečje (EU25) v pridobivanju informacij s strani eUprave. Prav tako presega tudi deleže pridobivanja informacij s strani eUprave v večini EU držav, pred Slovenijo so le nekatere skandinavske države.

Zaostanek pa se kaže v pogledu aktivne uporabe, tako je npr. pošiljanja obrazcev eUpravi v Sloveniji opravilo le 12% (EU25 15%) uporabnikov, ki so internet uporabili v zadnjih treh mesecih. (Table 2, na naslednji strani).

⁷ Vprašanje je bilo naslednje: »Ali ste v zadnjih 3 mesecih v zasebne namene uporabljali spletne strani državne uprave (npr. občin, univerz, knjižnic) za...« (možnosti: »pridobivanje informacij; prodobivanje obrazcev; vračanje izpolnjenih obrazcev«).

Tabela 2: Uporaba storitev eUprave – primerjava Slovenija – države EU (Cronos, 2006)

Država	Pridobivanje informacij					Prenos obrazcev						Pošiljanje obrazcev			
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
EU25			44	41	38			20	21	24			12	12	15
EU15		40	45	42	40		21	20	21	25		12	12	12	16
Belgija				28	41				13	12				8	12
Češka		12	10	10			4	7	7			1	4	4	
Danska	55	56	56		48	18	21	22		24	22	19	18		20
Nemčija	29	43	51		40	14	23	22		25	7	13	11		14
Estonija			28	49	44			28	30	28			26	28	28
Grčija	24	38	37	21	19	2	13	14	8	3	7	17	12	14	7
Španija		53	54	51	49		28	29	28	28	32	16	17	13	15
Irska		31	34	39	42		22	26	32	37		16	19	25	28
Italija				39	41				27	30				11	14
Ciper			33	35	35			11	15	23			4	6	10
Latvija			36	29	45			13	12	15			11	12	12
Litva		24	31	33	30		13	20	19	16		12	19	16	15
Luksemburg	37	47	55	55	51	12	32	44	46	49	12	21	32	27	24
Madžarska			54	41	30			25	33	25			15	20	12
Nizozemska	19	23		52	57				28	34				26	37
Avstrija	22	35	34	45	47	14	26	27	20	36	9	13	16	22	20
Poljska			41	31	12			19	16	9			12	7	5
Portugalska	20	38	35	37	39	2	21	26	26	30	3	20	26	28	32
Slovenija			32	38	55			19	20	34			8		12
Slovaška			45	47	55			28	27	34			10	13	15
Finska	50	58	62	61	52	19	24	19	30	37	7	13	14	15	19
Švedska	57	54	44	60		33	30	25	38		16	15	14	26	
Velika Britanija	11	31	31	33			12	11	11			7	5	7	
Bolgarija			24					21					16		
Romunija			20					6					9		
Turčija			43					21					10		
Islandija		60	68	59	62		51	36	34	41		49	23	23	31
Norveška		58	50	58	64		30	24	30	37		18	11	26	35
Makedonija			10					9					5		

Če povzamemo, se Slovenija v primerjavi z EU25 še naprej nahaja na povprečju, v pogledu eUprave pa se nadaljuje visoko zanimanje in manjši zaostanek pri interaktivni uporabi storitev.

3 SLOVENSKA DRŽAVA IN INTERNET

V RIS-ovih raziskavah kontinuirano spremljamo mnenje uporabnikov interneta o vlogi slovenske države pri razvoju interneta v Sloveniji. Pri tem smo v dosedanjih raziskavah RIS opazili splošni trend, da ocena vloge države pri razvoju interneta v Sloveniji, kljub vstopanju manj kritične populacije – kar načeloma pomeni manj negativnih ocen - v uporabo interneta, ostaja v grobem konstantna. Iz tega smo sklepali, da postajajo starejši uporabniki interneta z vsakim letom uporabe nekoliko manj zadovoljni z vlogo države. Navedeno manjšanje je lahko rezultat individualnega staranja (z leti so ljudje nasploh vse manj zadovoljni), lahko pa tudi rezultat dejanskega porasta nezadovoljstva, ki nastane iz uporabniške izkušnje. V vsakem primeru pa so navedeni upad kompenzirali novi uporabniki, ki so bili v splošnem manj kritični. Tokrat pa opazamo, da se nakazuje preobrat, saj se je ocena vloge države pri razvoju interneta v Sloveniji nekoliko zvišala. Slednje gre pripisati predvsem dejstvu, da starejši uporabniki interneta tokrat manj kritično ocenjujejo vlogo slovenske države pri razvoju interneta, v primerjavi z letom 2004.

Tabela 3 in Slika 3 prikazujeta trditev »Slovenska država je dobro poskrbela za optimalni razvoj interneta v Sloveniji«, na katero so respondenti odgovarjali na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni sploh se ne strinjam, 5 pa popolnoma se strinjam.

Tabela 3: Vloga slovenske države pri razvoju interneta v Sloveniji (primerjava telefonskih anket: RIS 1998, RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

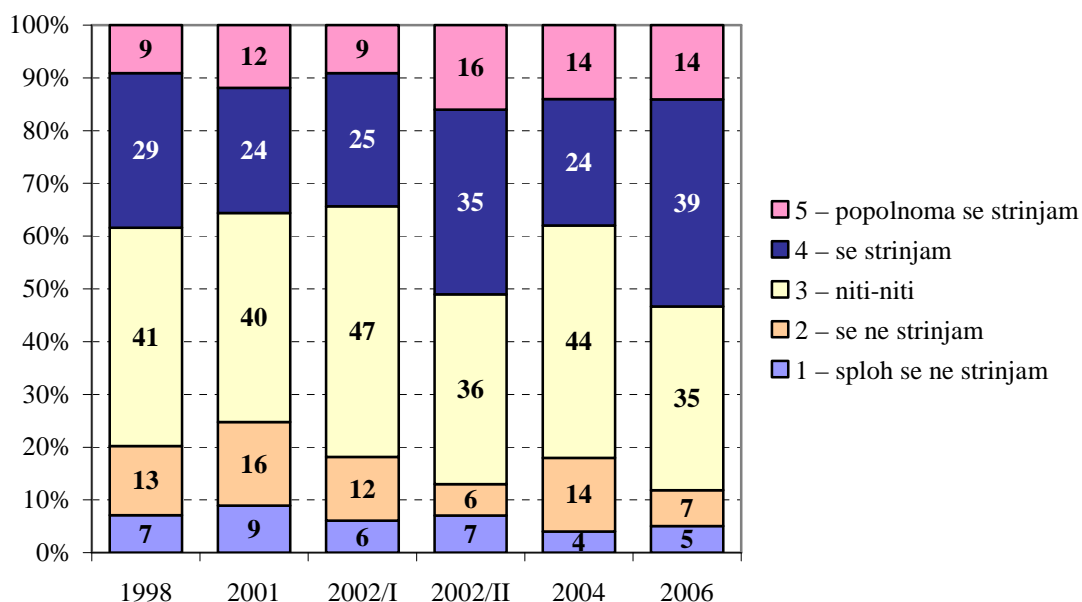
	1998	2001	2002/I ⁸	2002/II ⁹	2004	2006
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
1 – sploh se ne strinjam	7	9	6 (14)	7 (12)	4 (12)	5 (17)
2 – se ne strinjam	13	16	12 (27)	6 (11)	14 (39)	7 (21)
3 – niti-niti	41	40	47 (108)	36 (65)	44 (126)	35 (104)
4 – se strinjam	29	24	25 (58)	35 (63)	24 (67)	39 (117)
5 – popolnoma se strinjam	9	12	9 (21)	16 (29)	14 (40)	14 (41)
skupaj	100 (300)	100 (391)	100 (234)	100 (180)	100 (284)	100 (300)
povprečna ocena	3.2	3.1	3.2	3.5	3.3	3.5
standardni odklon			0.97	1	1.01	1.01
standardna napaka	0.09	0.09	0.06	0.08	0.06	0.06
interval zaupanja	[3.2 ± 0.2]	[3.1 ± 0.2]	[3.2 ± 0.12]	[3.5 ± 0.16]	[3.3 ± 0.12]	[3.5 ± 0.12]

⁸ Raziskava RIS 2002/I je potekala junija 2002

⁹ Raziskava RIS 2002/II je potekala decembra 2002

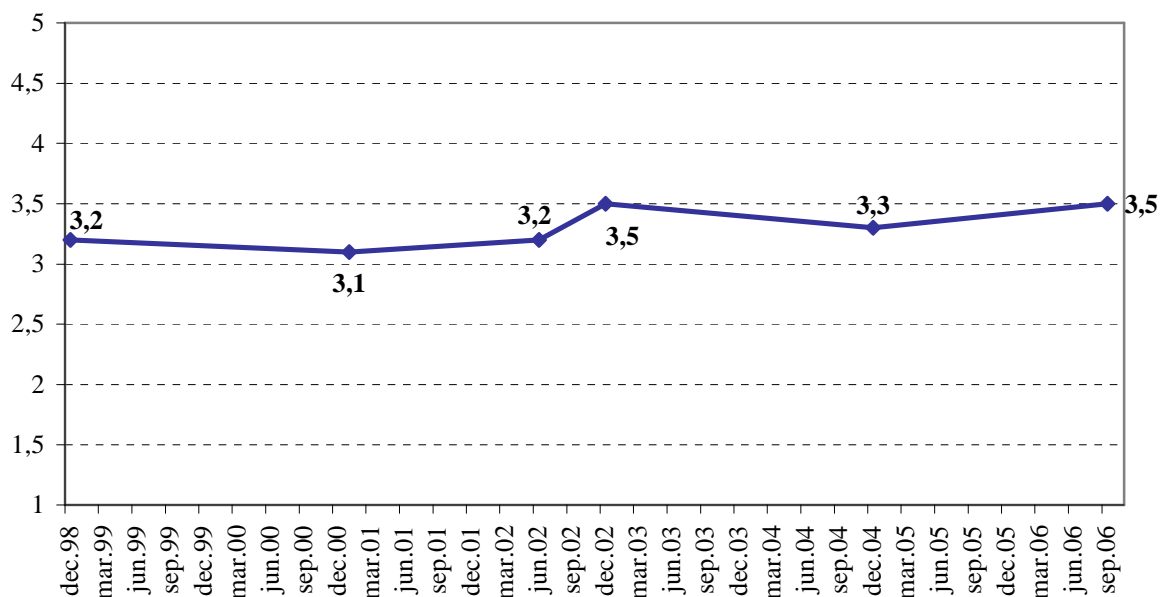
Da je slovenska država dobro (oceni 4 in 5) poskrbela za optimalni razvoj interneta v Sloveniji, se je leta 1998 strinjalo 38% anketiranih, leta 2001 36% anketiranih, 2002/I se je strinjalo 34% anketiranih, 2002/II se je strinjalo 51% anketiranih, leta 2004 38% anketiranih, leta 2006 pa se je strinjalo 53% anketiranih.

V primerjavi z letom 1998 se je strinjanje s trditvijo, da je slovenska država dobro poskrbela za optimalni razvoj interneta v Sloveniji, zmanjševalo do junija 2002 (RIS 2002/I), decembra 2002 (2002/II) pa je nastal precejšen porast v strinjanju z omenjeno trditvijo, in sicer na dobro polovico (51%) anketiranih. Delež strinjanja je v letu 2004 padel na raven iz leta 1998, in sicer na 38% anketiranih, v letu 2006 (53%) pa se je delež strinjanja ponovno zvišal in celo malenkostno presegel nivo z leta 2002/II.

Slika 3: Vloga države pri razvoju interneta v Sloveniji (primerjava telefonskih anket: RIS 1998, n=300; RIS 2001, n=391; RIS 2002/I, n=234; RIS 2002/II, n=188; RIS 2004, n=284; RIS 2006, n=300).

Povprečna ocena v letih 1998–2006 se giblje med 3.1 in 3.5, kar kaže na rahlo pozitivno mnenje, struktura odgovorov pa se značilno ne spreminja. Povprečna ocena je letos v primerjavi z 2004 nekoliko narasla, s 3.3 na 3.5 ($t = 2.4$), kar pomeni statistično značilen porast.

Slika 4: Vloga države pri razvoju interneta v Sloveniji (primerjava povprečij: RIS 1998, n=300; RIS 2001, n=391; RIS 2002/I, n=234; RIS 2002/II, n=188; RIS 2004, n=284; RIS 2006, n=300)

Kot rečeno, lahko zaznamo razmeroma stabilno in srednje visoko mnenje uporabnikov o vlogi države. Minimalne oscilacije so sicer vidne celotno obdobje, vendar so – kot smo videli – tokrat statistično značilne (3.1 \Rightarrow 3.5). Ocene sicer ne presegajo vrednosti 4.0, ki je mejna vrednost za visoko zadovoljstvo, kljub temu pa kažejo na splošno pozitivno razpoloženje.

Kljub majhnemu številu respondentov znotraj nekaterih sociodemografskih kategorij (

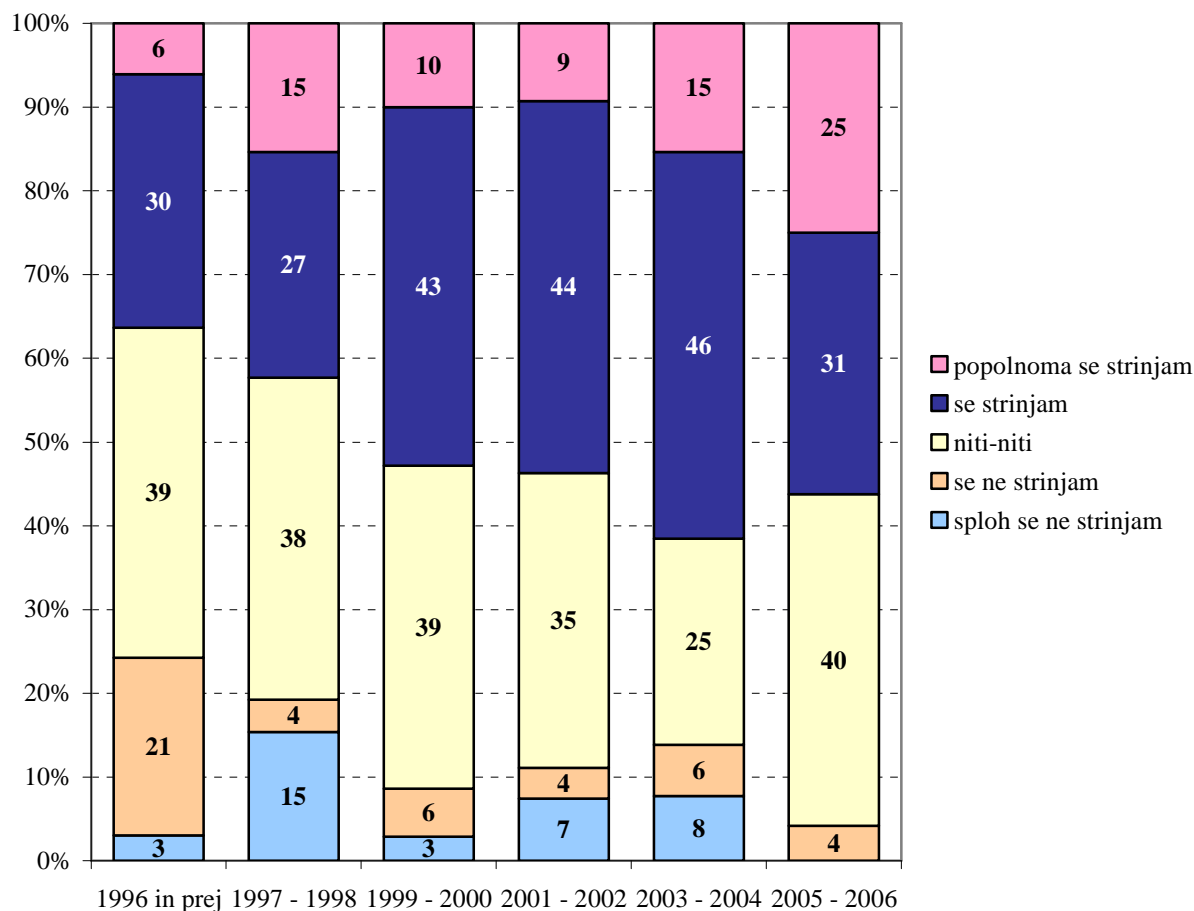
Tabela 4) se nakazuje, da se s trditvijo, da je slovenska država dobro poskrbela za optimalni razvoj interneta v Sloveniji, strinjajo predvsem:

- ženske,
- mlajši od 19 let,
- prebivalci Gorenjske,
- osebe, ki so še v procesu izobraževanja, in osebe z nižjo izobrazbo (osnovna in poklicna šola),
- posamezniki, ki so začeli z uporabo interneta po letu 2003.

Do vloge slovenske države pri razvoju interneta v Sloveniji so bolj kritični prebivalci Dolenjske.

Tabela 4: Vloga države pri razvoju interneta v Sloveniji (na lestvici od 1 – sploh se ne strinjam do 5 – popolnoma se strinjam) – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=300).

	n	povprečje
SPOL		
<i>Moški</i>	164	3.3
<i>Ženski</i>	136	3.7
STAROST		
<i>od 10 do 19 let</i>	71	3.6
<i>od 20 do 29 let</i>	77	3.3
<i>od 30 do 49 let</i>	118	3.5
<i>od 50 do 65 let</i>	32	3.4
REGIJA		
<i>Osrednja Slovenija</i>	104	3.6
<i>Vzhodno štajerska (MB)</i>	50	3.5
<i>Savinjska (CE)</i>	34	3.4
<i>Gorenjska</i>	34	3.9
<i>Goriška</i>	14	3.2
<i>Obalna</i>	20	3.5
<i>Dolenjska</i>	24	2.7
<i>Prekmurje</i>	20	3.4
IZOBRAZBA		
<i>Osnovna šola</i>	6	3.8
<i>Poklicna šola</i>	37	3.6
<i>Srednja šola</i>	84	3.4
<i>Višja in visoka šola</i>	75	3.3
<i>Šolajoči</i>	98	3.6
ZAPOSLITVENI STATUS		
<i>Zaposlen</i>	173	3.4
<i>Nezaposleni/brezposelni</i>	20	3.6
<i>Upokojenec</i>	9	3.5
<i>Šolajoči</i>	98	3.6
POGOSTOST UPORABE INTERNETA		
<i>Večkrat dnevno</i>	173	3.4
<i>Skoraj vsak dan</i>	52	3.7
<i>Nekajkrat tedensko</i>	50	3.6
<i>Nekajkrat mesečno</i>	25	3.3
ZAČETEK UPORABE INTERNETA		
<i>1996 in prej</i>	32	3.1
<i>1997 – 1998</i>	26	3.2
<i>1999 – 2000</i>	71	3.5
<i>2001 – 2002</i>	55	3.4
<i>2003 – 2004</i>	65	3.6
<i>2005 - 2006</i>	48	3.8
SKUPAJ	300	3.5

Slika 5: Začetek uporabe interneta glede na strinjanje s trditvijo: »Slovenska država je dobro poskrbela za optimalen razvoj interneta v Sloveniji.« (RIS 2006, n=296)

Tako kot v prejšnjih štirih anketah (RIS 1998 – RIS 2004), tudi letos ugotavljamo, da je pri ocenah zelo pomemben dejavnik leto prve uporabe interneta (uporabniki, ki so internet začeli uporabljati prej, so namreč bistveno bolj kritični). Povprečna ocena glede omenjene trditve se giblje med 3.1 pri zgodnjih uporabnikih interneta (leto 1996 in prej) in 3.8 pri »novih« uporabnikih interneta. Strinjanje torej izrazito pada glede na leto začetka uporabe interneta.

Kljub temu pa opazamo tokrat pri zgodnjih uporabnikih znatno spremembo, namreč če primerjamo vpliv leta začetka uporabe interneta iz raziskave 2004, ugotovimo, da se je tokrat zgodila sprememba v uvodno omenjenem trendu. Namreč, tokrat nobena kohorta glede na vstopno leto uporabe interneta ni znižala svoje ocene, ampak jo je večinoma zvišala. To

posebej velja za uporabnike, ki so pričeli z uporabo 1996 ali prej ($2.8 \Rightarrow 3.1$), kakor tudi za ostale skupine.

Tabela 5: Vloga države pri razvoju interneta v Sloveniji (na lestvici od 1 – sploh se ne strinjam do 5 – popolnoma se strinjam) glede na začetek uporabe interneta (primerjava RIS 2004 in RIS 2006).

		RIS 2004	RIS 2006
Začetek uporabe interneta	1996 in prej	2.8	3.1
	1997 – 1998	3.2	3.2
	1999 – 2000	3.2	3.5
	2001 – 2002	3.6	3.4
	2003 – 2004	3.7	3.6
	2005 - 2006	/	3.8
SKUPAJ		3.3	3.5
<i>n</i>		284	296

Ker je leto začetka uporabe interneta zelo pomembno, si pogledjmo, kako se leto začetka uporabe interneta porazdeljuje glede na posamezne siciodemografske značilnosti (Tabela 5).

Uporabniki, ki so internet začeli uporabljati prej, so moški, stari od 30 do 49 let, ki prebivajo v osrednje slovenski regiji, so višje izobraženi, zaposleni in internet uporabljajo večkrat dnevno.

»Novi« uporabniki interneta so nižje izobraženi (poklicna šola), še v večji meri pa so to zaposleni.

Tabela 6: Leto začetka uporabe interneta - sociodemografske značilnosti – deleži po stolpcih (RIS 2006, n=303)

Prikaz: deleži po stolpcih	ZAČETEK UPORABE INTERNETA						SKUPAJ n (%)
	1996 in prej (%)	1997 do 1998 (%)	1999 do 2000 (%)	2001 do 2002 (%)	2003 do 2004 (%)	2005 do 2006 (%)	
SPOL							
moški	75.0	53.8	54.3	51.8	49.2	56.0	165 (55.2%)
ženska	25.0	46.2	45.7	48.2	50.8	44.0	134 (44.8%)
STAROST							
12 - 19	0.0	19.2	20.0	30.4	33.3	26.0	70 (23.6%)
20 - 29	16.1	26.9	41.4	19.6	25.4	16.0	76 (25.7%)
30 - 49	58.1	53.8	31.4	35.7	33.3	48.0	119 (40.2%)
50 - 65	25.8	0.0	7.1	14.3	7.9	10.0	31 (10.5%)
REGIJA							
osrednja Slovenija	40.6	24.0	38.9	32.8	29.2	35.3	103 (34.0%)
vzhodno štajerska (MB)	12.5	20.0	11.1	20.7	24.6	7.8	49 (16.2%)
savinjska (CE)	6.3	12.0	9.7	10.3	12.3	15.7	34 (11.2%)
gorenjska	12.5	0.0	11.1	8.6	9.2	25.5	36 (11.9%)
goriška	9.4	8.0	4.2	6.9	1.5	3.9	15 (4.9%)
obalna	3.1	12.0	6.9	5.2	7.7	9.8	22 (7.3%)
dolenjska	6.3	20.0	9.7	6.9	9.2	0.0	24 (7.9%)
Prekmurje	9.4	4.0	8.3	8.6	6.2	2.0	20 (6.6%)
IZOBRAZBA							
osnovna šola ali manj	0.0	0.0	0.0	0.0	7.8	7.8	9 (2.9%)
poklicna šola	9.1	0.0	7.0	10.5	12.5	29.4	37 (12.3%)
štiriletna srednja šola	21.2	38.5	31.0	28.1	26.6	21.6	83 (27.5%)
višja, visoka šola ali več	60.6	34.6	26.8	19.3	15.6	9.8	74 (24.5%)
šolajoči	9.1	26.9	35.2	42.1	37.5	31.4	99 (32.8%)
DELOVNA AKTIVNOST							
zaposlen	81.8	68.0	54.9	48.2	49.2	60.8	173 (57.5%)
nezaposleni/ brezposelni	6.1	4.0	5.6	5.4	12.3	5.9	21 (6.9%)
upokojenec	3.0	0.0	4.2	3.6	1.5	2.0	8 (2.7%)
šolajoči	9.1	28.0	35.2	42.9	36.9	31.4	99 (32.9%)
POGOSTOST UPORABE INTERNETA							
večkrat dnevno	81.3	76.0	62.0	64.3	43.1	32.0	169 (56.4%)
skoraj vsak dan	9.4	12.0	15.5	10.7	18.5	38.0	54 (18.1%)
nekajkrat tedensko	9.4	8.0	15.5	17.9	20.0	24.0	51 (17.1%)
nekajkrat mesečno	0.0	4.0	7.0	7.1	18.5	6.0	25 (8.4%)
SKUPAJ	32 (100%)	25 (100%)	72 (100%)	58 (100%)	65 (100%)	51 (100%)	303 (100%)

Tabela 7: Leto začetka uporabe interneta - sociodemografske značilnosti – deleži po vrsticah (RIS 2006, n=303)

Prikaz: deleži po vrsticah	1996 in prej (%)	1997 – 1998 (%)	1999 – 2000 (%)	2001 – 2002 (%)	2003 – 2004 (%)	2005 – 2006 (%)	Skupaj n (%)
SPOL							
moški	14.5	8.5	23.0	17.6	19.4	17.0	165 (100%)
ženska	6.0	9.0	23.9	20.1	24.6	16.4	134 (100%)
STAROST							
12 - 19	0.0	7.1	20.0	24.3	30.0	18.6	70 (100%)
20 - 29	6.6	9.2	38.2	14.5	21.1	10.5	76 (100%)
30 - 49	15.1	11.8	18.5	16.8	17.6	20.2	119 (100%)
50 - 65	25.8	0.0	16.1	25.8	16.1	16.1	31 (100%)
REGIJA							
osrednja Slovenija	12.6	5.8	27.2	18.4	18.4	17.5	103 (100%)
vzhodno štajerska (MB)	8.2	10.2	16.3	24.5	32.7	8.2	49 (100%)
savinjska (CE)	5.9	8.8	20.6	17.6	23.5	23.5	34 (100%)
gorenjska	11.1	0.0	22.2	13.9	16.7	36.1	36 (100%)
goriška	20.0	13.3	20.0	26.7	6.7	13.3	15 (100%)
obalna	4.5	13.6	22.7	13.6	22.7	22.7	22 (100%)
dolenjska	8.3	20.8	29.2	16.7	25.0	0.0	24 (100%)
Prekmurje	15.0	5.0	30.0	25.0	20.0	5.0	20 (100%)
IZOBRAZBA							
osnovna šola ali manj	0.0	0.0	0.0	0.0	55.6	44.4	9 (100%)
poklicna šola	8.1	0.0	13.5	16.2	21.6	40.5	37 (100%)
štiriletna srednja šola	8.4	12.0	26.5	19.3	20.5	13.3	83 (100%)
višja, visoka šola ali več	27.0	12.2	25.7	14.9	13.5	6.8	74 (100%)
šolajoči	3.0	7.1	25.3	24.2	24.2	16.2	99 (100%)
DELOVNA AKTIVNOST							
zaposlen	15.6	9.8	22.5	15.6	18.5	17.9	173 (100%)
nezaposleni/ brezposelni	9.5	4.8	19.0	14.3	38.1	14.3	21 (100%)
upokojenec	12.5	0.0	37.5	25.0	12.5	12.5	8 (100%)
šolajoči	3.0	7.1	25.3	24.2	24.2	16.2	99 (100%)
POGOSTOST UPORABE INTERNETA							
večkrat dnevno	15.4	11.2	26.0	21.3	16.6	9.5	169 (100%)
skoraj vsak dan	5.6	5.6	20.4	11.1	22.2	35.2	54 (100%)
nekajkrat tedensko	5.9	3.9	21.6	19.6	25.5	23.5	51 (100%)
nekajkrat mesečno	0.0	4.0	20.0	16.0	48.0	12.0	25 (100%)
SKUPAJ	10.6	8.3	23.8	19.1	21.5	16.8	303 (100%)

Med tistimi internetnimi uporabniki, ki so internet začeli uporabljati pred letom 1996 je več moških, kakor tudi starejših od 30 let, ki prebivajo v goriški regiji in so višje izobraženi, zaposleni ali upokojeni in internet uporabljajo večkrat dnevno.

Med internetnimi uporabniki, ki so internet začeli uporabljati med letoma 1997 in 1998 je več prebivalcev dolenjske, kakor tudi zaposlenih.

Med internetnimi uporabniki, ki so internet začeli uporabljati med letoma 1999 in 2000 je več starih od 20 do 29 let, kakor tudi srednje in višje izobraženih, prebivalcev Dolenjske in Prekmurja, ter tistih, ki so še v procesu izobraževanja ali pa so upokojeni in internet uporabljajo večkrat dnevno.

Med internetnimi uporabniki, ki so internet začeli uporabljati med letoma 2001 in 2002 je več starih od 12 do 19 let, ki so še v procesu izobraževanja, kakor tudi prebivalcev vzhodne štajerske, goriške ter Prekmurja, ki internet uporabljajo večkrat dnevno in nekajkrat tedensko.

Med internetnimi uporabniki, ki so internet začeli uporabljati med letoma 2003 in 2004 pa je več žensk, starih od 12 do 29 let, nižje izobraženih, brezposelnih, prebivalcev vzhodne štajerske, ki internet uporabljajo nekajkrat mesečno.

Med internetnimi uporabniki, ki so internet začeli uporabljati med letoma 2005 in 2006 je več prebivalcev gorenjske, kakor tudi nižje izobraženih, zaposlenih in šolajočih, ki internet uporabljajo skoraj vsak dan.

Če povzamemo, se je zadovoljstvo uporabnikov interneta z vlogo slovenske države pri razvoju interneta nekoliko povečalo (3.3 ⇒ 3.5) in se je po upadu v leti 2004, znova vrnilo na raven leta 2002, leto po ustanovitvi Ministrstva za informacijsko družbo. »Novi« uporabniki interneta so bistveno bolj zadovoljni z vlogo slovenske države pri razvoju interneta v primerjavi z internetnimi uporabniki, ki so internet začeli uporabljati prej. Uporabniki, ki so internet začeli uporabljati prej so bolj izobraženi. Vstopanje nižje izobraženih in manj kritičnih segmentov med uporabnike interneta veča zadovoljstvo z vlogo slovenske države pri razvoju interneta, hkrati pa so tokrat postali manj kritični tudi »starejši« uporabniki interneta.

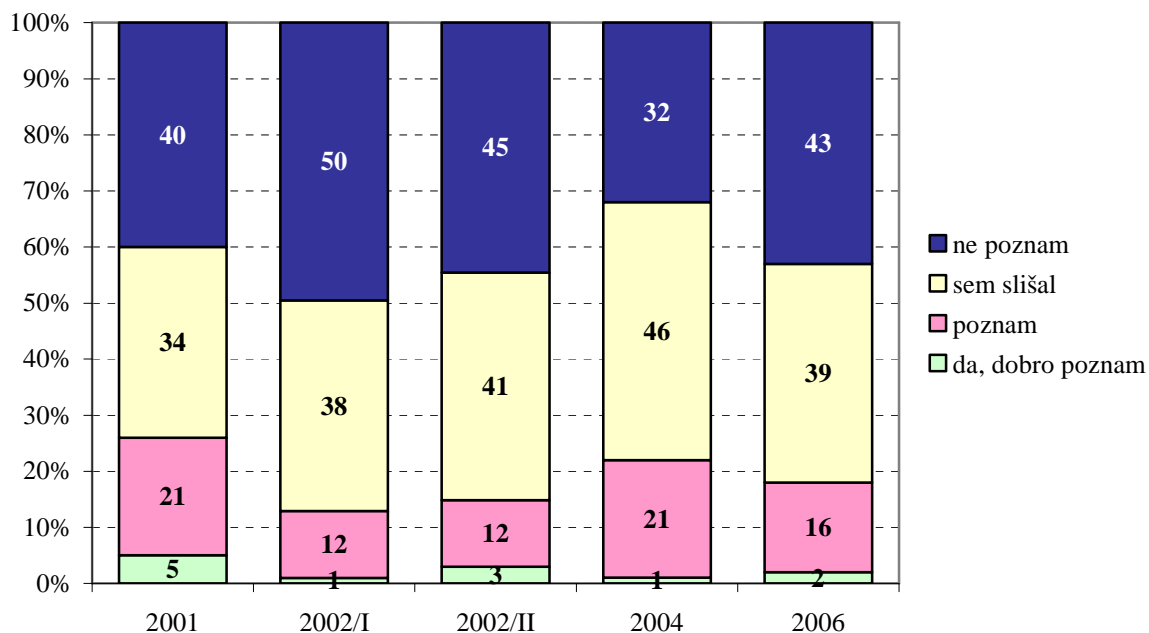
4 DIREKTORAT ZA INFORMACIJSKO DRUŽBO

Nekoliko podrobneje smo proučevali odnos do Direktorata za informacijsko družbo (DID) pod okriljem Ministrstva za visoko šolstvo znanost in tehnologijo, ki je po ukinitvi (november 2004) prevzelo nekatere pristojnosti bivšega Ministrstva za informacijsko družbo. Na tem mestu velja poudariti, da smo seznanjenost z delom sedanjega Direktorata za informacijsko družbo primerjali s seznanjenostjo z delom bivšega Ministrstva za informacijsko družbo.

V splošnem je poznavanje dela DID-a med slovenskimi uporabniki interneta zmerno pozitivno. Na vprašanje »Kako ste nasploh seznanjeni z delom Direktorata za informacijsko družbo?« je dobri dve petini (43%) vprašanih odgovorila z »ne poznam« in slabi dve petini (39%) »sem slišal«, kar nakazuje tudi povprečna ocena, ki na lestvici od 1 (ne poznam) do 4 (da, dobro poznam), znaša 1.8. Le 2% vprašanih je dobro seznanjenih z delom tega Direktorata, pozna pa ga le približno šestina (16%) anketirancev (Tabela 8, Slika 6).

Tabela 8: Primerjava seznanjenosti z delom oz. ustanovitvijo Ministrstva za informacijsko družbo oz. Direktorata za informacijsko družbo (primerjava telefonskih anket: RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

	2001	2002/I	2002/II	2004	2006
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
1 – ne poznam	40 (161)	50 (50)	45 (88)	32 (93)	43 (131)
2 – sem slišal	34 (135)	38 (88)	41 (81)	46 (133)	39 (120)
3 – poznam	21 (86)	12 (27)	12 (24)	21 (60)	16 (47)
4 – da, dobro poznam	5 (21)	1 (3)	3 (5)	1 (4)	2 (5)
SKUPAJ	100 (404)	100 (229)	100 (198)	100 (290)	100 (303)
povprečna ocena	1.9	1.6	1.7	1.9	1.8
standardni odklon		0.73	0.8	0.8	0.8
interval zaupanja		[1.6 ± 0.1]	[1.7 ± 0.1]	[1.9 ± 0.1]	[1.8 ± 0.08]

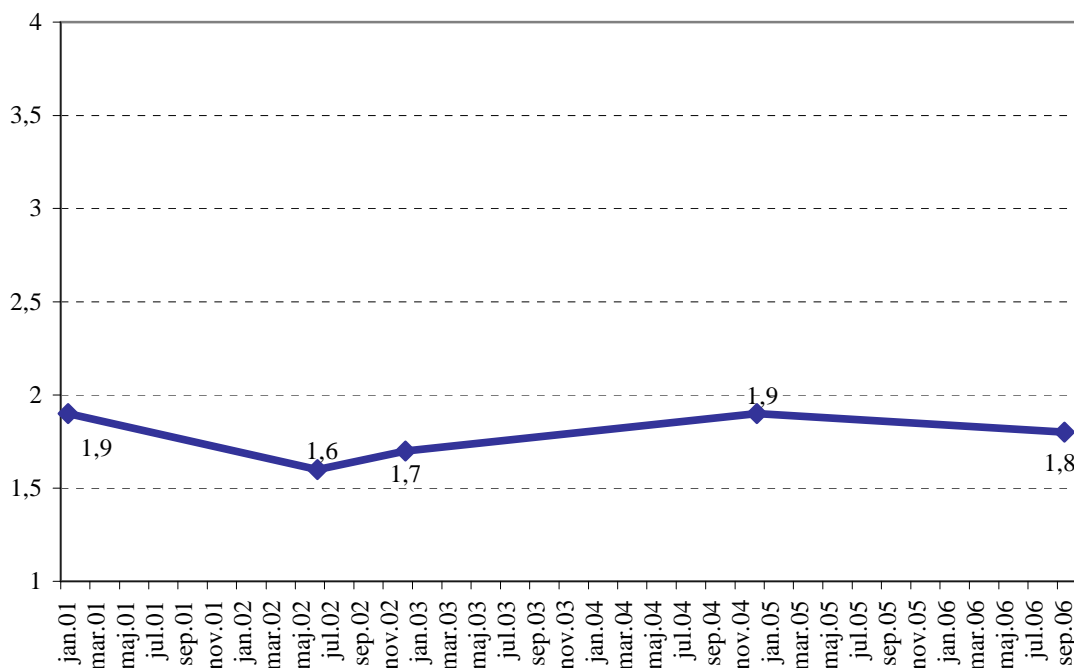
Slika 6: Primerjava seznanjenosti z delom oz. ustanovitvijo Ministrstva za informacijsko družbo oz. Direktoratom za informacijsko družbo (primerjava telefonskih anket: RIS 2001, n=404; RIS 2002/I, n=234; RIS 2002/II, n=198; RIS 2004, n=290; RIS 2006, n=303).

Ker je bilo Ministrstvo za informacijsko družbo (MID) ustanovljeno februarja 2001, smo v takratni raziskavi respondente v telefonski anketi RIS 2001 spraševali o *seznanjenosti z ustanovitvijo* tega ministrstva. Dve petini respondentov je na vprašanje »Ali ste seznanjeni z ustanovitvijo ministrstva za informacijsko družbo« odgovorilo, da ministrstva ne pozna, tretjina je zanj le slišala, le 5% respondentov je bilo zelo dobro seznanjenih, 21% pa delno seznanjenih z ustanovitvijo ministrstva.

Glede na raziskavo 2002/I pa je delež tistih uporabnikov interneta, ki so dobro seznanjeni z delom MID, enak 1%, pozna pa ga, enako kot v 2002/II, 12% respondentov, medtem ko kar polovica respondentov dela MID ni poznala (Tabela 8, Slika 6).

V letu 2004 je delo MID dobro poznal le odstotek (1%) respondentov, petina (21%) pa jih je delo MID poznala, kar je enako, kot v letu njegove ustanovitve. Delež tistih, ki dela MID niso poznali, je padel na tretjino vprašanih, kar je približno za petino manj kot v preteklih raziskavah.

Podobno se kaže tudi v raziskavi RIS 2006, kjer smo spraševali seznanjenosti z delom DID, kjer le dober odstotek respondentov dobro pozna delo DID, slaba šestina (16%) delo DID pozna, za skoraj šestino pa se je v primerjavi z raziskavo 2004 povečal delež tistih, ki z delom DID niso seznanjeni (43%).

Slika 7: Seznanjenost z delom oz. ustanovitvijo Ministrstva za informacijsko družbo oz. Direktorata za informacijsko družbo (primerjava povprečij: RIS 2001, n=404; RIS 2002/I, n=229; RIS 2002/II, n=198, RIS 2004, n=290)

Opozoriti velja, da vprašanja med seboj *niso povsem primerljiva*, saj nas je leta 2001 zanimala seznanjenost z ustanovitvijo MID-a, v letih 2002/I, 2002/II ter leta 2004 nas je zanimala seznanjenost z delom tega ministrstva, leta 2006 pa nas je zanimala seznanjenost z delom Direktorata za informacijsko družbo, ki je po ukinitvi MID 2004, prevzelo nekatere njegove pristojnosti. V povprečju je sicer seznanjenost v decembru 2002 v primerjavi z letom 2001 nekoliko nižja, kar pomeni da so slovenski uporabniki interneta nekoliko manj seznanjeni z delom MID, kot so bili seznanjeni z njegovo ustanovitvijo leta 2001. V letu 2004 je seznanjenost z delom MID-a enaka kot ob njegovi ustanovitvi in višja kot v letu 2002. V letu 2006 pa je seznanjenost z delom DID nekoliko nižja v primerjavi z letom 2004 in sicer malo pod ravnjo seznanjenosti ob ustanovitvi MID.

Tabela 9: Seznanjenost z delom Direktorata za informacijsko družbo – sociodemografske značilnosti (na lestvici od 1 – da, dobro poznam do 4 – ne poznam) (RIS 2006, n=303).

	n	povprečje
SPOL		
<i>Moški</i>	166	1.8
<i>Ženski</i>	136	1.7
STAROST		
<i>od 10 do 19 let</i>	71	1.5
<i>od 20 do 29 let</i>	77	1.8
<i>od 30 do 49 let</i>	121	1.9
<i>od 50 do 65 let</i>	32	1.9
REGIJA		
<i>Osrednja Slovenija</i>	104	1.7
<i>Vzhodno štajerska (MB)</i>	50	1.9
<i>Savinjska (CE)</i>	33	1.8
<i>Gorenjska</i>	37	1.5
<i>Goriška</i>	15	1.8
<i>Obalna</i>	20	1.7
<i>Dolenjska</i>	24	1.7
<i>Prekmurje</i>	20	2.0
IZOBRAZBA		
<i>Osnovna šola</i>	9	1.6
<i>Poklicna šola</i>	37	1.8
<i>Srednja šola</i>	84	1.8
<i>Višja in visoka šola</i>	75	2.0
<i>Šolajoči</i>	98	1.5
ZAPOSLOTIVNI STATUS		
<i>Zaposlen</i>	176	1.9
<i>Nezaposleni/brezposelni</i>	20	2.0
<i>Upokojenec</i>	9	2.0
<i>Šolajoči</i>	98	1.5
POGOSTOST UPORABE INTERNETA		
<i>Večkrat dnevno</i>	173	1.8
<i>Skoraj vsak dan</i>	54	1.7
<i>Nekajkrat tedensko</i>	50	1.7
<i>Nekajkrat mesečno</i>	26	1.9
ZAČETEK UPORABE INTERNETA		
<i>1996 in prej</i>	32	2.2
<i>1997 – 1998</i>	26	1.9
<i>1999 – 2000</i>	71	1.8
<i>2001 – 2002</i>	56	1.8
<i>2003 – 2004</i>	65	1.7
<i>2005 - 2006</i>	50	1.5
SKUPAJ	303	1.8

Po pregledu sociodemografskih spremenljivk ugotovimo, da predvsem starejši od 30 let bolje poznajo delo Direktorata za informacijsko družbo.

Delo DID bolje poznajo tudi prebivalci vzhodne Štajerske in Prekmurja ter tisti, ki imajo končano višjo ali visoko šolo; kakor tudi osebe, ki uporabljajo internet mesečno in dnevno, in so začeli z uporabo interneta leta 1996 ali prej. Manj so seznanjeni z delom DID-a predvsem mlajši do 19 let, ki so začeli uporabljati internet v letih 2005 in 2006 ter osebe, ki imajo končano le osnovnošolsko izobrazbo in tisti posamezniki, ki so še v procesu izobraževanja.

Ponovno se je pojavil tudi učinek novih uporabnikov interneta, ki je v raziskavi leta 2004 že skoraj izginil, saj so v letu 2006 novi uporabniki precej slabše seznanjeni z delom DID v primerjavi s starimi uporabniki.

Direktorata (v začetku Ministrstva) za informacijsko družbo v opazovanih letih 2002 ne pozna okoli 40% uporabnikov interneta, nadaljnjih 40% je zanj že slišala, poznavanje pa izraža okoli 20% uporabnikov (od teh izraža dobro poznavanje le nekaj odstotkov). Med leti obstajajo določene oscilacije; tako zaznamo ob ustanovitvi Ministrstva nekoliko večje poznavanje, sledil je manjši upad, v zadnjih dveh letih pa se kaže podobna prepoznavnost kot v začetku. Poznavanje močno upade pri novih uporabnikih, pri šolajočih generacijah in pri manj izobraženih. Kot bomo videli v naslednjem poglavju je tudi ocena njegovega delovanja razmeroma stabilna in sodi v skupino javnih institucije (ARNES, ministrstva za šolstvo, znanost), ki imajo - za razliko od vlade, parlamenta in ostalih ministrstev - pri razvoju interneta pozitivno oceno, čeprav je ta ocena v času 2002 ⇒ 2006 rahlo upadla 3.5 ⇒ 3.3.

5 VLOGA INSTITUCIJ PRI RAZVOJU INTERNETA

Mesečni uporabniki interneta so s standardnimi RIS vprašanji ocenjevali vlogo nekaterih institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji. Vprašanje se je glasilo »*Sedaj prosim pomislite na vlogo, ki so jo – v celoti gledano – s svojimi dejanji in ne-dejanji imele pri optimalnem razvoju interneta v Sloveniji naslednje institucije oziroma osebe: Državni zbor (parlament); Vlada Republike Slovenije; Predsednik vlade Janez Janša; Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo; Ministrstvo za šolstvo in šport; Direktorat za informacijsko družbo; Gospodarska zbornica Slovenije; Ministrstvo za gospodarstvo; Telekom Slovenije; SIOL; Microsoft. Ocenite njihovo vlogo na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni, da so imele zelo negativno vlogo, 5 pa, da so imele zelo pozitivno vlogo*«.

5.1 Ocene 2006

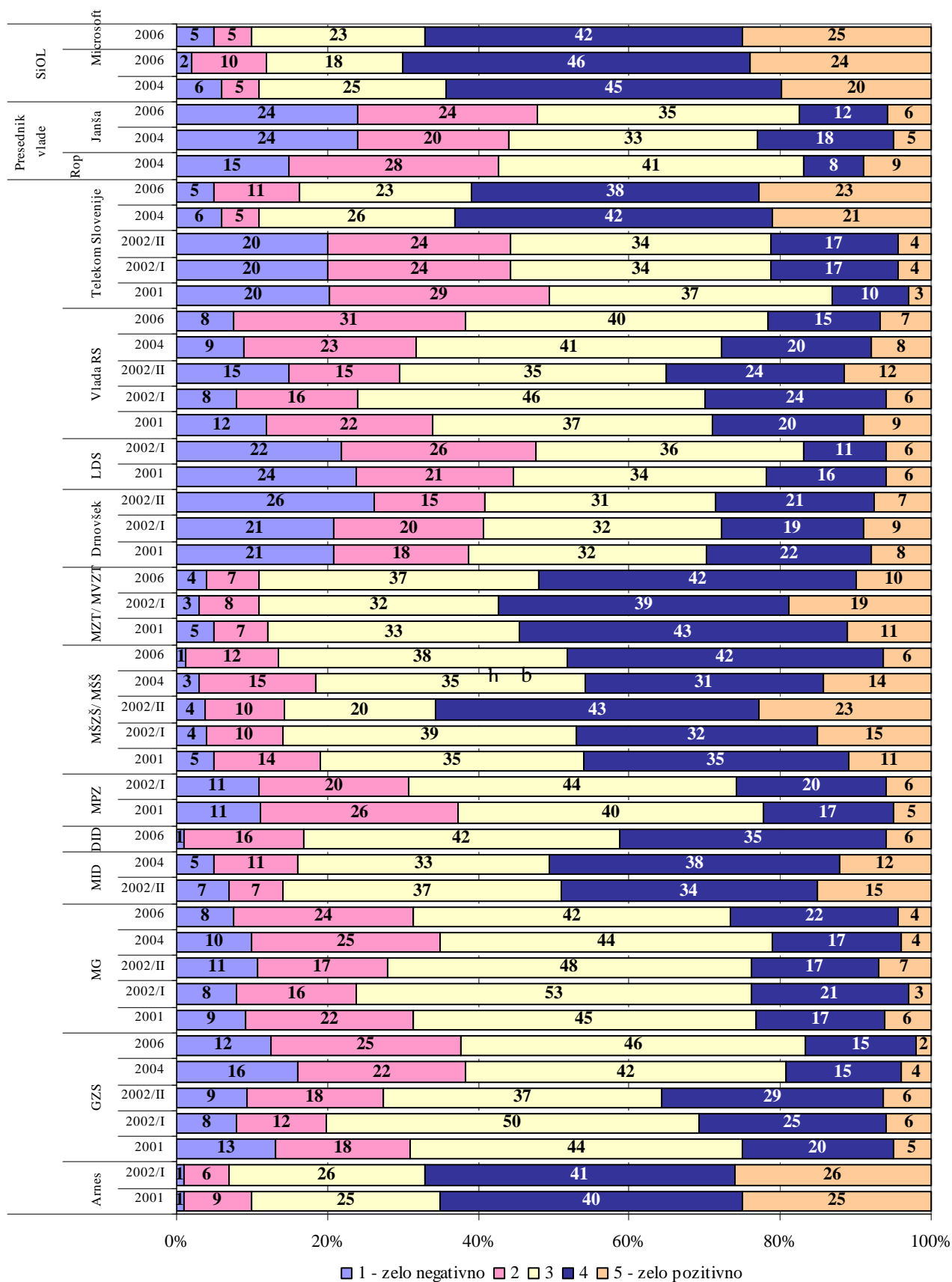
V splošnem so respondenti precej manj kritični v primerjavi z letom 2004, saj se tokrat ocene gibljejo okoli 3.1 (leta 2004: okoli 2.7). So pa respondenti v primerjavi z letom 2004 bolj kritični do nekaterih državnih institucij (državni zbor 2.6 \Rightarrow 2.5, vlada RS 2.9 \Rightarrow 2.5, nekatera ministrstva npr. Ministrstvo za gospodarstvo 2.8 \Rightarrow 2.7), na drugi strani pa se je zmanjšala kritičnost respondentov do predsednika vlade (2.6 \Rightarrow 2.8). Do gospodarskih subjektov povezanih z razvojem interneta v Sloveniji (Telekom, SiOL, Microsoft) so respondenti manj kritični (ocene se gibljejo od 3.6 do 3.8). Ministrstvo za šolstvo in šport je ohranilo oceno (3.4) iz leta 2004 (takrat Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport), malenkost je povprečna ocena padla Direktoratu za informacijsko družbo (3.3¹⁰), ki je naslednik Ministrstva za informacijsko družbo (3.4), kar gre najverjetneje pripisati njegovi slabši prepoznavnosti, vendar pa je na drugi strani v povprečju dokaj visoko ocenjeno Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (3.5), pod čigar okriljem deluje tudi Direktorat za informacijsko družbo. Povprečna ocena Telekoma Slovenije je v primerjavi z letom 2004, malenkostno padla (2004 – 3.7, 2006 – 3.6), ocena SiOLa pa malenkostno narasla (2004 – 3.7, 2006 – 3.8). Tokrat so respondenti ocenjevali tudi Microsoft, katerega ocena je na nivoju ocene SiOLa.

¹⁰ kar pomeni statistično značilen vpad že pri razliki 0.1.

V splošnem, najnižje ocene dosegajo Državni zbor oz. Parlament, vlada RS ter Ministrstvo za gospodarstvo, predsednik vlade in Gospodarska zbornica, katerih anketiranci ne ocenjujejo kot pomembne subjekte, povezane z razvojem interneta v Sloveniji (Tabela 10).

Tabela 10: Vloge institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji (RIS 2006, n=304).

	Državni zbor (parlament)		Predsed. Vlade (Janša)		Vlada RS		MVZT		MŠŠ		DID		MG		GZS		Telekom Slovenije		SiOL		Microsoft	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<i>Zelo negativno</i>	25	18.0	65	24.0	10	7.5	6	4.3	2	1.1	1	1.0	10	7.6	16	12.5	7	4.9	2	1.5	8	5.2
<i>Negativno</i>	38	28.1	64	23.9	42	30.8	10	7.3	18	12.5	19	15.8	32	23.7	32	25.3	17	11.4	15	10.4	8	5.3
<i>Niti-niti</i>	55	40.1	94	34.7	55	40.0	49	36.8	55	38.3	50	41.8	56	42.1	57	45.5	34	22.7	27	18.4	33	22.6
<i>Pozitivno</i>	16	11.9	31	11.6	21	15.0	55	41.8	60	41.8	43	35.5	30	22.3	18	14.6	57	38.2	67	45.7	60	41.7
<i>Zelo pozitivno</i>	3	2.0	16	5.8	9	6.7	13	9.8	9	6.3	7	5.9	6	4.3	3	2.1	34	22.8	35	24.0	36	25.2
SKUPAJ	136	100	269	100	137	100	132	100	144	100	120	100	134	100	125	100	149	100	147	100	144	100
<i>Povprečje</i>	2.5		2.8		2.5		3.5		3.4		3.3		2.7		2.9		3.6		3.8		3.8	
<i>Standardni odklon</i>	1.0		1.0		1.1		0.9		0.8		0.8		0.9		1.0		1.1		1.0		1.1	
<i>Interval zaupanja</i>	± 0.17		± 0.17		± 0.14		± 0.16		± 0.14		± 0.15		± 0.17		± 0.17		± 0.18		± 0.16		± 0.18	

Slika 8: Primerjava deležev za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji (RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

Najprej preglejmo deleže za vloge posameznih institucij in ministrstev za leto 2006. Največ respondentov pozitivno oziroma vsaj pozitivno ocenjuje SiOL (70%), Microsoft (67%), Telekom Slovenije (61%), Ministrstvo za visoko šolstvo znanost in tehnologijo (52%) in Ministrstvo za šolstvo in šport (48%). Medtem ko respondenti delo predsednika vlade (48%) ocenjujejo bolj negativno. Številni so negativno ocenili tudi delo vlade RS (38%), Gospodarske zbornice Slovenije (37%) in Ministrstva za gospodarstvo (31%).

Vloge nekaterih institucij in ministrstev kontinuirano spremljamo pri RIS že nekaj let, zato si v nadaljevanju pogledimo, kakšne so spremembe v deležih pri posameznih institucijah in ministrstvih. Pri predsedniku vlade in vlade RS se je delež tistih posameznikov, ki njihovo vlogo ocenjujejo kot zelo negativno, povečal, na drugi strani pa se je zmanjšal delež tistih, ki njihovo vlogo ocenjujejo kot zelo pozitivno.

Pri Gospodarski zbornici Sloveniji in Ministrstvu za gospodarstvo se je delež tistih, ki njihovo vlogo ocenjuje kot zelo negativno, zmanjšal. Na drugi strani pa se je pri SiOLu in Ministrstvu za šolstvo in šport, povečal delež tistih, ki njihovo vlogo ocenjujejo zelo pozitivno.

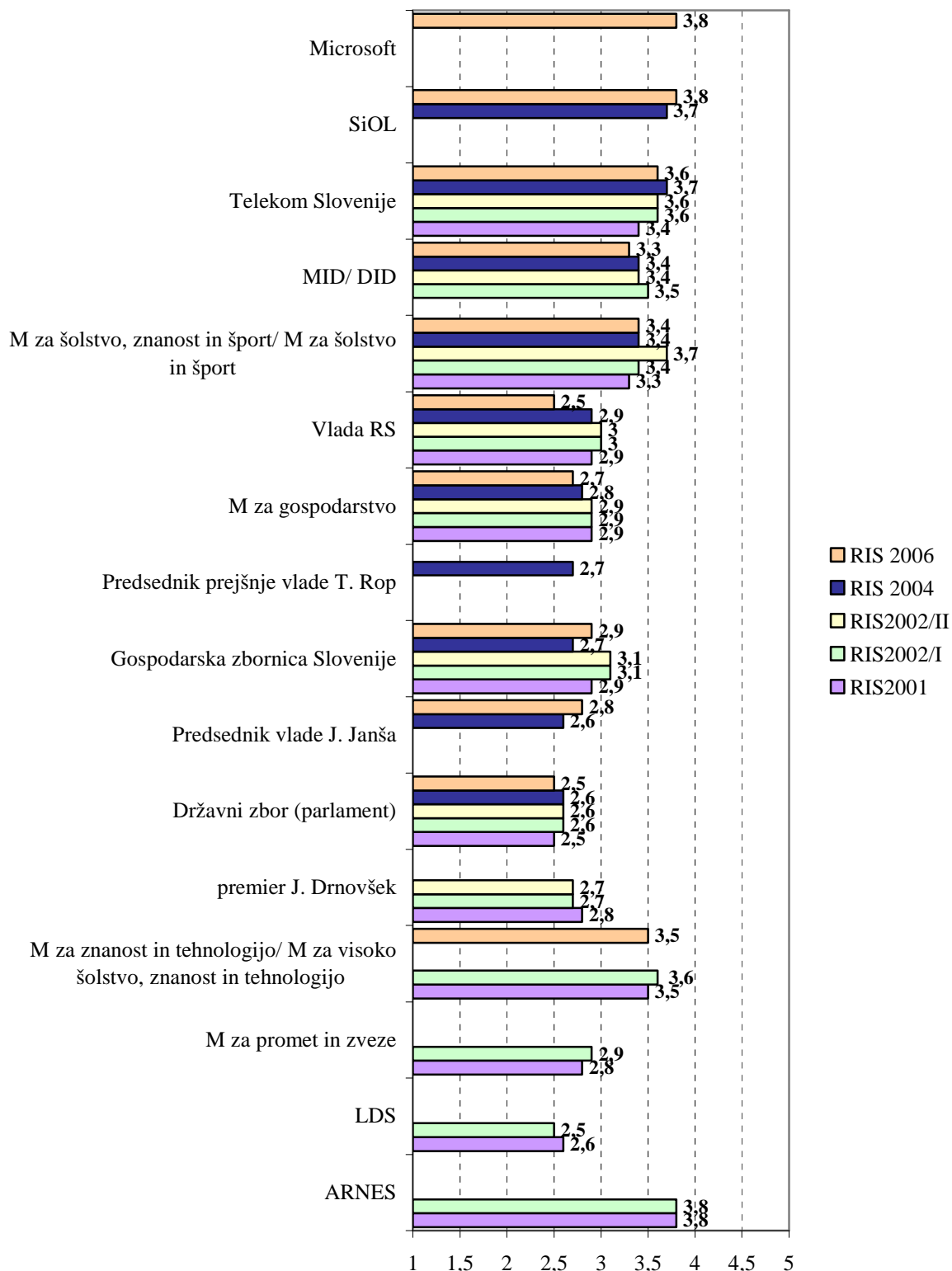
Upoštevajmo tudi dejstvo, da so deleži pri vseh spremenljivkah za kategorijo »niti-niti« vsaj petino celotnega vzorca, kar ima pri majhnem vzorcu velik vpliv, saj je zato število enot pri ostalih odgovorih tudi ustrezno manjše.

Tabela 11: Primerjava povprečnih ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji (RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

	RIS2001	RIS2002/I	RIS2002/II	RIS 2004	RIS 2006
	Povprečje				
<i>ARNES</i>	3.8	3.8	/	/	/
<i>LDS</i>	2.6	2.5	/	/	/
<i>premier J. Drnovšek</i>	2.8	2.7	2.7	/	/
<i>Predsednik prejšnje vlade T. Rop</i>	/	/	/	2.7	/
<i>Predsednik vlade J. Janša</i>	/	/	/	2.6	2.8
<i>Državni zbor (parlament)</i>	2.5	2.6	2.6	2.6	2.5
<i>Vlada RS</i>	2.9	3	3	2.9	2.5
<i>M za promet in zveze</i>	2.8	2.9	/	/	/
<i>M za znanost in tehnologijo/ M za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo</i>	3.5	3.6	/	/	3.5
<i>M za gospodarstvo</i>	2.9	2.9	2.9	2.8	2.7
<i>M za šolstvo, znanost in šport/ M za šolstvo in šport</i>	3.3	3.4	3.7	3.4	3.4
<i>MID/ DID</i>	/	3.5	3.4	3.4	3.3
<i>Gospodarska zbornica Slovenije</i>	2.9	3.1	3.1	2.7	2.9
<i>Telekom Slovenije</i>	3.4	3.6	3.6	3.7	3.6
<i>SiOL</i>	/	/	/	3.7	3.8
<i>Microsoft</i>	/	/	/	/	3.8

Primerjava rezultatov telefonskih anket RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004 in RIS 2006 kaže zgolj rahel upad ter na drugi strani rahel porast sicer razmeroma stabilnih ocen.

Uporabniki interneta so v letu 2006 nekoliko slabše ocenili vloge posameznih institucij in ministrstev, posebej državni zbor in vlado RS (2.5), kakor tudi Ministrstvo za gospodarstvo (2.7) (Tabela 11). Boljše je ocenjena vloga SiOLa (3.8), slabše pa Telekoma Slovenije (3.6). Po oceni vloge Microsofta smo letos spraševali prvič in uporabniki interneta mu očitno pripisujejo tudi pomembnejšo vlogo (3.8).

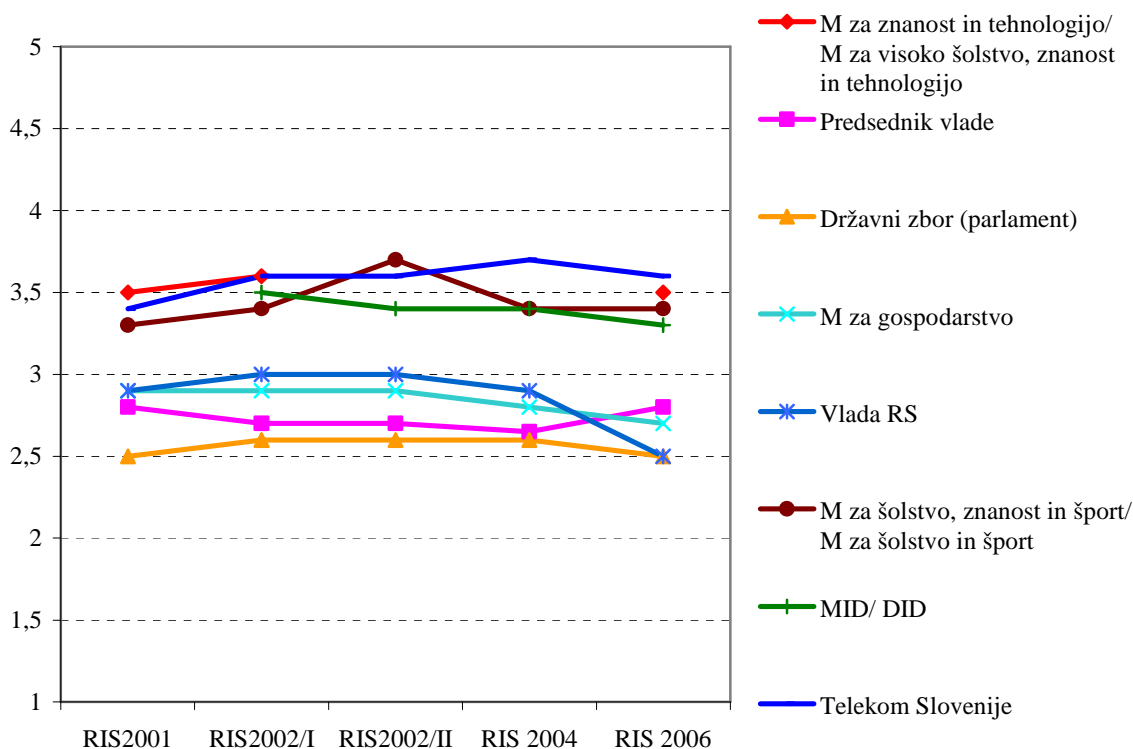

Slika 9: Primerjava povprečnih ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta (RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

V primerjavi s prejšnjimi leti se je po ocenah anketirancev leta 2006 konstantno in pozitivno povečevala le vloga SiOLa (3.8), vloga Gospodarske zbornice (2.9) in vloga predsednika

vlade (2.8), ki pa sta še vedno relativno nizki. Zmanjšale pa so se ocene vlade RS (2.5), Ministrstva za gospodarstvo (2.7), Državnega zbora (2.5) in Direktorata za informacijsko družbo (3.3) (v primerjavi z bivšim Ministrstvom za informacijsko družbo). Padla je tudi ocena Telekoma Slovenije (3.6), čeprav je še vedno visoka. Na enakem nivoju ostaja ocena Ministrstva za šolstvo in šport (3.4). Po mnenju anketirancev ima visoko pozitivno vlogo tudi Microsoft (3.8), ki je na nivoju ocene SiOLa.

Institucija predsednika vlade je podobna ocenam iz preteklih let, kar kaže na to, da imajo vsi predsedniki vlade med uporabniki interneta približno enako oceno, ki je v vseh primerih nekoliko negativna. Navedeno govori o tem, da se na tem specifičnem področju interneta in informacijske družbe nobeden ni izrazil izraziteje profilirano. Hkrati pa je to očitno tudi šibka komponenta delovanja vseh dosedanjih predsednikov vlade, ki je ocenjena bistveno nižje od razmeroma visokih splošnih ocen, ki jih imajo pri nas običajno predsedniki vlade.

Slika 10: Primerjava povprečnih ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta (RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

Kljub stabilno nizkim ocenam institucij države pa je opazno zvišanje ocene predsednika vlade, na drugi strani pa znižanje ocene Vlade RS, kar je na nek način kontradiktorno.

Sociodemografska analiza za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji pa nakazuje, da med institucijami in ministrstvi ni večjih razlik.

- Ženske vse institucije in ministrstva, razen predsednika vlade, ocenjujejo bolj pozitivno kot moški.
- Bolj pozitivno ocenjujejo skoraj vsa ministrstva in institucije mlajši do 19 let, ki so še v procesu izobraževanja, kakor tudi brezposelni. Tisti z nižjo izobrazbo (osnovna in poklicna šola) pa bolje ocenjujejo le ministrstva.
- Vsakodnevni uporabniki interneta so v primerjavi s tedenskimi in mesečnimi nekoliko bolj kritični do vloge državnih institucij pri razvoju interneta, na drugi strani pa mesečni uporabniki interneta izrazito bolj pozitivno ocenjujejo vlogo vlade RS. Vlogo SiOLa, Telekom Slovenije in Microsofta, vsi uporabniki interneta ocenjujejo zelo pozitivno.
- Posamezniki, ki so začeli internet uporabljati pred letom 1996 so v primerjavi z uporabniki, ki so ga začeli uporabljati po letu 1997, bolj kritični do večine državnih institucij, na drugi strani pa izredno pozitivno ocenjujejo vlogo SiOLa, Telekom Slovenije in Microsofta.
- Sicer pa se kažejo standardne zakonitosti, katere skupine uporabnikov interneta so bolj kritične do vloge institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji.

Tabela 12: Povprečne ocene za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji – sociodemografske značilnosti (na lestvici od 1 – zelo negativno do 5 – zelo pozitivno) (RIS 2006, n=269).

	n	DZ	Vlada RS	Predsednik vlade (Janša)	MVZT	MŠŠ	DID	GZS	MG	Telekom	SIOL	Microsoft
SPOL												
Moški	153	2.3	2.7	2.6	3.4	3.4	3.1	2.5	2.8	3.4	3.6	3.7
Ženski	116	2.7	3.0	2.4	3.5	3.4	3.6	3.0	3.1	3.9	4.0	3.9
STAROST												
od 10 do 19 let	62	2.8	3.3	2.8	3.7	3.5	3.7	3.2	3.0	4.0	4.0	4.1
od 20 do 29 let	72	2.2	2.7	2.3	3.3	3.4	3.3	2.6	2.9	3.8	3.8	3.7
od 30 do 49 let	105	2.5	2.7	2.4	3.4	3.4	3.2	2.6	2.9	3.5	3.9	3.6
od 50 do 75 let	28	2.5	2.4	2.7	3.3	3.4	2.9	2.2	2.9	3.4	3.5	3.7
REGIJA												
Osrednja Slovenija	93	2.5	3.0	2.4	3.6	3.3	3.2	2.5	2.7	3.4	3.9	3.5
Vzhodno štajerska (MB)	43	2.6	2.8	2.6	3.4	3.6	3.2	2.9	3.1	3.8	3.6	4.1
Savinjska (CE)	29	2.3	2.7	2.6	3.6	3.7	3.5	3.2	3.4	3.4	3.4	3.9
Gorenjska	33	2.9	3.0	2.8	3.2	3.1	3.2	2.4	3.5	3.9	3.9	3.8
Goriška	12	2.1	2.5	2.5	3.2	3.6	3.5	2.5	2.9	3.6	3.9	3.6
Obalna	20	3.0	3.1	2.6	3.5	3.3	3.5	2.0	2.2	3.4	3.4	3.5
Dolenjska	22	1.8	2.1	2.2	3.3	3.0	3.3	3.1	2.3	3.9	4.0	3.9
Prekmurje	18	2.6	2.7	2.5	3.4	3.7	3.4	2.7	3.3	4.0	4.1	4.1
IZOBRAZBA												
Osnovna šola	8	2.0	2.0	3.3	3.0	4.0	3.0	2.0	4.0	4.0	3.0	4.5
Poklicna šola	35	2.5	2.5	2.7	3.7	3.6	3.1	3.0	3.4	3.8	3.9	3.9
Srednja šola	77	2.4	2.6	2.4	3.2	3.3	2.9	2.4	2.8	3.3	3.7	3.4
Višja in visoka šola	35	2.4	2.8	2.2	3.5	3.3	3.3	2.6	2.8	3.5	3.7	3.7
Šolajoči	87	2.7	3.2	2.7	3.6	3.4	3.6	3.0	2.9	4.0	4.0	4.1
ZAPOSLITVENI STATUS												
Zaposlen	156	2.4	2.6	2.4	3.4	3.4	3.1	2.6	2.9	3.5	3.8	3.6
Nezaposleni/brezposelni	18	2.4	2.5	2.5	2.9	3.5	2.6	2.6	3.5	4.0	3.3	4.3
Upokojenec	9	2.6	3.0	2.7	4.1	3.5	2.9	2.1	2.8	3.0	3.2	3.0
Šolajoči	87	2.7	3.2	2.7	3.6	3.4	3.6	3.0	2.9	4.0	4.0	4.1
POGOSTOST UPORABE INTERNETA												
Večkrat dnevno	153	2.4	2.7	2.4	3.4	3.4	3.3	2.8	2.9	3.6	3.9	3.7
Skoraj vsak dan	49	2.7	2.9	2.6	3.5	3.4	3.5	2.6	2.8	3.5	3.7	3.8
Nekajkrat tedensko	47	2.7	2.8	3.0	3.2	3.3	3.0	2.7	3.0	3.8	3.6	3.9
Nekajkrat mesečno	21	2.9	3.6	2.1	3.8	3.5	3.0	2.1	2.8	3.8	3.8	3.7
ZAČETEK UPORABE INTERNETA												
1996 in prej	27	2.1	2.3	2.2	3.1	3.2	2.8	2.9	2.8	3.9	4.0	3.7
1997 – 1998	25	2.1	2.6	2.3	3.6	3.4	3.6	2.9	3.0	3.1	3.8	3.6
1999 – 2000	63	2.4	2.6	2.5	3.3	3.3	3.5	2.6	2.7	3.7	3.7	3.5
2001 – 2002	51	2.4	2.6	2.4	3.6	3.4	3.5	2.7	3.1	3.7	4.2	3.9
2003 – 2004	54	2.8	3.2	2.7	3.5	3.6	3.1	2.9	2.9	3.5	3.4	4.1
2005 - 2006	45	2.7	3.1	2.8	3.6	3.4	3.4	2.3	3.3	3.7	3.8	3.7
SKUPAJ	269	2.5	2.8	2.5	3.5	3.4	3.3	2.7	2.9	3.6	3.8	3.8

5.2 Vpliv leta prve uporabe interneta

Leto začetka uporabe interneta se je pri številnih spremenljivkah izkazal kot značilen vpliv. Izkaže se, da so osebe, ki so začele uporabljati internet prej (leta 1996 in prej), bistveno bolj kritično ocenjevale vlogo posameznih institucij in ministrstev, kot je to značilno za uporabnike, ki so začeli internet uporabljati po letu 2001.

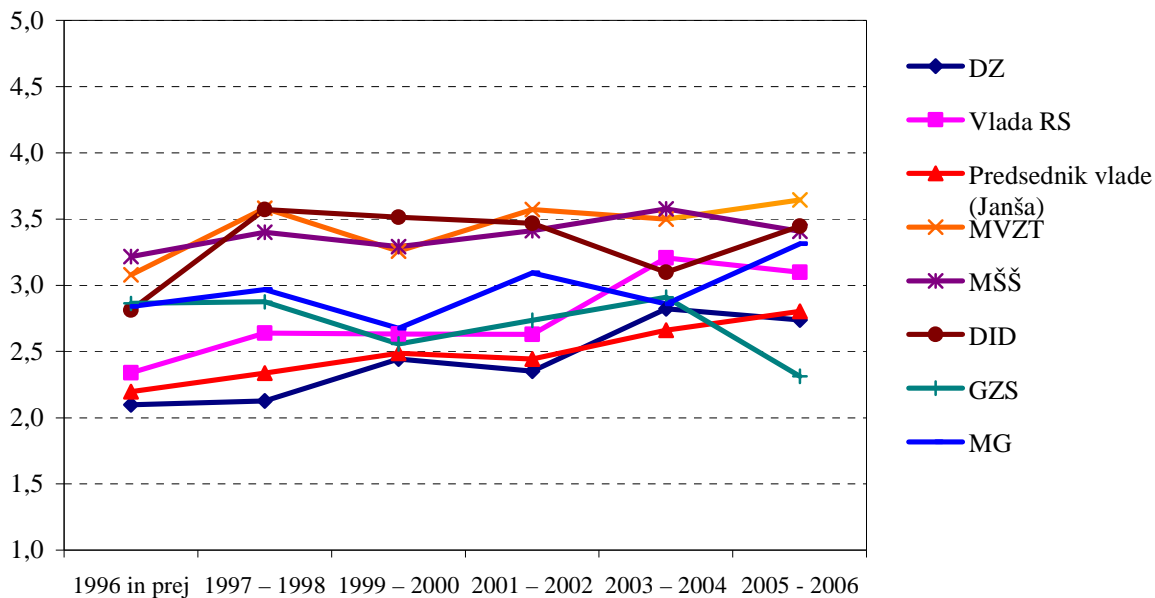
Ker pa vsako leto vstopajo novi in vedno manj kritični uporabniki, ob tem pa je splošna ocena nespremenjena, lahko sklepamo, da obstoječi uporabniki interneta postajajo z vsakimi letom nekoliko bolj kritični. Navedeno lahko pripišemo staranju na splošno (ljudje smo z vsakim letom bolj kritični in nezadovoljni), bolj verjetno pa izkušnjam, ki smo jih pridobili z uporabo interneta: postali smo bolj zahtevni na tem področju in bolj kritični. Na tej osnovi lahko pričakujemo, da bo ob ustavljeni širitvi interneta (ko bo v uporabo vstopila velika večina uporabnikov) kritičnost in nezadovoljstvo z vlogo države – če ne bo kakih izrazitih novih aktivnosti s strani države - začelo postopno naraščati.

Tabela 13: Primerjava ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji glede na začetek uporabe interneta (RIS 2006, n=269).

	DZ	Vlada RS	Predsednik vlade (Janša)	MVZT	MŠŠ	DID	GZS	MG	Telekom	SiOL	Microsoft
1996 in prej	2.1	2.3	2.2	3.1	3.2	2.8	2.9	2.8	3.9	4.0	3.7
1997 – 1998	2.1	2.6	2.3	3.6	3.4	3.6	2.9	3.0	3.1	3.8	3.6
1999 – 2000	2.4	2.6	2.5	3.3	3.3	3.5	2.6	2.7	3.7	3.7	3.5
2001 – 2002	2.4	2.6	2.4	3.6	3.4	3.5	2.7	3.1	3.7	4.2	3.9
2003 – 2004	2.8	3.2	2.7	3.5	3.6	3.1	2.9	2.9	3.5	3.4	4.1
2005 - 2006	2.7	3.1	2.8	3.6	3.4	3.4	2.3	3.3	3.7	3.8	3.7
SKUPAJ	2.5	2.8	2.5	3.5	3.4	3.3	2.7	2.9	3.6	3.8	3.8

Kot rečeno, je zgoraj opisani trend v primeru splošne ocene vloge države letos nekoliko manj opazen in večinoma »leto vstopa v uporabo« nima izrazitejšega vpliva. Izjeme so izrazitejše politične institucije, ki beležijo naraščanje (Predsednik vlade, parlament, in Vlada). Novi uporabniki so torej bolj naklonjeni sedanji vladi in parlamentu. Za razliko od letošnjega leta pa so leta 2004 osebe, ki so začele uporabljati internet prej (leta 1996 in prej), bistveno bolj

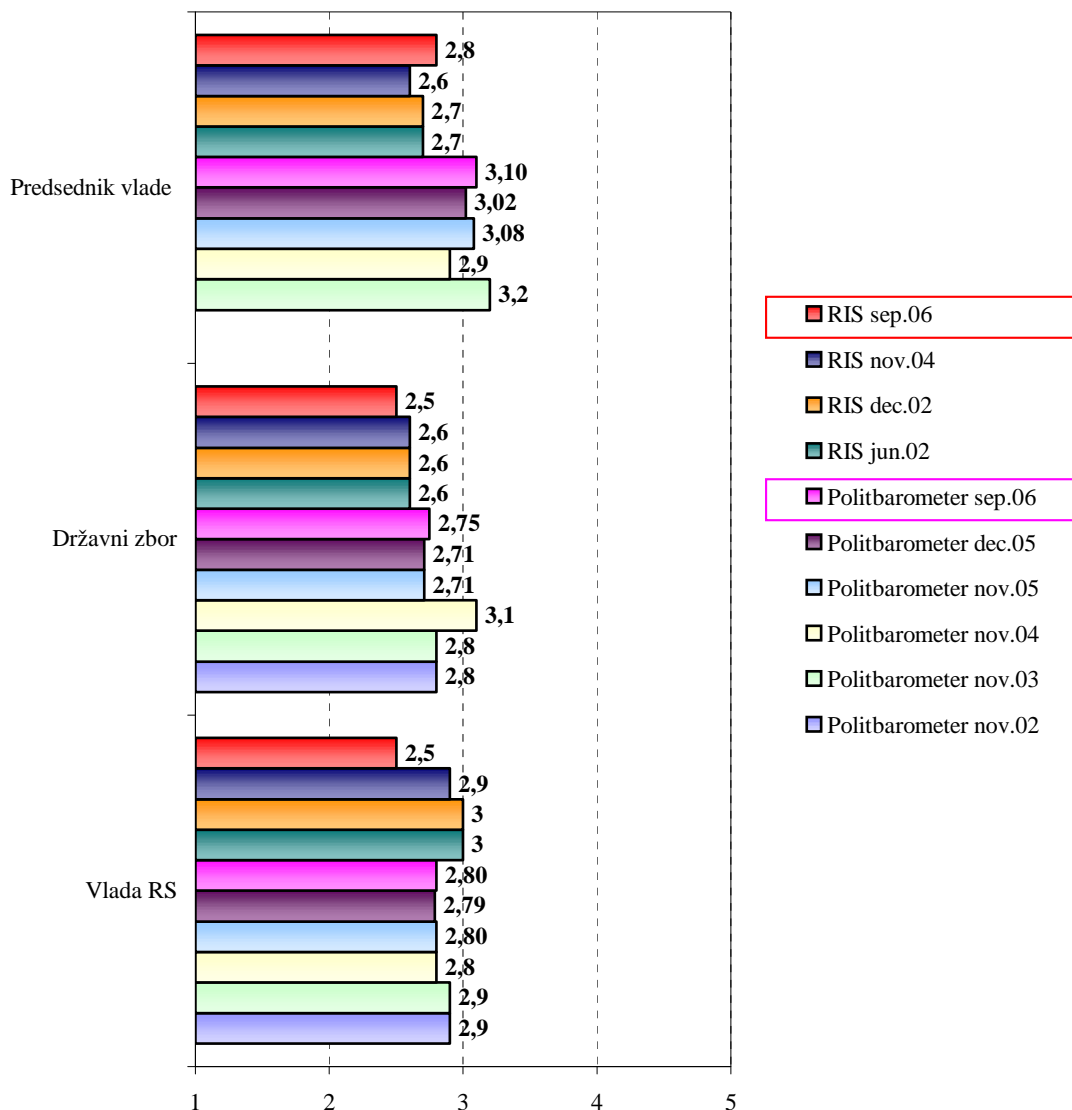
kritično ocenjevale vlogo posameznih institucij in ministrstev, kot je bilo to značilno za uporabnike, ki so začeli internet uporabljati po letu 2001.

Slika 11: Primerjava ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji glede na začetek uporabe interneta (RIS 2006, n=269).

5.3 Primerjava s Politbarometrom

Oceno vloge institucij predsednika vlade, Državnega zbora in Vlade lahko primerjamo tudi z oceno uspešnosti njihovega delovanja na splošni populaciji – Politbarometer. Na spodnji sliki je prikazana razlika med percepcijo uspešnosti dela posameznih institucij države med splošno populacijo (Politbarometer: november 2002, november 2003, november 2004, november 2005, december 2005 in september 2006) in oceno vloge ministrstev za razvoj interneta v Sloveniji med vsemi uporabniki interneta (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004 in RIS 2006).

Slika 12: Primerjava povprečne ocene za vlogo nekaterih institucij države pri razvoju interneta v Sloveniji (Politbarometer: november 2002, november 2003, november 2004, november 2005, december 2005 in september 2006; RIS: junij 2002, december 2002, november 2004, september 2006).

Gre seveda za oceno dveh različnih vidikov v dveh različnih populacijah. Kljub temu lahko razberemo, da splošna populacija v primerjavi z internetnimi uporabniki še vedno bistveno višje ocenjuje predsednika vlade, državni zbor in vlado Republike Slovenije, ki jih uporabniki interneta ocenjujejo nižje, kar lahko v znatnem delu pripišemo predvsem sociodemografski strukturi uporabnikov interneta: višji izobrazbi in večjemu delu moških, ki so tradicionalno bolj kritični segmenti. Delno pa gre pri tem lahko tudi za učinek uporabe interneta: uporabniki interneta so bolj kritični do političnih institucij, hkrati pa bolj poznajo in »avtomatično« cenijo vse subjekte, ki so blizu področju interneta (Telekom Slovenije, SIOL; resorna ministrstva).

Na kratko lahko povzamemo, da so še naprej visoko ocenjene vloge gospodarskih subjektov SiOL-a (3.8) in Microsofta (3.8), pa tudi Telekom (3.6). Tradicionalno pozitivno je še naprej ocenjeno tudi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (3.5), Ministrstvo za šolstvo in šport (3.4) ter Direktorat za informacijsko družbo (3.3). Tudi pri teh ocenah pa lahko opazimo, da so novi uporabniki bistveno bolj naklonjeni vsem subjektom. Ostali politični subjekti so ocenjeni negativno, kot običajno najnižje Državni zbor in Vlada RS (2.5). Predsednikom vlade (tako bivšima kot sedanjemu) uporabniki interneta še vedno ne pripisujejo posebej pozitivne vloge pri razvoju interneta, kar nakazuje, da se nihče od njih ni izrazil na tem področju. Zato med njimi ni tudi večjih razlik, vse ocene pa so rahlo negativne (2.6 - 2.8). Kljub temu pa v zadnjem obdobju (2004 ⇒ 2006) opazimo nekoliko povečano podporo (2.6 ⇒ 2.8), pri čemer je to v neposrednem protislovju z nekoliko manjšo oceno Vlade (2.9 ⇒ 2.5).

Dodati velja, da je bil v merjenja prejšnjih let vključen tudi ARNES, vendar pa smo ga zaradi njegove visoke vsakoletne stabilnosti (ocena je bila vedno 3.8, kar je najvišje od javnega sektorja) izločili iz vsakoletnega preverjanja.

6 PRIORITETE NA PODROČJU RAZVOJA INTERNETA

Slaba polovica vseh uporabnikov interneta je odgovarjala tudi na vprašanja o prioritetah pri razvoju interneta v Sloveniji. Vprašanje se je glasilo: »Na lestvici od 1 do 5 ocenite, kako pomembno je, da slovenska država uredi naslednje...«, kjer so imeli naštetá področja v povezavi z informacijsko družbo, katera so ocenjevali na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni, da sploh ni pomembno, 5 pa zelo pomembno.

Iz spodnje tabele je razvidno, da se vse ponujene alternative zdijo respondentom nadpovprečno pomembne. Ocene se na lestvici od 1 (sploh ni pomembno) do 5 (zelo je pomembno) gibljejo med 4.1 in 4.5.

Tabela 14: Pomembnost ureditve posameznih storitev s strani slovenske države (RIS 2006, n=151).

	Postavi pospešen razvoj informacijske družbe za pomembno strateško prioriteto		Omogoči čim več javno dostopnih točk za dostop do interneta (pošte, šole, uradi, knjižnice...)		Spodbudi opremljanje z računalniki v šolah		Spodbujanje kreiranja več spletnih vsebin v slovenščini		Zagotovi masoven in poceni širokopasoven dostop do interneta		Dokonča gradnjo avtocest	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<i>Sploh ni pomembno</i>	0	0	/	/	/	/	3	2	/	/	1	1
<i>Ni pomembno</i>	6	4	1	1	5	3	3	2	3	2	1	1
<i>Niti-niti</i>	26	18	18	11	14	9	21	14	15	10	16	11
<i>Pomembno</i>	56	40	31	21	27	18	48	32	39	27	29	19
<i>Zelo pomembno</i>	54	38	101	67	105	70	76	50	92	61	103	68
SKUPAJ	142	100	151	100	151	100	151	100	149	100	150	100
<i>Povprečje</i>	4.1		4.5		4.5		4.3		4.5		4.5	
<i>Standardni odklon</i>	0.86		0.73		0.81		0.93		0.76		0.76	
<i>Interval zaupanja</i>	41.0 ±		21.0 ±		31.0 ±		51.0 ±		21.0 ±		21.0 ±	

Če prioritete razvrstimo po pomembnosti, vidimo, da je za uporabnike interneta v Sloveniji najpomembnejše, da država dokonča gradnjo avtocest (4.5), omogoči čim več javno dostopnih točk za dostop do interneta (4.5), spodbudi opremljanje z računalniki v šolah (4.5)

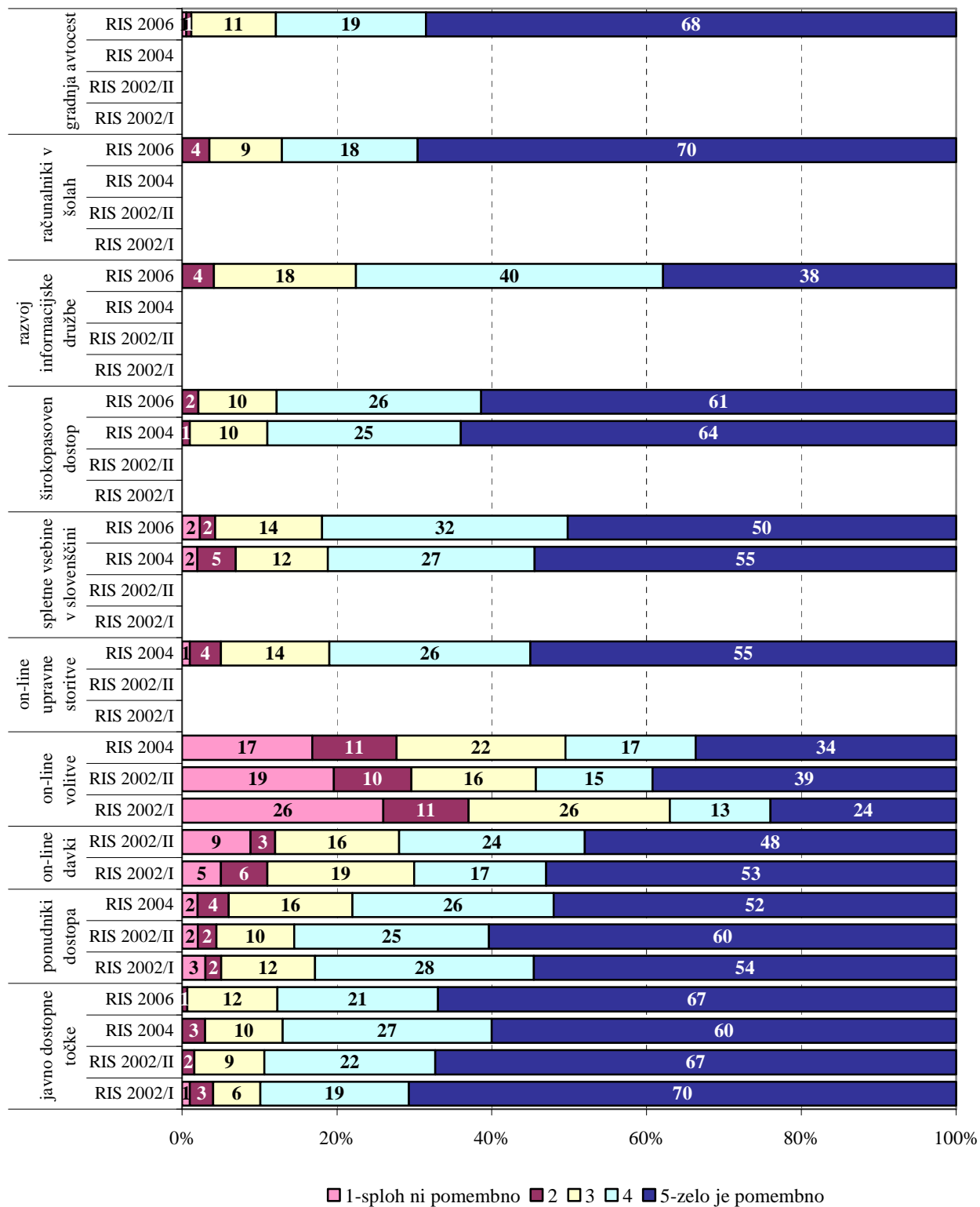
ter zagotovitev masovnega in poceni širokopasovnega dostopa do interneta (4.5). Sledita spodbujanje kreiranja več spletnih vsebin v slovenščini (4.3) ter pospešen razvoj informacijske družbe, kot pomembna strateška prioriteta (4.1).

Povedano nekoliko drugače: 70% respondentov, kot zelo pomembno ocenjuje spodbujanje opremljanja z računalniki v šolah, 68% kot zelo pomembno ocenjuje dokončanje avtocest ter 67% da slovenska država omogoči čim več javno dostopnih točk za dostop do interneta. Trem petinam je zelo pomembno, da država zagotovi masoven in poceni širokopasovni dostop do interneta (61%), polovici, da država spodbuja kreiranje spletnih vsebin v slovenščini (50%) ter tretjini, da država postavi pospešen razvoj informacijske družbe za pomembno strateško prioriteto (38%) (Tabela 14).

V tabeli 15 in sliki na naslednji strani podajamo primerjavo raziskave RIS 2006 s predhodnimi RIS-ovimi raziskavami, in sicer se je v primerjavi raziskavo RIS 2004 nekoliko povečala pomembnost, da slovenska država uredi čim več javno dostopnih točk in je na nivoju leta 2002. Nekoliko se je v primerjavi z letom 2004 zmanjšala pomembnost, da slovenska država zagotovi masoven in poceni širokopasovni dostop do interneta ter država spodbuja kreiranje spletnih vsebin v slovenščini.

Tabela 15: Primerjava pomembnosti ureditve posameznih storitev s strani slovenske države (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

	RIS 2002/I	RIS 2002/II	RIS 2004	RIS 2006
Postavi pospešen razvoj informacijske družbe za pomembno strateško prioriteto	/	/	/	4.1
Vzpodbudi opremljanje z računalniki v šolah	/	/	/	4.5
Dokonča gradnjo avtocest	/	/	/	4.5
omogočiti oddajo dohodnine preko interneta	4.1	4	/	/
omogočiti volitve prek interneta	3	3.4	3.4	/
zagotovi še večjo konkurenčnost ponudnikov dostopa do interneta	4.3	4.4	4.2	/
vzpodbujajo kreiranje več spletnih vsebin v slovenščini	/	/	4.3	4.3
omogoči upravne storitve prek interneta	/	/	4.3	/
omogočiti čimveč javno dostopnih točk	4.5	4.6	4.4	4.5
zagotovi masoven in poceni širokopasoven dostop do interneta	/	/	4.5	4.5

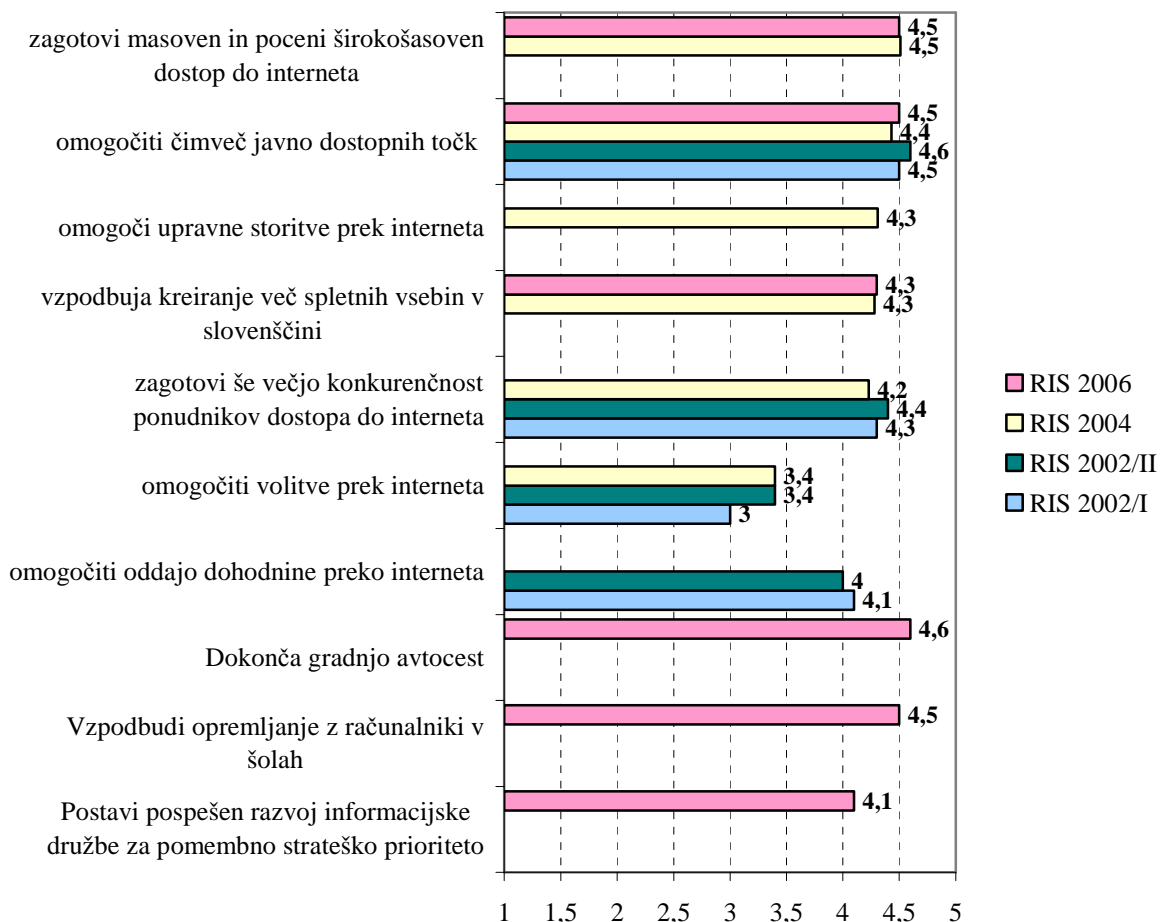

Slika 13: Primerjava pomembnosti ureditve posameznih storitev s strani slovenske države (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

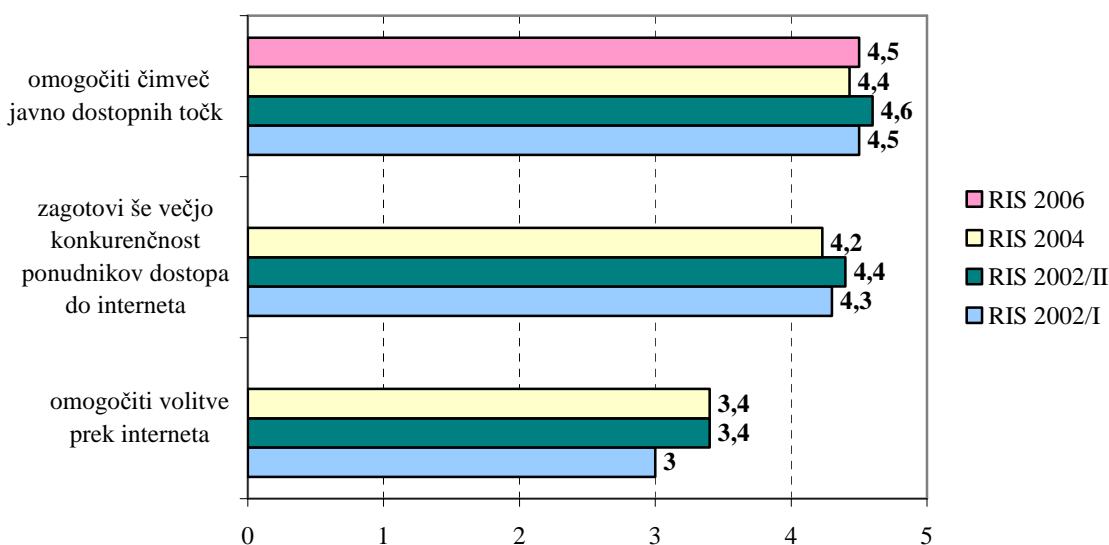
Legenda:

Javno dostopne točke	= omogočiti čimveč javno dostopnih točk
Ponudniki dostopa	= zagotovi še večjo konkurenčnost ponudnikov dostopa do interneta
On-line davki	= omogočiti oddajo dohodnine prek interneta
On-line volitve	= omogočiti volitve prek interneta
On-line upravne storitve	= omogočiti upravne storitve prek interneta
Spletne vsebine v slovenščini	= vzpodbujati kreiranje več spletnih vsebin v slovenščini
Širokopasoven dostop	= zagotoviti masoven in poceni širokopasoven dostop do interneta
Razvoj informacijske družbe	= postavi pospešen razvoj informacijske družbe za pomembno strateško prioriteto
Računalniki v šolah	= vzpodbudi opremljanje z računalniki v šolah
Gradnja avtocest	= dokonča gradnjo avtocest

Rahlo zmanjšanje pomembnosti prioriteta, da slovenska država zagotovi masoven in poceni širokopasovni dostop do interneta ter da država spodbuja kreiranje spletnih vsebin v slovenščini, lahko pripišemo večji pomembnosti prioriteta, po katerih smo prvič spraševali v letošnji raziskavi (dokončanje gradnje avtocest ter spodbujanje opremljanja z računalniki v šolah). Pomembnost ureditve posameznih storitev s strani slovenske države pa z leti pri nekaterih storitvah upada. V celoti gledano ni drugih večjih sprememb.

Slika 14: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

Slika 15: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države – pregled prioret, ki se spremljajo daljše časovno obdobje (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).

Opazimo, da pomembnost omogočanja čim večjega števila javno dostopnih točk ostaja na približno enakem nivoju, prav tako pomembnost zagotovitve čim večje konkurenčnosti ponudnikov dostopa do interneta, zvišuje pa se pomembnost volitev preko interneta (zadnji dve prioriteti nista bili zajeti v zadnji raziskavi RIS).

V tabeli na naslednji strani je prikazana pomembnost ureditve posameznih prioritet s strani slovenske države, glede na sociodemografske značilnosti posameznikov.

Legenda:

A	Postavi pospešen razvoj informacijske družbe za pomembno strateško prioriteto	D	Spodbujanje kreiranja več spletnih vsebin v slovenščini
B	Omogoči čim več javno dostopnih točk za dostop do interneta (pošte, šole, uradi, knjižnice...)	E	Zagotovi masoven in poceni širokopasoven dostop do interneta
C	Spodbudi opremljanje z računalniki v šolah	F	Dokonča gradnjo avtocest

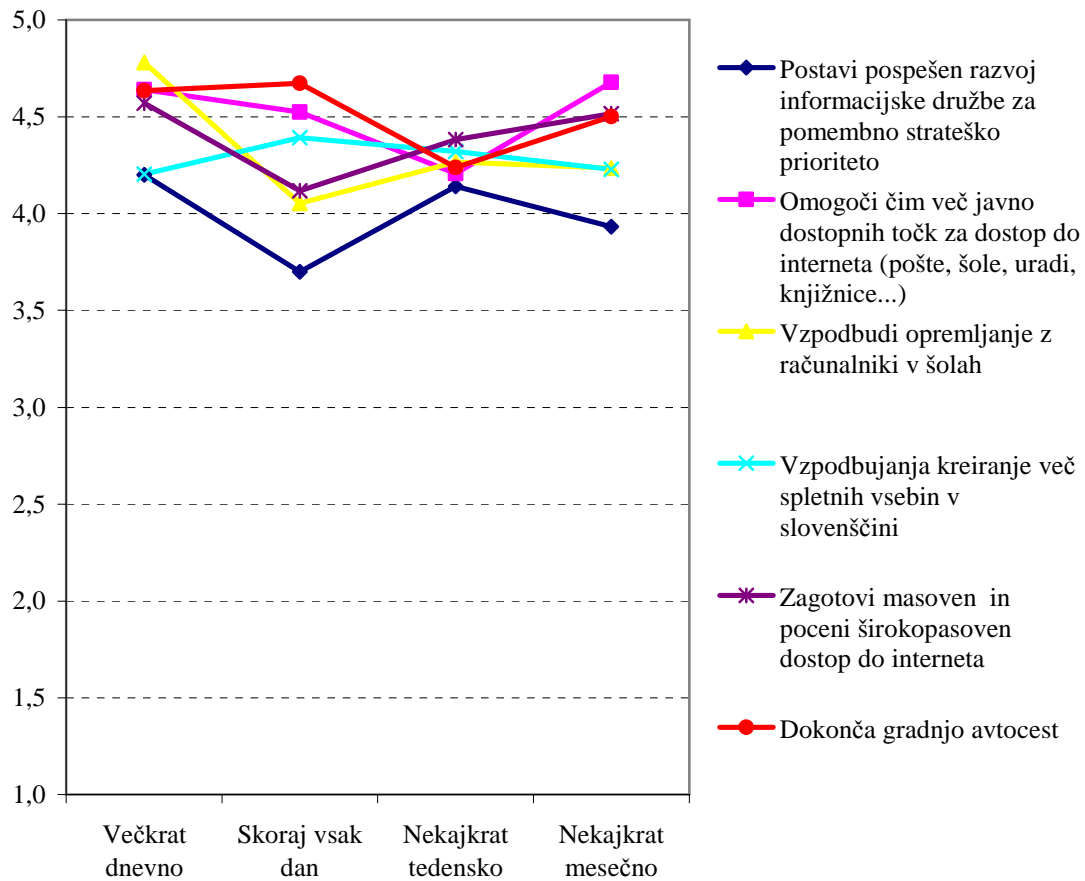
Tabela 16: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države – sociodemografske značilnosti (na lestvici od 1 – sploh ni pomembno do 5 – zelo pomembno) (RIS 2006, n=151).

	n	A	B	C	D	E	F
		povprečja					
SPOL							
<i>Moški</i>	84	4.2	4.5	4.5	4.2	4.4	4.5
<i>Ženski</i>	67	4.0	4.6	4.6	4.3	4.5	4.6
STAROST							
<i>od 12 do 19 let</i>	34	4.0	4.7	4.6	4.4	4.6	4.6
<i>od 20 do 29 let</i>	44	3.7	4.2	4.3	4.0	4.2	4.3
<i>od 30 do 49 let</i>	52	4.4	4.7	4.6	4.3	4.6	4.7
<i>od 50 do 65 let</i>	20	4.6	4.7	4.9	4.6	4.8	4.6
REGIJA							
<i>Osrednja Slovenija</i>	49	3.8	4.4	4.6	4.0	4.5	4.4
<i>Vzhodno štajerska (MB)</i>	25	4.3	4.4	4.4	4.3	4.4	4.3
<i>Savinjska (CE)</i>	16	4.3	4.9	4.7	4.2	4.8	4.7
<i>Gorenjska</i>	18	4.1	4.6	4.3	4.3	4.3	4.8
<i>Goriška</i>	11	4.3	4.5	4.6	4.5	4.7	4.6
<i>Obalna</i>	7	4.0	4.6	4.6	4.6	4.6	4.0
<i>Dolenjska</i>	12	3.8	4.7	4.4	4.3	4.5	4.8
<i>Prekmurje</i>	12	3.8	4.7	4.4	4.3	4.5	4.8
IZOBRAZBA							
<i>Osnovna šola</i>	5	5.0	4.5	2.5	4.0	2.5	4.5
<i>Poklicna šola</i>	15	4.2	4.4	4.6	4.2	4.4	4.5
<i>Srednja šola</i>	47	4.0	4.3	4.6	4.2	4.5	4.4
<i>Višja in visoka šola</i>	37	4.3	4.8	4.7	4.2	4.6	4.7
<i>Šolajoči</i>	46	3.9	4.6	4.6	4.3	4.6	4.6
ZAPOSLITVENI STATUS							
<i>Zaposlen</i>	87	4.2	4.5	4.6	4.2	4.5	4.6
<i>Nezaposleni/brezposelni</i>	11	3.8	4.4	3.7	4.1	3.9	4.3
<i>Upokojenec</i>	6	4.2	4.9	4.9	4.5	4.6	4.6
<i>Šolajoči</i>	46	3.9	4.6	4.6	4.3	4.6	4.6
POGOSTOST UPORABE INTERNETA							
<i>Večkrat dnevno</i>	87	4.2	4.6	4.8	4.2	4.6	4.6
<i>Skoraj vsak dan</i>	19	3.7	4.5	4.1	4.4	4.1	4.7
<i>Nekajkrat tedensko</i>	31	4.1	4.2	4.3	4.3	4.4	4.2
<i>Nekajkrat mesečno</i>	14	3.9	4.7	4.2	4.2	4.5	4.5
ZAČETEK UPORABE INTERNETA							
<i>1996 in prej</i>	15	4.4	4.7	4.8	4.3	4.7	4.7
<i>1997 – 1998</i>	11	4.3	4.4	4.3	4.0	4.4	4.3
<i>1999 – 2000</i>	43	3.9	4.4	4.5	4.1	4.3	4.4
<i>2001 – 2002</i>	33	4.0	4.6	4.7	4.4	4.7	4.6
<i>2003 – 2004</i>	27	4.4	4.5	4.6	4.4	4.4	4.6
<i>2005 - 2006</i>	20	4.0	4.7	4.1	4.2	4.3	4.7
SKUPAJ	151	4.1	4.5	4.5	4.3	4.5	4.5

Glede na sociodemografske spremenljivke je moškim v primerjavi z ženskami bolj pomembno, da država postavi pospešen razvoj informacijske družbe za pomembno strateško avtoriteto, ženskam pa so v primerjavi z moškimi pomembnejše vse ostale prioritete države. Najbolj se z vsemi navedenimi trditvami strinjajo starejši od 50 let, starim med 20 in 29 let pa se zdi v primerjavi z ostalimi starostnimi skupinami, manj pomemben pospešen razvoj informacijske družbe kot pomembne strateške prioritete, na drugi strani pa je le ta zelo pomemben nižje izobraženim (osnovna šola). Slednjim, se zdita izrazito nepomembna spodbujanje opremljanja šol z računalniki ter zagotovitev masovnega in poceni dostopa do interneta.

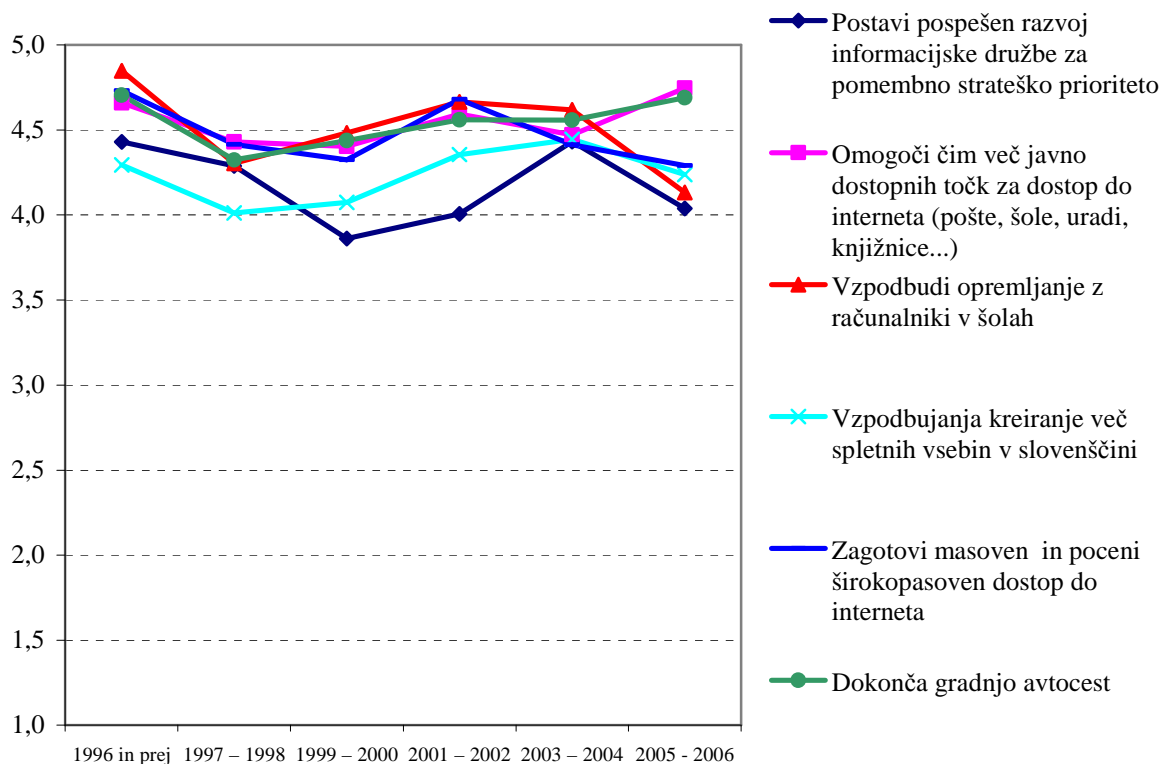
Bolj izobraženim (višja in visoka šola) so pomembni omogočanje čim več javno dostopnih točk za dostop do interneta, spodbujanje opremljanja z računalniki v šolah ter dokončanje gradnje avtocest. Brezposelnim pa so manj pomembni pospešen razvoj informacijske družbe kot pomembne strateške prioritete, spodbujanje opremljanja z računalniki v šolah ter zagotovitev masovnega in poceni dostopa do interneta. Na drugi strani pa sta upokojujencem bolj pomembna omogočanje čim več javno dostopnih točk za dostop do interneta ter spodbujanje opremljanja z računalniki v šolah.

Uporabniki interneta, ki uporabljajo internet večkrat dnevno, se bolj strinjajo z večino navedenih trditev, kakor tudi tisti, ki so internet začeli uporabljati pred letom 1996.

Slika 16: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države glede na pogostost uporabe interneta (RIS 2006, n=151).

Pogostost uporabe interneta se letos ni izkazala kot značilna spremenljivka, saj le ta ne vpliva na oceno pomembnosti podanih alternativ s strani respondentov.

Slika 17: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države glede na leto začetka uporabe interneta (RIS 2006, n=151).

Prav tako, se letos pri omogočanju raznih storitev s strani slovenske države ni izkazala kot značilna spremenljivka, saj le ta nima bistvenega vpliva. Vpliv je viden le v primeru vzpodbujanja opremljanja z računalniki v šolah ter v primeru kreiranja več spletnih vsebin v slovenščini, katerima »novi« uporabniki pripisujejo nekoliko manjšo pomembnost v primerjavi s starejšimi uporabniki interneta.

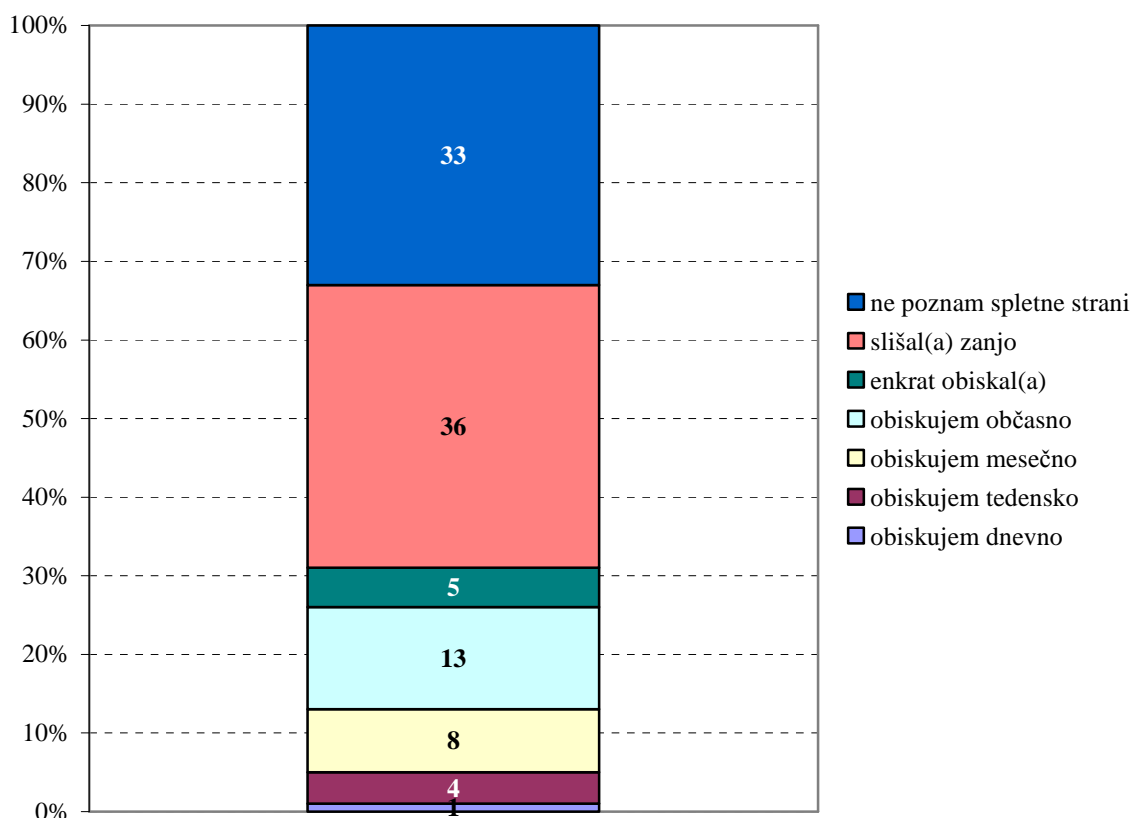
Respondenti v splošnem ocenjujejo, da je gradnja avtocest enako pomembna, kot omogočanje javno dostopnih točk za dostop do interneta, masoven in poceni dostop do interneta ter opremljanje šol z računalniki; povsod imamo podobno visoko oceno okoli 4.5 na skali od 1 do 5. Pri tem ni večjih razlik glede sociodemografskih skupin. Nekoliko manj pomembne pa so npr. e-volitve. Na nekatere razlike v prioritetah vpliva leto začetka uporabe interneta, predvsem pri vzpodbujanju opremljanja z računalniki v šolah ter pri kreiranju več spletnih vsebin v slovenščini, katerima »novi« uporabniki pripisujejo manjšo pomembnost v primerjavi s starejšimi uporabniki interneta. Posebej pa velja izpostaviti, da se 78% respondentov strinja, da bi morala informacijska družba postati pomembna strateška prioriteta v razvoju Slovenije (od tega se 38% zelo strinja).

7 OBISKANOST SPLETNIH STRANI E-UPRAVE

7.1 Obiskanost spletnega portala eUprava

Uporabnike interneta smo spraševali ali obiskujejo spletni portal eUprava. Dnevno spletni portal eUprava obiskuje 1% uporabnikov interneta, tedensko 4%, mesečno pa 8%. Občasno spletni portal eUprava obiskuje dobra osmina (13%) uporabnikov interneta, enkrat pa ga je že obiskalo 5% uporabnikov interneta. Dobra tretjina mesečnih uporabnikov interneta je že slišala za spletni portal eUprava (36%), tretjina pa spletnega portala eUprava ne pozna.

Skupno 13% respondentov vsaj mesečno obiskuje spletni portal eUprava, kar v absolutnem smislu predstavlja 110,000 mesečnih obiskovalcev spletnega portala eUprava v starosti 10 do 75 let.

Slika 18: Obiskanost spletnega portala eUprava (RIS 2006, n=301)

Tabela 17: Obiskanost spletnega portala eUprava – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=301)

	ne poznam spletne strani (%)	slišal(a) zanjo (%)	enkrat obiskal(a) (%)	obiskujem občasno (%)	obiskujem mesečno (%)	obiskujem tedensko (%)	obiskujem dnevno (%)	skupaj % (n)
SPOL								
<i>Moški</i>	28	37	7	13	10	4	1	100% (168)
<i>Ženski</i>	39	35	3	13	6	4	1	100% (135)
STAROST								
<i>od 12 do 19 let</i>	52	32	7	4	4	1	0	100% (73)
<i>od 20 do 29 let</i>	34	28	9	11	14	4	0	100% (76)
<i>od 30 do 49 let</i>	22	40	2	22	8	5	2	100% (119)
<i>od 50 do 65 let</i>	27	53	3	7	7	3	0	100% (30)
REGIJA								
<i>Osrednja Slovenija</i>	29	34	6	15	11	6	0	100% (104)
<i>Vzhodno štajerska (MB)</i>	33	38	0	17	8	4	0	100% (48)
<i>Savinjska (CE)</i>	36	36	6	12	6	3	0	100% (33)
<i>Gorenjska</i>	32	49	3	11	3	3	0	100% (37)
<i>Goriška</i>	57	29	7	7	0	0	0	100% (14)
<i>Obalna</i>	24	48	5	5	10	5	5	100% (21)
<i>Dolenjska</i>	29	33	8	8	13	0	8	100% (24)
<i>Prekmurje</i>	42	26	11	16	5	0	0	100% (19)
IZOBRAZBA								
<i>Osnovna šola</i>	78	0	22	0	0	0	0	100% (9)
<i>Poklicna šola</i>	29	57	0	6	9	0	0	100% (35)
<i>Srednja šola</i>	20	44	5	18	10	4	0	100% (84)
<i>Višja in visoka šola</i>	24	28	1	24	12	8	3	100% (75)
<i>Šolajoči</i>	47	31	8	5	6	2	0	100% (99)
ZAPOSLOTVENI STATUS								
<i>Zaposlen</i>	23	39	3	19	10	5	1	100% (173)
<i>Nezaposleni/brezposelni</i>	50	40	10	0	0	0	0	100% (20)
<i>Upokojenec</i>	38	38	0	13	13	0	0	100% (8)
<i>Šolajoči</i>	47	31	8	5	6	2	0	100% (99)
POGOSTOST UPORABE INTERNETA								
<i>Večkrat dnevno</i>	28	31	6	19	10	5	1	100% (173)
<i>Skoraj vsak dan</i>	48	29	7	9	4	4	0	100% (56)
<i>Nekajkrat tedensko</i>	32	50	4	2	10	2	0	100% (50)
<i>Nekajkrat mesečno</i>	33	67	0	0	0	0	0	100% (24)
ZAČETEK UPORABE INTERNETA								
<i>1996 in prej</i>	9	25	6	47	6	6	0	100% (32)
<i>1997 – 1998</i>	26	19	11	11	22	7	4	100% (27)
<i>1999 – 2000</i>	22	39	7	14	13	4	1	100% (72)
<i>2001 – 2002</i>	42	35	2	14	7	0	0	100% (57)
<i>2003 – 2004</i>	33	49	6	5	0	5	2	100% (63)
<i>2005-2006</i>	52	36	2	0	8	2	0	100% (50)
SKUPAJ	33	36	5	13	8	4	1	100% (301)

Spletni portal eUprava vsaj mesečno obiskuje več starih od 20 do 49 let, prebivalcev Dolenjske, obalne in osrednje slovenske regije, kakor tudi višje izobraženih, zaposlenih ter tistih, ki internet uporabljajo skoraj vsak dan in so internet začeli uporabljati med letoma 1997 in 1998.

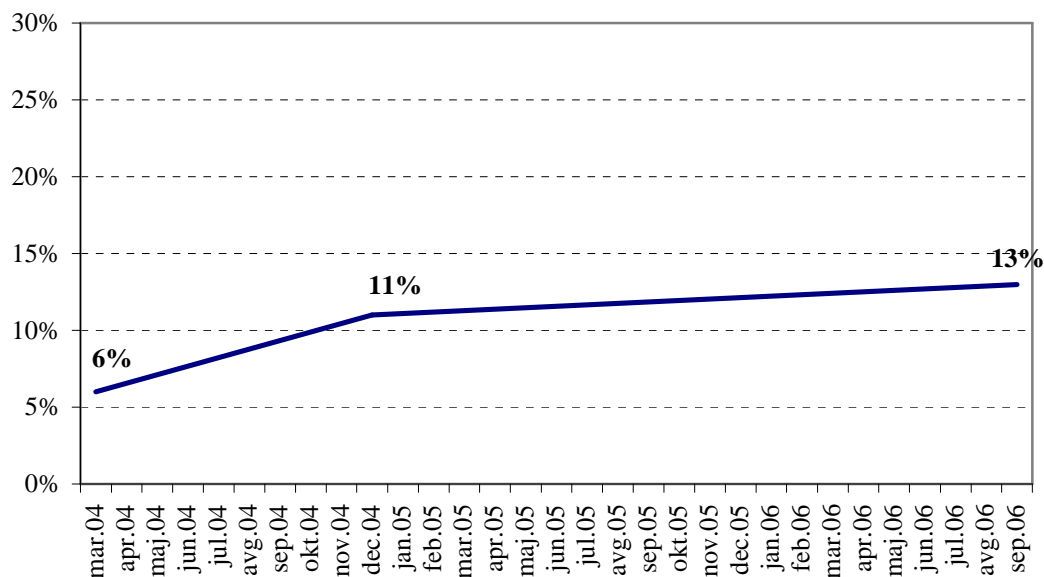
Na drugi strani pa spletnega portala eUprava ne pozna več mlajših, nakazuje pa se tudi, da eUpravo pozna manj prebivalcev goriške regije in Prekmurja, kakor tudi posameznikov, ki so še v procesu izobraževanja, nižje izobraženih (osnovna šola), brezposelnih, tistih, ki internet uporabljajo skoraj vsak dan in so internet začeli uporabljati med letoma 2001 in 2002 ali pa med letoma 2005 in 2006.

Mesečno spletni portal eUprava obiskuje več starih od 20 do 49 let, višje izobraženih, kakor tudi zaposlenih in tistih, ki internet uporabljajo večkrat dnevno.

Tedensko spletni portal eUprava obiskuje več višje izobraženih, zaposlenih in tistih, ki so internet začeli uporabljati bolj zgodaj.

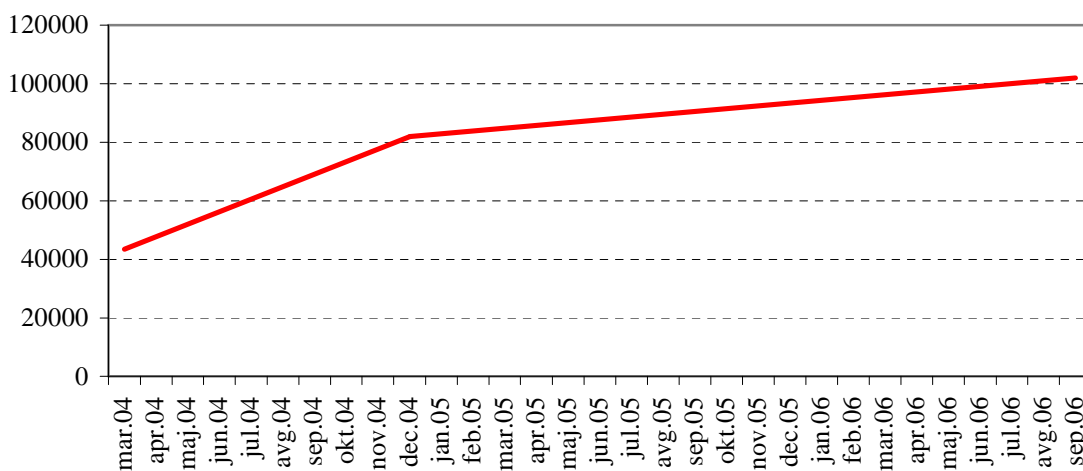
Tabela 18: Kumulativni deleži pogostosti obiskovanja spletnih strani eUprave med mesečnimi PC uporabniki interneta – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=301)

	obiskujem dnevno (%)	obiskujem tedensko (%)	obiskujem mesečno (%)	obiskujem občasno (%)	enkrat obiskal(a) (%)	slišal(a) zanjo (%)	skupaj % (n)
SPOL							
<i>Moški</i>	1	5	15	28	35	72	100% (168)
<i>Ženski</i>	1	5	11	24	27	62	100% (135)
STAROST							
<i>od 12 do 19 let</i>	0	1	5	9	16	48	100% (73)
<i>od 20 do 29 let</i>	0	4	18	29	38	66	100% (76)
<i>od 30 do 49 let</i>	2	7	15	37	39	79	100% (119)
<i>od 50 do 65 let</i>	0	3	10	17	20	73	100% (30)
REGIJA							
<i>Osrednja Slovenija</i>	0	6	17	32	38	72	100% (104)
<i>Vzhodno štajerska (MB)</i>	0	4	12	29	29	67	100% (48)
<i>Savinjska (CE)</i>	0	3	9	21	27	63	100% (33)
<i>Gorenjska</i>	0	3	6	17	20	69	100% (37)
<i>Goriška</i>	0	0	0	7	14	43	100% (14)
<i>Obalna</i>	5	10	20	25	30	78	100% (21)
<i>Dolenjska</i>	8	8	21	29	37	70	100% (24)
<i>Prekmurje</i>	0	0	5	21	32	58	100% (19)
IZOBRAZBA							
<i>Osnovna šola</i>	0	0	0	0	22	22	100% (9)
<i>Poklicna šola</i>	0	0	9	15	15	72	100% (35)
<i>Srednja šola</i>	0	4	14	32	37	81	100% (84)
<i>Višja in visoka šola</i>	3	11	23	47	48	76	100% (75)
<i>Šolajoči</i>	0	2	8	13	21	52	100% (99)
ZAPOSLOTVENI STATUS							
<i>Zaposlen</i>	1	6	16	35	38	77	100% (173)
<i>Nezaposleni/brezposelni</i>	0	0	0	0	10	50	100% (20)
<i>Upokojenec</i>	0	0	13	26	26	64	100% (8)
<i>Šolajoči</i>	0	2	8	13	21	52	100% (99)
POGOSTOST UPORABE INTERNETA							
<i>Večkrat dnevno</i>	1	6	16	35	41	72	100% (173)
<i>Skoraj vsak dan</i>	0	4	8	17	24	53	100% (56)
<i>Nekajkrat tedensko</i>	0	2	12	14	18	68	100% (50)
<i>Nekajkrat mesečno</i>	0	0	0	0	0	67	100% (24)
ZAČETEK UPORABE INTERNETA							
<i>1996 in prej</i>	0	6	12	59	65	90	100% (32)
<i>1997 – 1998</i>	4	11	33	44	55	74	100% (27)
<i>1999 – 2000</i>	1	5	18	32	39	78	100% (72)
<i>2001 – 2002</i>	0	0	7	21	23	58	100% (57)
<i>2003 – 2004</i>	2	7	7	12	18	67	100% (63)
<i>2005-2006</i>	0	2	10	10	12	48	100% (50)
SKUPAJ	1	5	13	26	31	67	100% (301)

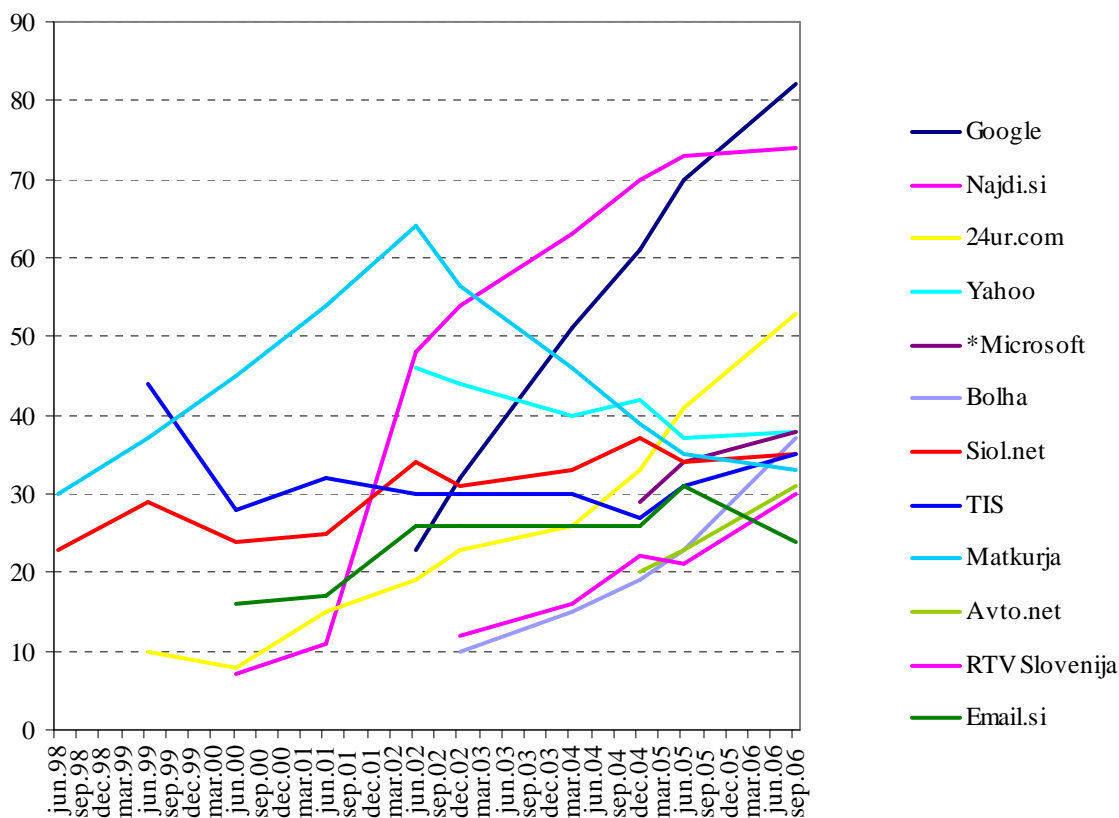
Slika 19: Relativna mesečna obiskanost (doseg – rating) portala eUprava med mesečnimi PC uporabniki interneta (RIS 2004 - 2006)

Mesečna obiskanost spletnega portala eUprava se je povišala iz 6% marca 2004, na 13% v septembru 2006, kar v absolutnem smislu predstavlja 100.000 oseb. Pri tem velja upoštevati, da je vzorčna ocena razmeroma groba (interval zaupanja je širok v vsako smer dobre 3% oziroma 20 tisoč oseb).

Slika 20: Absolutna mesečna obiskanost (doseg – rating) portala eUprava med mesečnimi PC uporabniki interneta (RIS 2004 - 2006)

Za ilustracijo dodajamo še mesečni doseg najbolj obiskanih spletnih strani, posebej pa še obiskanost spletnih strani s področja medijev. Na naslednji sliki je najprej predstavljena relativna mesečna obiskanost spletnih strani, ki presegajo 20% mesečni doseg.

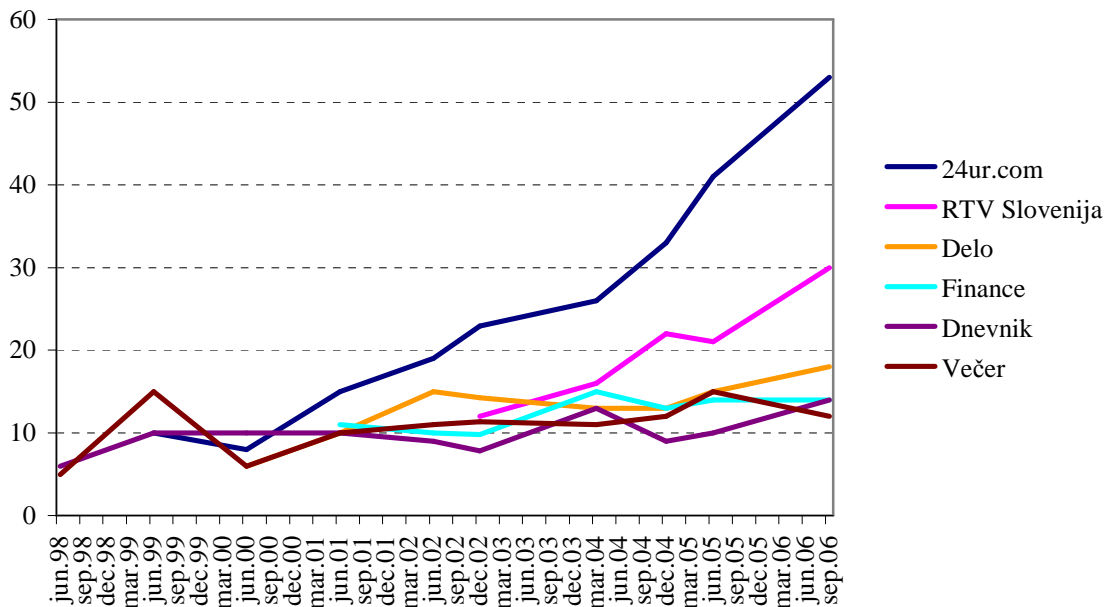
Slika 21: Relativna mesečna obiskanost (doseg - rating) najbolj obiskanih spletnih strani med mesečnimi PC uporabniki interneta¹¹ (RIS 1998 – 2006)

Na naslednji sliki pa je predstavljena še obiskanost spletnih strani s področja medijev med mesečnimi PC uporabniki interneta. Slika kaže, da obiskanost dnevnikov nekoliko niha, giblje pa se med 12% in 30%. Večje spremembe beležita spletni strani 24ur.com in RTV Slovenija, ki jima delež mesečnih obiskovalcev strmo narašča.

Vidimo, da večini strani doseg (rating) narašča, kar še posebej velja za Google. Naraščanje je še bolj izrazito, če ga opazujemo v okviru absolutnega dosega.

¹¹ Za december 2004 je pri Microsoftu upoštevana obiskanost spletnih strani MSN.com in/ali Hotmail.com, junija 2005 in septembru 2006 pa obiskanost MSN.com in/ali Hotmail.com in/ali Microsoft

Podobno naraščanje opazimo tudi pri obeh televizijah, tiskani mediji pa napredujejo nekoliko bolj počasi. Vodilni spletni časopisi imajo torej podoben mesečni doseg in podobno naraščanje kot spletno mesto eUprave.

Slika 22: Relativna mesečna obiskanost (doseg - rating) spletnih strani s področja medijev med mesečnimi PC uporabniki interneta (RIS 1998 – 2006)

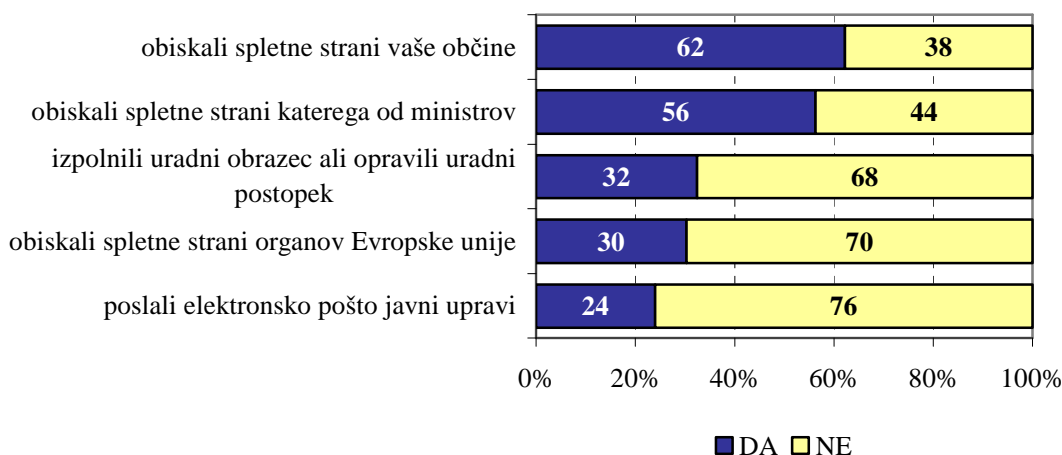
7.2 Spletne storitve eUprave

Uporabniki interneta so odgovarjali tudi na vprašanje »Ali ste na internetu že kdaj... obiskali spletne strani vaše občine, obiskali spletne strani državnega portala e-uprave, obiskali spletne strani katerega od ministrstev, obiskali spletne strani organov Evropske unije, poslali elektronsko pošto javni upravi, izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek.«, z možnima odgovoroma DA ali NE.

Tabela 19: Ali ste na internetu že kdaj ... (RIS 2004, n=290; RIS 2006, n=304).

	RIS 2004		RIS 2006	
	%DA	skupaj (n)	%DA	skupaj (n)
obiskali spletne strani vaše občine	53	290	62	302
obiskali spletne strani katerega od ministrov	51	290	56	304
obiskali spletne strani organov Evropske unije	23	289	30	304
poslali elektronsko pošto javni upravi	15	190	24	304
izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek	21	289	32	302

Spletne strani svoje občine in spletne strani katerega od ministrov je obiskalo že tri petine (62%) vprašanih, spletne strani katerega od ministrstev pa dobra polovica (56%). Tretjina respondentov je že izpolnila uradni obrazec ali opravila uradni postopek (32%) ter obiskala spletne strani organov Evropske unije (30%). Petina vprašanih pa je že poslalo elektronsko pošto javni upravi (24%).

Slika 23: Ali ste na internetu že kdaj... (RIS 2006, n=304).

Glede na sociodemografsko analizo moški v primerjavi z ženskami pogosteje obiskujejo spletne strani svoje občine (63%), ženske pa vse ostale navedene storitve na internetu, kjer jih je največ (57%) obiskalo spletne strani katerega od ministrstev. Spletne strani svoje občine ter ministrstev pogosteje obiskujejo predvsem starejši od 30 let, stari med 20 in 49 let pa pogosteje obiskujejo spletne strani organov Evropske unije, pošiljajo elektronsko pošto javni upravi ter izpolnjujejo uradne obrazce ali opravljajo uradne postopke.

Spletne strani svoje občine in ministrstev pogosteje obiskujejo srednje in visoko izobraženi posamezniki, slednji tudi pogosteje obiskujejo spletne strani Evropske unije, pošiljajo elektronsko pošto javni upravi ter izpolnjujejo uradne obrazce ali opravljajo uradne postopke.

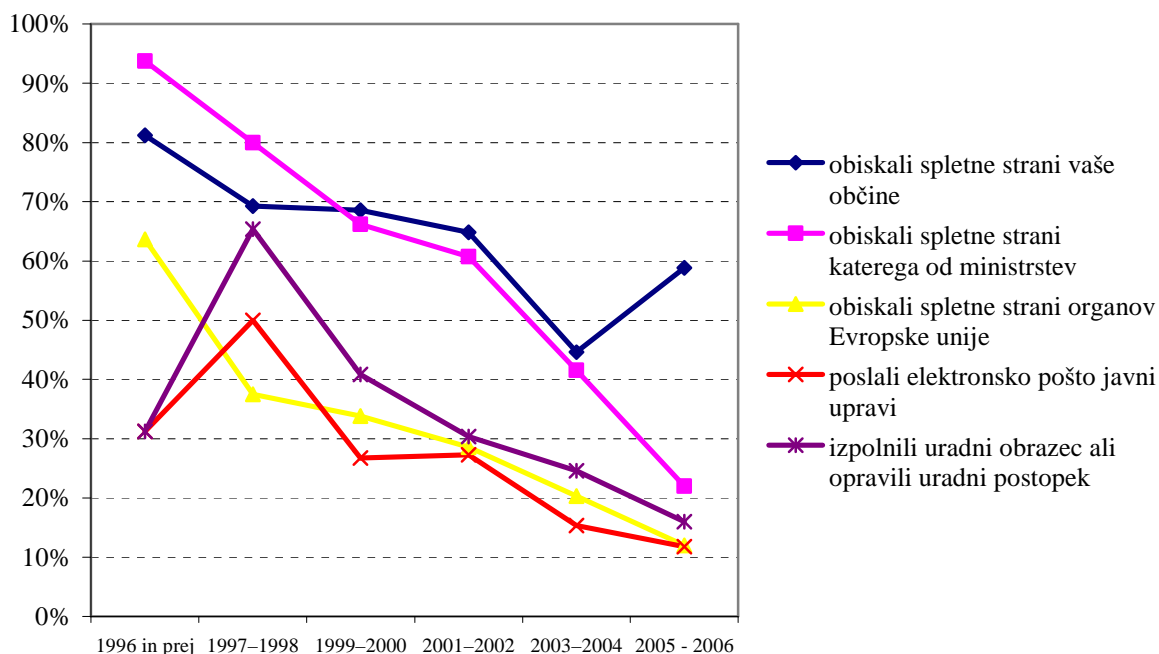
Zaposleni in upokojenci pogosteje obiskujejo spletne strani svoje občine in ministrstev, slednji tudi pogosteje pošiljajo elektronsko pošto javni upravi ter izpolnjujejo uradne obrazce ali opravljajo uradne postopke. Zaposleni in posamezniki, ki so še v procesu izobraževanja pa pogosteje obiskujejo spletne strani organov Evropske unije.

Posamezniki, ki so internet začeli uporabljati pred letom 1996 in ki ga uporabljajo večkrat dnevno, pogosteje obiskujejo vse navedene storitve na internetu. Tisti pa, ki so internet začeli uporabljati med leti 1997 in 2002 pa pogosteje obiskujejo spletne strani svoje občine in ministrstev, med njimi pa tisti, ki so internet začeli uporabljati med letoma 1997 in 1998 pogosteje pošiljajo elektronsko pošto javni upravi ter izpolnjujejo uradne obrazce ali opravljajo uradne postopke.

Tabela 20: Ali ste na internetu že kdaj... - sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=304).

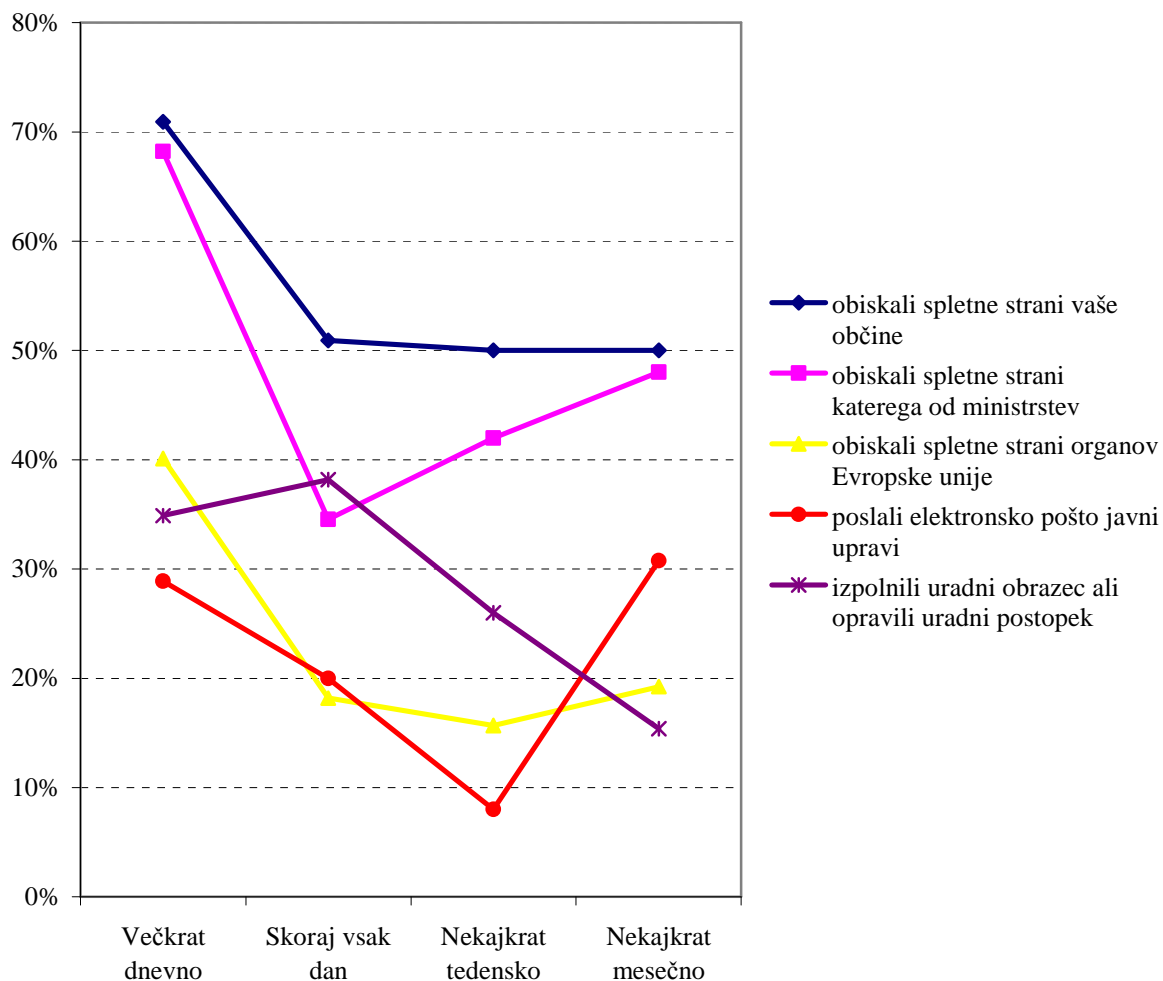
	n	A	B	C	D	E
		% DA				
SPOL						
<i>Moški</i>	168	63	55	30	22	28
<i>Ženski</i>	136	62	57	31	27	38
STAROST						
<i>od 12 do 19 let</i>	72	56	35	25	7	23
<i>od 20 do 29 let</i>	77	51	58	34	30	38
<i>od 30 do 49 let</i>	121	71	65	31	30	35
<i>od 50 do 65 let</i>	32	68	66	28	22	31
REGIJA						
<i>Osrednja Slovenija</i>	104	52	60	36	23	36
<i>Vzhodno štajerska (MB)</i>	50	54	58	32	18	37
<i>Savinjska (CE)</i>	33	82	49	39	24	36
<i>Gorenjska</i>	37	57	35	16	14	16
<i>Goriška</i>	15	71	80	13	14	13
<i>Obalna</i>	21	95	57	25	35	45
<i>Dolenjska</i>	24	79	79	28	40	40
<i>Prekmurje</i>	20	55	40	30	35	25
IZOBRAZBA						
<i>Osnovna šola</i>	9	11	0	0	22	22
<i>Poklicna šola</i>	37	51	32	16	16	24
<i>Srednja šola</i>	84	75	63	21	24	33
<i>Višja in visoka šola</i>	75	69	85	51	41	42
<i>Šolajoči</i>	99	56	42	30	13	29
ZAPOSLOTVENI STATUS						
<i>Zaposlen</i>	177	68	66	32	29	35
<i>Nezaposleni/brezposelni</i>	20	30	40	20	25	25
<i>Upokojenec</i>	9	88	67	22	38	33
<i>Šolajoči</i>	99	56	42	30	13	29
POGOSTOST UPORABE INTERNETA						
<i>Večkrat dnevno</i>	173	71	68	40	29	35
<i>Skoraj vsak dan</i>	55	51	35	18	20	38
<i>Nekajkrat tedensko</i>	50	50	42	16	8	26
<i>Nekajkrat mesečno</i>	25	50	48	19	31	15
ZAČETEK UPORABE INTERNETA						
<i>1996 in prej</i>	32	81	94	64	31	31
<i>1997 – 1998</i>	25	69	80	38	50	65
<i>1999 – 2000</i>	71	67	66	34	27	41
<i>2001 – 2002</i>	56	65	61	29	27	30
<i>2003 – 2004</i>	65	45	42	20	15	25
<i>2005 - 2006</i>	50	59	22	12	12	16
SKUPAJ	304	62	56	30	24	32

Pri obiskovanju spletnih strani ministrstev in Evropske unije, pošiljanju elektronske pošte javni upravi ter izpolnjevanju uradnih obrazcev ali opravljanju uradnih postopkov, se je začetek uporabe interneta pokazal kot značilna spremenljivka, pri kateri osebe, ki so prej začele uporabljati internet, pogosteje uporabljajo večino navedenih storitev. Najbolj izrazito se razlike glede na začetek uporabe interneta, kažejo v primeru obiskovanja spletnih strani ministrstev. Izstopa edino obiskovanje spletnih strani občin, kjer do leta 2004 delež uporabnikov oziroma obiskovalcev pada glede na začetek uporabe interneta, opazen pa je izrazit porast deleža »novih« uporabnikov, ki obiskujejo spletne strani svojih občin, v primerjavi z uporabniki, ki so interent začeli uporabljati med letoma 2003 in 2004.

Slika 24: Ali ste na internetu že kdaj... glede na leto začetka uporabe interneta (RIS 2006, n=304).

Tudi pogostost uporabe interneta se je pokazala kot značilna spremenljivka, saj tisti uporabniki interneta, ki večkrat dnevno uporabljajo internet, pogosteje uporabljajo večino navedenih storitev, v primerjavi z manj aktivnimi uporabniki interneta, nekoliko izstopata le obiskovanje spletnih strani ministrstev in pošiljanje elektronske pošte javni upravi, kjer je opazen večji porast deleža mesečnih uporabnikov, v primerjavi s tedenskimi uporabniki interneta.

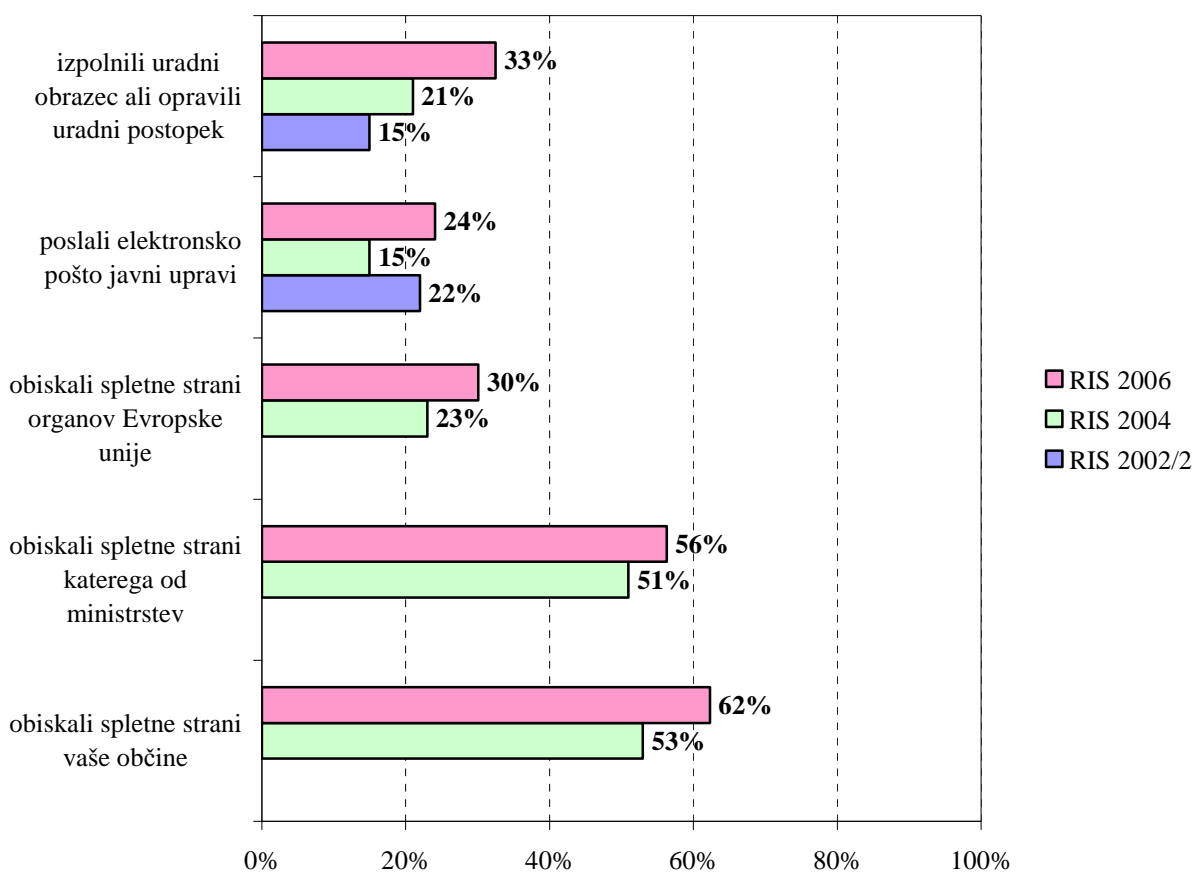

Slika 25: Ali ste na internetu že kdaj... glede na pogostost uporabe interneta (RIS 2006, n=304).

Vprašanja o uporabi storitev e-uprave so bila respondentom postavljena tudi v RIS-ovih raziskavah 2002/II in 2004. Čeprav so bila vprašanja v raziskavi iz leta 2002/II nekoliko drugačna, jih vseeno predstavljamo v naslednji tabeli, za leto 2004 pa podajamo primerjavo na sliki 19 in tabeli 15. V vseh treh raziskavah (RIS 2002/II, RIS 2004 in RIS 2006) je bilo enako le vprašanje »Ste že vzpostavili stik z javno upravo prek interneta z naslednjim namenom: izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek na internetu?« Leta 2002 je na to vprašanje pritrdilno odgovorilo 15% uporabnikov interneta, leta 2004 21%, leta 2006 pa 32.5% uporabnikov interneta.

Tabela 21: Ste že vzpostavili stik z javno upravo prek interneta z naslednjim namenom... (RIS 2002/II, n=510).

	%DA	Skupaj (n)
<i>poiskali uradni obrazec</i>	24	510
<i>jim poslal elektronsko pošto</i>	22	508
<i>izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek na internetu</i>	15	510
<i>drugo...kaj?</i>	4	503
<i>nikoli nisem vzpostavil(a) stika z javno upravo</i>	39	500

Slika 26: Ali ste na internetu že kdaj... (primerjava RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006)

Če povzamemo, lahko ocenimo, da delež uporabnikov interneta, ki obiskujejo strani eUprave strmo narašča. Še hitreje pa narašča absolutno število uporabnikov. Spletno stran eUprava tako mesečno obiše okoli 13% uporabnikov. Najbolj obiskane so občinske strani, saj jih je obiskalo že 62% vseh uporabnikov interneta, sledijo strani ministrov (56%) ter strani organov Evropske Unije (30%). Tretjina vprašanih je že izpolnila uradni obrazec ali opravila del uradnega postopka (32%), petina pa je že poslala elektronsko pošto javni upravi (24%). V primerjavi z letom 2004 v vseh pogledih beležimo znaten porast. Pri tem je odločilni dejavnik leto prve uporabe; novi uporabniki - z izjemo obiskovanja strani svoje občine - spletne strani s širšega področja eUprave skoraj ne obiskujejo.

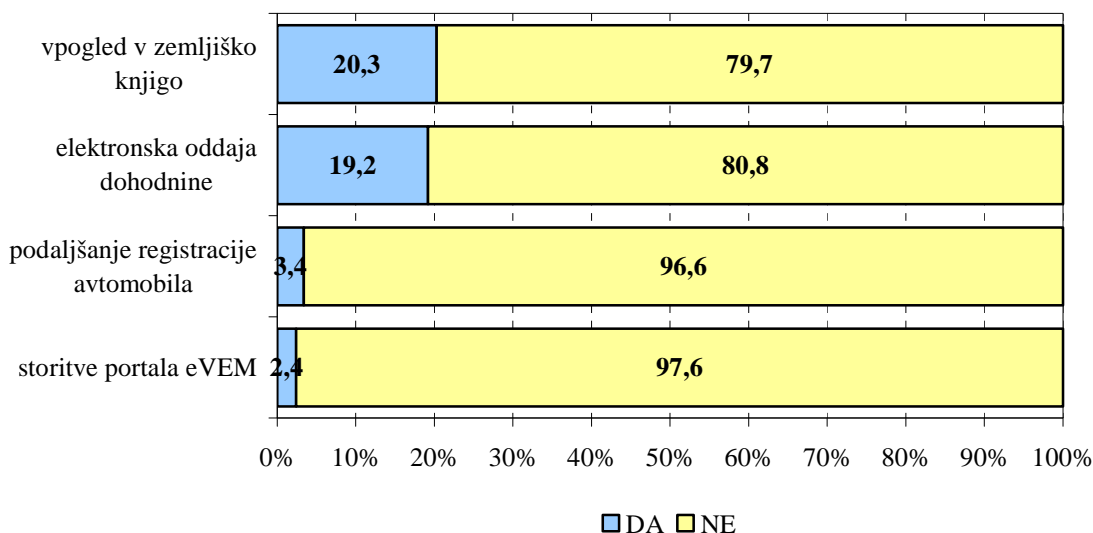
8 UPORABA STORITEV E-UPRAVE

Uporabnike interneta smo spraševali tudi o tem ali so v zadnjih 12 mesecih uporabili nekatere storitve e-uprave, in sicer storitve portala eVEM, elektronsko oddali dohodnino, podaljšali registracijo avtomobila ter opravili vpogled v zemljiško knjigo.

Tabela 22: Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave? (RIS 2006, n=304)

	DA		skupaj	
	n	%	n	%
storitve portala eVEM	7	2.4	297	100
elektronska oddaja dohodnine	58	19.2	304	100
podaljšanje registracije avtomobila	10	3.4	304	100
vpogled v zemljiško knjigo	62	20.3	304	100

Največ respondentov navaja, da je v zadnjih 12 mesecih opravilo vpogled v zemljiško knjigo (20.3%) ter elektronsko oddali dohodnino (19.2%), ostali storitvi e-uprave pa sta malo obiskani, saj ju je v zadnjih 12 mesecih uporabilo manj kot 4% respondentov.

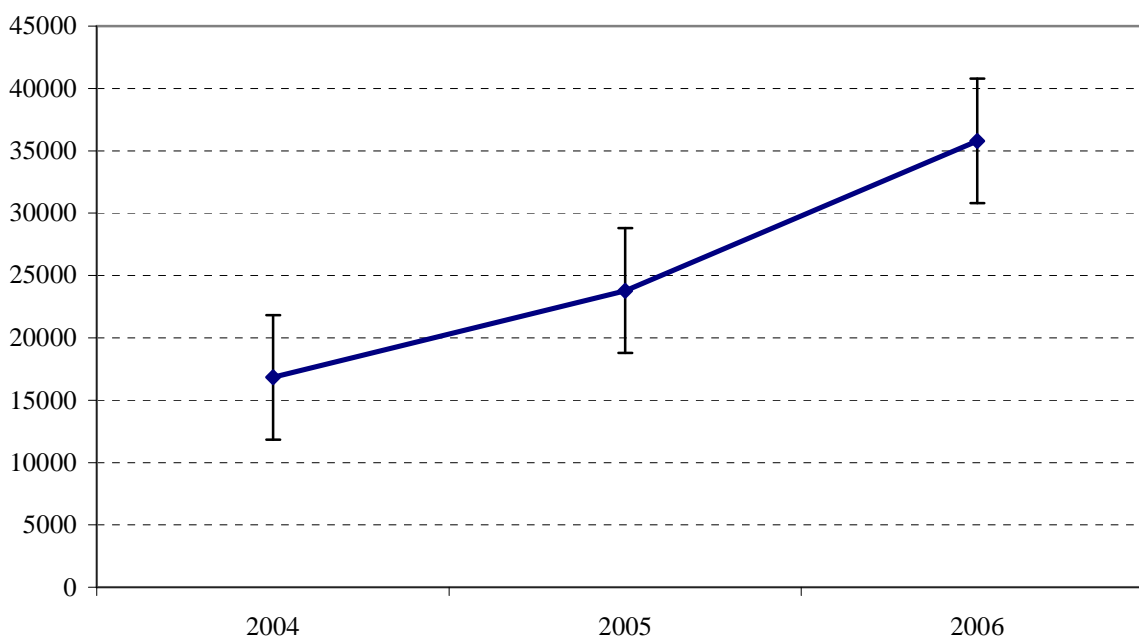
Slika 27: Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave? (RIS 2006, n=304)

Opazimo lahko visoko precejševanje vpogleda v zemljiško knjigo in predvsem elektronske oddaje dohodnine. V Sloveniji DURS elektronsko oddajo napovedi za dohodnino omogoča od marca 2004. Opazen je trend rasti, v letu 2004 je bilo oddanih 16,846 oz. poldrugi odstotek vseh napovedi za odmero dohodnine, v letu 2005 pa 23,792 oz. dva odstotka.

Kot vemo je v letu 2006 za davčno napoved 2005 od 1,276,010 pravočasno vloženih napovedi 288,743 oz. 22.63 odstotka napovedi prispelo po pošti. Osebno je napoved vložilo 951,464 oz. 74.56 odstotka zavezancev, po elektronski poti pa jo je oddalo 35,803 oz. 2.81% zavezancev.

Če v grobem ocenimo oddajo e-dohodnine med uporabniki interneta, je treba upoštevati, da je med njimi le dobra polovica davčnih zavezancev, ostali so neaktivni (upokojenci) in šolajoči. Med davčnimi zavezanci, ki so hkrati tudi uporabniki interneta, zato teh 35,000 oseb, ki so davčno napoved oddali preko intereneta, predstavlja slabih 10%, po ocenah iz ankete pa je ocena 20% [$\pm 5\%$].

Visok delež oddaje dohodnine preko interneta, kot ga ocenjuje naša anketa, lahko pojasnimo z dejstvom, da okoli 40% uporabnikov interneta (Delo, 1.4.2005, stran 18, L.I.Kučič: Kaj vzpodbujaj e-dohodnino) uporablja različne računalniške programe, ki se nahajajo na internetu, pri pripravi dohodninske napovedi, veliko pa jih na internetu tudi dostopa do samih obrazcev. Delno pa lahko omenjeno precenjevanje pojasnimo tudi določeno pristranskostjo ki nastane v toku anketiranja (telefonskii vzorec, neodgovori).

Slika 28: Število davčnih zavezancev, ki je oddalo napoved za odmero dohodnine po elektronski poti (DURS 2004 - 2006).

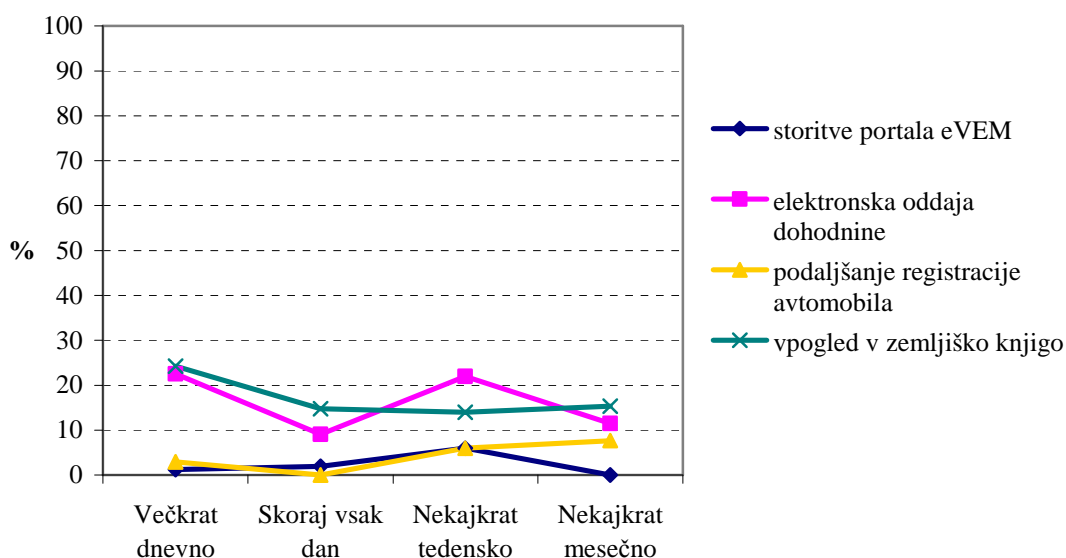
Tabela 23: Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave? – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=304)

	n	storitve portala eVEM	elektronska oddaja dohodnine	podaljšanje registracije avtomobila	vpogled v zemljiško knjigo
%DA					
SPOL					
Moški	164	3.0	16.8	4.8	21.6
Ženski	133	1.5	22.1	1.5	18.4
STAROST					
od 12 do 19 let	71	2.9	5.6	1.4	11.1
od 20 do 29 let	76	1.3	19.7	5.2	13.0
od 30 do 49 let	121	0.9	24.8	3.3	31.4
od 50 do 65 let	32	9.4	25.0	3.1	15.6
REGIJA					
Osrednja Slovenija	104	1.0	20.2	1.9	15.4
Vzhodno štajerska (MB)	50	2.0	20.0	2.0	20.0
Savinjska (CE)	33	6.1	36.4	6.1	24.2
Gorenjska	37	2.9	10.8	8.1	16.2
Goriška	15	6.7	0.0	0.0	6.7
Obalna	20	0.0	5.0	0.0	42.9
Dolenjska	24	0.0	33.3	0.0	28.0
Prekmurje	20	5.0	5.0	10.0	25.0
IZOBRAZBA					
Osnovna šola	9	0.0	0.0	0.0	0.0
Poklicna šola	38	5.4	36.8	8.1	24.3
Srednja šola	84	1.2	21.4	3.5	22.4
Višja in visoka šola	75	2.7	25.3	4.0	32.0
Šolajoči	99	2.1	8.1	3.1	10.1
ZAPOSLOTVENI STATUS					
Zaposlen	177	2.9	27.7	2.8	27.7
Nezaposleni/brezposelni	20	0.0	5.0	15.0	14.3
Upokojenec	9	0.0	11.1	0.0	0.0
Šolajoči	99	2.1	8.1	3.1	10.1
POGOSTOST UPORABE INTERNETA					
Večkrat dnevno	173	1.2	22.5	2.9	24.3
Skoraj vsak dan	55	1.9	9.1	0.0	14.8
Nekajkrat tedensko	50	6.0	22.0	6.0	14.0
Nekajkrat mesečno	26	0.0	11.5	7.7	15.4
ZAČETEK UPORABE INTERNETA					
1996 in prej	33	6.5	24.2	0.0	34.4
1997 – 1998	26	0.0	38.5	3.8	30.8
1999 – 2000	71	2.9	18.3	2.9	12.9
2001 – 2002	56	3.6	19.6	5.4	19.6
2003 – 2004	65	1.5	16.9	6.2	10.9
2005 - 2006	51	2.1	11.8	0.0	26.0
SKUPAJ	304	2.4	19.1	3.3	20.1

Glede na sociodemografsko analizo moški v primerjavi z ženskami pogosteje uporabljajo storitve portala eVEM, podaljšajo registracijo svojega avtomobila preko interneta ter opravijo vpogled v zemljiško knjigo. Ženske pa pogosteje elektronsko oddajo dohodnino, kakor tudi starejši od 20 let. Na drugi strani pa starejši od 50 let pogosteje uporabljajo storitve portala eVEM, kakor tudi tisti s končano poklicno šolo in tisti, ki internet uporabljajo nekajkrat tedensko, stari od 20 do 29 let pogosteje podaljšajo registracijo avtomobila preko interneta, stari od 30 do 49 let pa pogosteje opravijo vpogled v zemljiško knjigo.

Prebivalci Savinjske in Dolenjske regije pogosteje elektronsko oddajajo dohodnino, kakor tudi tisti z nižjo izobrazbo (poklicno), prebivalci obalne regije pa pogosteje opravijo vpogled v zemljiško knjigo. Zaposleni pogosteje elektronsko oddajajo dohodnino, kakor tudi tisti internetni uporabniki, ki slednjega uporabljajo večkrat dnevno in nekajkrat tedensko in tisti, ki so internet začeli uporabljati med letoma 1997 in 1998. Registracijo avtomobila preko interneta pa pogosteje uporabljajo brezposelni ter tisti, uporabniki interneta, ki slednjega uporabljajo manj pogosto (nekajkrat tedensko in nekajkrat mesečno) in so internet začeli uporabljati med letoma 2003 in 2004.

Vpogled v zemljiško knjigo pa pogosteje opravijo zaposleni, kakor tudi tisti uporabniki interneta, ki slednjega uporabljajo večkrat dnevno in so internet začeli uporabljati pred letom 1998.

Slika 29: Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave? – glede na pogostost uporabe interneta (RIS 2006, n=304)

Pogostost uporabe interneta se je pokazala kot značilna spremenljivka le v primeru vpogleda v zemljiško knjigo, saj tisti uporabniki interneta, ki slednjega uporabljajo večkrat dnevno pogosteje opravijo vpogled v zemljiško knjigo, v ostalih primerih pa pogostost nima pomembnega vpliva.

Ključni dejavnik uporabe storitev e-uprave je leto prve uporabe interneta. Uporabniki, ki so vstopili v uporabo 2005-2006, teh storitev skoraj ne uporabljajo; pri uporabnikih ki so vstopili 1996 ali prej, pa doseže uporaba skoraj 100%. Izjema so občinske strani, ki jih visoko ugrabljajo tudi novi uporabniki. Pri storitvah e-uprave izstopata vpogled v zemljiško knjigo ter elektronska oddaja dohodnine, z nekaj odstotki pa smo lahko zaznali tudi uporabo portala eVEM in storitev podaljšana registracije vozil. Ugotovimo tudi lahko, da so anketne ocene na tem področju nekoliko precenjene (posebej e-dohodnina).

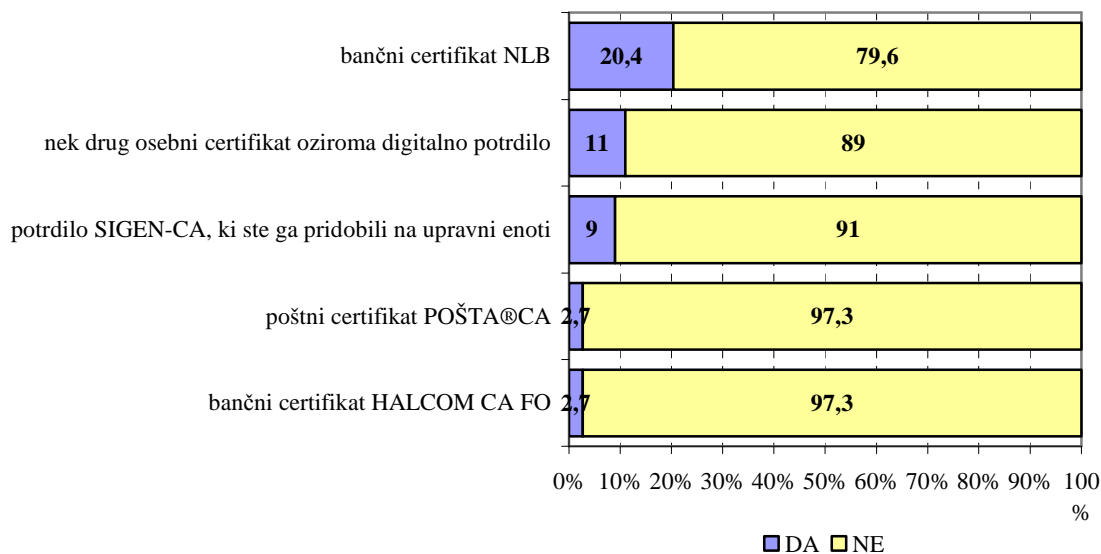
9 KVALIFICIRANO DIGITALNO POTRDILO

Uporabnike interneta smo spraševali tudi o tem ali imajo za svoje lastne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo. Respondente smo spraševali po naslednjih kvalificiranih digitalnih potrdilih: potrdilo SIGEN-CA, bančni certifikat NLB, bančni certifikat HALCOM CA FO, poštni certifikat POŠTA®CA ali nek drug osebni certifikat oziroma digitalno potrdilo.

Tabela 24: Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo (RIS 2006, n= 296)

	DA		skupaj	
	n	%	n	%
<i>potrdilo SIGEN-CA, ki ste ga pridobili na upravni enoti</i>	26	9	288	100
<i>bančni certifikat NLB</i>	60	20.4	295	100
<i>bančni certifikat HALCOM CA FO</i>	8	2.7	293	100
<i>poštni certifikat POŠTA®CA</i>	8	2.7	296	100
<i>nek drug osebni certifikat oziroma digitalno potrdilo</i>	32	11	291	100
<i>Ima vsaj eno digitalno potrdilo</i>	104	36.6	284	100

Največ respondentov ima bančni certifikat NLB (20.4%), neko drugo digitalno potrdilo (11%) ter potrdilo SIGEN-CA, ki so ga pridobili na upravni enoti (9%). Ostala navedena digitalna potrdila ima manj kot 3% respondentov. Vsaj eno digitalno potrdilo ima 36.6% respondentov.

Slika 30: Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo (RIS 2006, n=296)

Tiste internetne uporabnike, ki so navedli, da uporabljajo kako drugo digitalno potrdilo, smo vprašali še katero je to digitalno potrdilo, pri čemer ima večina bančna digitalna potrdila.

Tabela 25: Uporaba drugih digitalnih potrdil (RIS 2006, n=23)

	n
Sparkasse	4
bančno poslovanje Abanet	3
Športne stave	2
bančni certifikat banke Koper	2
bančni certifikat SKB	2
zavarovalnica	2
Bank Austrija	1
Ca	1
NKBM	1
NLB fakulteta	1
od firme	1
banka net kreditne banke	1
Nokia	1
Univerza v Ljubljani jo je izdala, ne spomnim se, katero potrdilo je to	1
Siolov certifikat	1
skupaj	23

Največ tistih uporabnikov interneta, ki uporabljajo kako drugo digitalno potrdilo, uporablja digitalno potrdilo Sparkasse, Abanet, Športne stave, bančni certifikat banke Koper in Skb banke ter certifikat zavarovalnice.

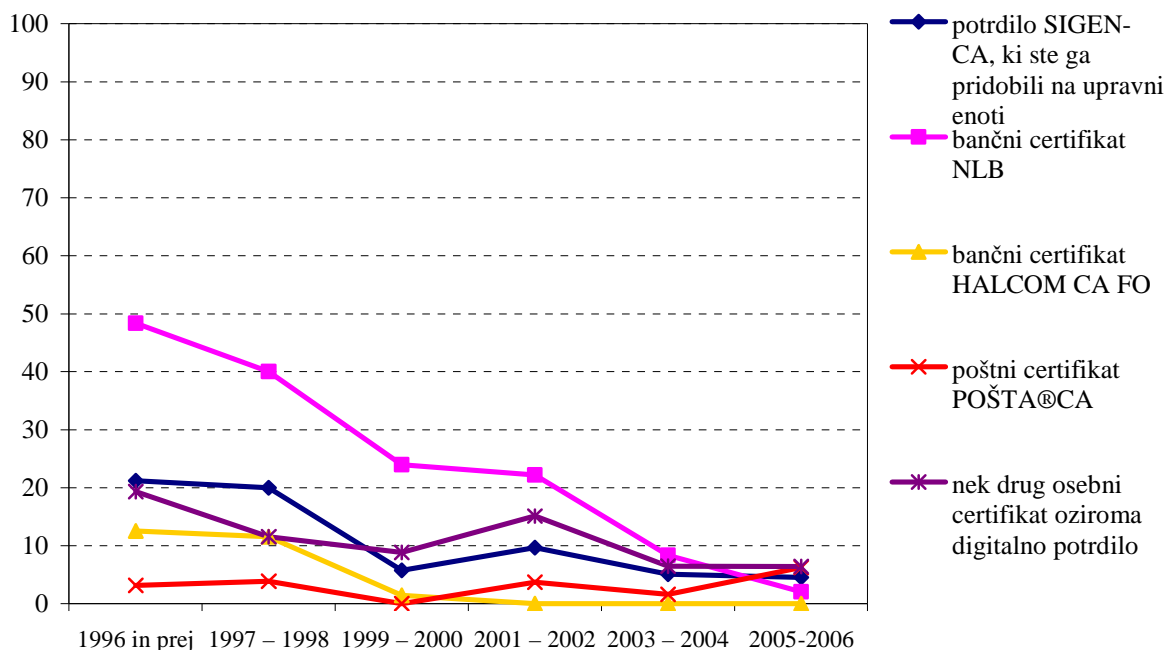
Tabela 26: Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n= 296)

	n	potrdilo SIGEN- CA, ki ste ga pridobili na upravni enoti	bančni certifikat NLB	bančni certifikat HALCOM CA FO	poštni certifikat POŠTA®CA	nek drug osebni certifikat oziroma digitalno potrdilo
%DA						
SPOL						
Moški	157	10.2	20.2	2.5	2.5	13.8
Ženski	131	7.6	21.1	3.0	2.2	7.6
STAROST						
od 12 do 19 let	61	4.9	18.2	0.0	0.0	3.2
od 20 do 29 let	75	12.0	19.5	0.0	0.0	9.5
od 30 do 49 let	119	10.9	22.0	5.0	5.8	17.5
od 50 do 65 let	32	6.25	21.9	3.3	0.0	9.4
REGIJA						
Osrednja Slovenija	100	9.0	26.5	3.0	0.0	8.3
Vzhodno štajerska (MB)	50	8.0	8.0	0.0	5.9	12.0
Savinjska (CE)	33	18.2	28.1	0.0	0.0	6.1
Gorenjska	32	3.1	8.6	2.9	8.6	14.3
Goriška	14	7.1	0.0	0.0	7.1	14.3
Obalna	19	5.3	15.0	9.5	0.0	14.3
Dolenjska	22	13.6	26.1	4.3	0.0	26.1
Prekmurje	17	11.8	40.0	5.3	5.3	5.3
IZOBRAZBA						
Osnovna šola	4	0.0	0.0	0.0	33.3	0.0
Poklicna šola	37	8.1	18.9	2.8	0.0	18.9
Srednja šola	85	9.4	22.9	1.2	3.6	8.4
Višja in visoka šola	76	11.8	25.7	8.0	1.4	16.7
Šolajoči	88	8.0	17.2	0.0	1.1	6.7
ZAPOSLOTVENI STATUS						
Zaposlen	174	10.3	22.5	3.4	4.0	14.0
Nezaposleni/brezposelni	18	0.0	15.0	0.0	0.0	4.8
Upokojenec	9	11.1	25.0	12.5	0.0	11.1
Šolajoči	88	8.0	17.2	0.0	1.1	6.7
POGOSTOST UPORABE INTERNETA						
Večkrat dnevno	166	12.0	26.3	4.1	2.4	15.2
Skoraj vsak dan	46	8.7	13.2	2.0	5.9	5.9
Nekajkrat tedensko	49	2.0	12.0	0.0	2.0	3.9
Nekajkrat mesečno	26	0.0	15.4	0.0	0.0	7.7
ZAČETEK UPORABE INTERNETA						
1996 in prej	33	21.2	48.4	12.5	3.1	19.4
1997 – 1998	25	20.0	40.0	11.5	3.8	11.5
1999 – 2000	70	5.7	23.9	1.4	0.0	8.8
2001 – 2002	52	9.6	22.2	0.0	3.7	15.1
2003 – 2004	59	5.1	8.3	0.0	1.6	6.5
2005 - 2006	44	4.5	2.0	0.0	6.3	6.4
SKUPAJ	288	9	20.4	2.7	2.7	11

Glede na sociodemografsko analizo ima več moških v primerjavi z ženskami potrdilo SIGEN-CA, bančni certifikat NLB in neko drugo digitalno potrdilo, na drugi strani pa ima več žensk bančni certifikat HALCOM CA FO, kakor tudi več prebivalcev obalne regije starih od 30 do 49 let, ki večkrat dnevno uporabljajo internet in so internet začeli uporabljati med letoma 1997 in 1998 ter 2001 in 2002.

Potrdilo SIGEN-CA ima več prebivalcev savinjske regije, starih med 20 in 49 let, ki večkrat dnevno uporabljajo internet in so internet začeli uporabljati pred letom 1998. Bančni certifikat NLB ima več internetnih uporabnikov, ki imajo vsaj srednješolsko izobrazbo in so stari od 30 do 65 let, zaposleni ali upokojeni, ki internet uporabljajo večkrat dnevno in so internet začeli uporabljati pred letom 1998.

Poštni certifikat POŠT@CA ima več prebivalcev gorenjske, starih od 30 do 49 let, ki so nižje izobraženi (osnovna šola) in internet uporabljajo skoraj vsak dan. 11% vseh uporabnikov interneta pa ima neko drugo digitalno potrdilo, med njimi je največ moških, prebivalcev dolenske regije, starih od 30 do 49 let, s poklicno šolo, ki večkrat dnevno uporabljajo internet in slednjega začeli uporabljati pred letom 1996.

Slika 31: Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo glede na leto začetka uporabe interneta (RIS 2006, n= 296)

Leto začetka uporabe interneta se je pokazalo kot ključna spremenljivka v primeru posedovanja različnih kvalificiranih digitalnih potrdil, saj imajo tisti uporabniki interneta, ki slednjega začeli uporabljati pred letom 1996 pogosteje digitalno potrdilo, v primerjavi s tistimi, ki so internet začeli uporabljati po letu 1997. Delež tistih, ki imajo posamezna kvalificirana digitalna potrdila, namreč pada glede na začetek uporabe interneta, in sicer kasneje kot je posameznik začel uporabljati internet, večja je verjetnost, da ta posameznik nima svojega digitalnega potrdila. To je še posebej izrazito v primeru bančnega certifikata NLB.

Večina uporabnikov še vedno nima digitalnega potrdila, pri imetnikih pa izstopajo bančni certifikati, predvsem NLB (20% uporabnikov interneta). Digitalno potrdilo SIGEN-CA, ki so ga pridobili na upravni enoti, ima manj kot 10% uporabnikov, dobrih 10% pa je že razmišljajo o njegovi nabavi. Tretjina (37%) uporabnikov ima vsaj eno digitalno potrdilo. Več kot tri četrtine uporabnikov interneta ima vtis, da je postopek pridobitve potrdila zapleten. Le četrtnina verjame, da omogoča bistveno širšo paleto storitev. Da digitalno potrdilo ne omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega, se strinja tudi več tistih, ki so že poslali elektronsko pošto javni upravi.

10 ODNOS DO STORITEV E-UPRAVE

Uporabniki interneta so ocenjevali tudi posamezne trditve v zvezi z e-upravo. Vprašanje se je glasilo: *»Na lestvici od 1 do 5 ocenite, kako se strinjate z naslednjimi trditvami...«*. Respondenti so ocenjevali naslednje trditve: *»menim, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten (A); menim, da digitalno potrdilo NE omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega (B); razmišljal sem že o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA (C); želel/a bi si več on-line storitev slovenske uprave (D); zadovoljen sem s storitvami e-uprave (E); storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne (F); premalo sem informiran o storitvah e-uprave (G)«*.

Dobra tretjina (37.5%) respondentov meni, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten, 31.5% pa meni, da digitalno potrdilo ne omogoča bistveno več storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega. Le sedmina respondentov (14.7%) je že razmišljala o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA. Skoraj polovica respondentov si želi čim več on-line storitev e-uprave (48%), tretjina jih je s storitvami e-uprave zadovoljnih (32.9%), petina pa meni, da storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne (20.8%). Kar tri petine respondentov pa je mnenja, da so premalo informirani o storitvah e-uprave (59.7%).

Tabela 27: Odnos do storitev e-uprave (RIS 2006, n=148)

		<i>1 – sploh se ne strinjam</i>	<i>2 – se ne strinjam</i>	<i>3 – niti-niti</i>	<i>4 – se strinjam</i>	<i>5 – popolnoma se strinjam</i>	skupaj	Povprečna ocena
<i>menim, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten</i>	<i>n</i>	11	19	40	27	15	112	3.1
	<i>%</i>	9.5	17.1	35.9	24.3	13.2	100	
<i>menim, da digitalno potrdilo NE omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega</i>	<i>n</i>	14	20	48	29	9	120	3.0
	<i>%</i>	11.7	16.8	40.0	24.2	7.3	100	
<i>razmišljal sem že o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA</i>	<i>n</i>	57	23	16	13	3	112	2.0
	<i>%</i>	51.1	20.1	14.2	11.8	2.9	100	
<i>želel/a bi si več on-line storitev slovenske uprave</i>	<i>n</i>	10	16	48	37	31	143	3.5
	<i>%</i>	6.8	11.4	33.8	26.1	21.9	100	
<i>zadovoljen sem s storitvami e-uprave</i>	<i>n</i>	9	17	54	31	8	119	3.1
	<i>%</i>	7.3	14.7	45.2	26.4	6.5	100	
<i>storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne</i>	<i>n</i>	12	29	53	16	8	118	2.8
	<i>%</i>	10.2	24.6	44.5	13.9	6.9	100	
<i>premalo sem informiran o storitvah e-uprave</i>	<i>n</i>	11	22	27	37	51	148	3.6
	<i>%</i>	7.3	15.0	17.9	25.1	34.6	100	

S trditvijo, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten, se bolj strinjajo tisti, ki so že poslali elektronsko pošto javni upravi, kakor tudi tisti, ki so obiskali spletne strani EU. S trditvijo, da digitalno potrdilo ne omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega pa se strinja več tistih, ki so že poslali elektronsko pošto javni upravi. O nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA razmišlja manj tistih, ki so že izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek.

Tabela 28: Odnos do storitev e-uprave glede na obiskovanje e-uprave – povprečne ocene (RIS 2006, n=148)

	<i>Skupna povprečna ocena</i>	<i>Že izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek (n=148)</i>	<i>Že poslali elektronsko pošto javni upravi (n=37)</i>	<i>Že obiskali spletne strani svoje občine (n=88)</i>	<i>Že obiskali spletne strani katerega od ministrstev (n=84)</i>	<i>Že obiskali spletne strani EU (n=43)</i>
<i>menim, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten</i>	3.1	3.0	3.3	3.1	3.2	3.3
<i>menim, da digitalno potrdilo NE omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega</i>	3.0	2.8	3.1	3.0	3.0	2.7
<i>razmišljal sem že o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA</i>	2.0	1.6	2.3	2	2	2.1
<i>želel/a bi si več on-line storitev slovenske uprave</i>	3.5	3.7	3.7	3.6	3.5	3.7
<i>zadovoljen sem s storitvami e-uprave</i>	3.1	3.2	3.1	3.1	3.1	3.3
<i>storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne</i>	2.8	2.8	3.3	2.9	2.7	2.8
<i>premalo sem informiran o storitvah e-uprave</i>	3.6	3.6	3.6	3.6	3.5	3.6

Več on-line storitev e-uprave si želijo tisti, ki so že izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek, kakor tudi tisti, ki so že poslali elektronsko pošto javni upravi in tisti, ki so že obiskali spletne strani EU. S storitvami e-uprave so bolj zadovoljni tisti, ki so že obiskali

spletne strani EU. S trditvijo, da storitve e-uprave niso dovolj prijazne se bolj strinjajo tisti, ki so že poslali elektronsko pošto javni upravi.

Tabela 29: Odnos do storitev e-uprave glede na uporabo storitev e-uprave – povprečne ocene (RIS 2006, n=148)

	Skupna povprečna ocena	V zadnjih 12 mesecih uporabljal storitve portala eVEM (n=2)	V zadnjih 12 mesecih elektronsko oddal dohodnino (n=25)	V zadnjih 12 mesecih podaljšal registracijo avtomobila (n=5)	V zadnjih 12 mesecih opravil vpogled v zemljiško knjigo (n=34)
<i>menim, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten</i>	3.1	•3.6	(3.0)	•3.4	3.0
<i>menim, da digitalno potrdilo NE omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega</i>	3.0	•2.6	(2.9)	•2.4	3.1
<i>razmišljal sem že o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA</i>	2.0	•2.2	(1.8)	•3.2	1.9
<i>želel/a bi si več on-line storitev slovenske uprave</i>	3.5	•3.3	(3.8)	•3.8	3.6
<i>zadovoljen sem s storitvami e-uprave</i>	3.1	•3.6	(3.2)	•3.1	3.0
<i>storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne</i>	2.8	•2.0	(2.6)	•3.5	2.8
<i>premalo sem informiran o storitvah e-uprave</i>	3.6	•4.0	(2.8)	•3.3	3.7

Na tem mestu velja poudariti, da so nekatere spodnje ugotovitve zgolj ilustrativne (• pomeni nesprejemljivo nenatančno oceno – manj kot 10 enot) za uporabo storitev portala eVEM ter podaljšanje registracije avtomobila preko interneta, saj je omenjeni storitvi uporabljalo manj kot 10 respondentov.

S trditvijo, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten, se bolj strinjajo tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali storitve portala eVEM, kakor tudi tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih podaljšali registracijo avtomobila preko interneta. S trditvijo, da digitalno potrdilo ne omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave, kot jih lahko opravimo brez njega se bolj strinjajo tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih opravili vpogled v zemljiško knjigo.

Več on-line storitev slovenske uprave si želijo tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih elektronsko oddali dohodnino, kakor tudi tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih podaljšali registracijo avtomobila. S storitvami e-uprave so bolj zadovoljni obiskovalci portala eVEM, s trditvijo, da storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne pa se bolj strinjajo tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih podaljšali registracijo avtomobila preko interneta. S trditvijo, da so o storitvah e-uprave premalo informirani, se bolj strinjajo tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih uporabljali storitve portala eVEM, kakor tudi tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih opravili vpogled v zemljiško knjigo.

Tabela 30: Odnos do storitev e-uprave glede na posedovanje digitalnega potrdila – povprečne ocene (RIS 2006, n=148)

	Skupna povprečna ocena	Ima digitalno potrdilo SIGEN-CA (n=15)	Ima bančni certifikat NLB (n=30)	Ima bančni certifikat HALCOM CA FO (n=4)	Ima poštni certifikat POŠTA®CA (n=2)	Ima neko drugo digitalno potrdilo (n=18)	Ima vsaj eno digitalno potrdilo (n=50)
<i>menim, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten</i>	3.1	((2.4))	(3.0)	•3.0	•1.8	((3.3))	3.2
<i>menim, da digitalno potrdilo NE omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega</i>	3.0	((3.8))	(2.9)	•2.1	•1.8	((3.2))	2.8
<i>razmišljal sem že o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA</i>	2.0		(1.9)	•2.0	•2.0	((1.6))	1.8
<i>želel/a bi si več on-line storitev slovenske uprave</i>	3.5	((4.2))	(3.7)	3.1	•4.0	((4.0))	3.8
<i>zadovoljen sem s storitvami e-uprave</i>	3.1	((3.6))	(3.3)	•3.0	•3.5	((3.1))	3.2
<i>storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne</i>	2.8	((2.4))	(2.8)	•2.8	•2.5	((3.0))	2.9
<i>premalo sem informiran o storitvah e-uprave</i>	3.6	((3.0))	(3.5)	•4.1	•3.0	((3.5))	3.4

Na tem mestu velja poudariti, da so navedene ocene v primeru bančnega certifikata HALCOM CA FO in poštne certifikata POŠTA®CA zgolj ilustrativne, saj ima omenjena certifikata manj kot 10 respondentov.

S trditvijo, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten, se bolj strinjajo tisti, ki imajo neko drugo digitalno potrdilo. S trditvijo, da digitalno potrdilo ne omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave, kot jih lahko opravimo brez njega pa se bolj strinjajo tisti, ki imajo digitalno potrdilo SIGEN-CA, ki so ga pridobili na upravni enoti.

Več on-line storitev e-uprave si želijo tisti, ki imajo digitalno potrdilo SIGEN-CA, poštni certifikat POŠTA®CA ali neko drugo digitalno potrdilo. S storitvami e-uprave so bolj zadovoljni tisti, ki imajo digitalno potrdilo SIGEN-CA ter poštni certifikat POŠTA®CA.

S trditvijo, da storitve e-uprave niso dovolj prijazne se bolj strinjajo tisti, ki imajo neko drugo digitalno potrdilo. Da so o storitvah e-uprave premalo informirani, se bolj strinjajo tisti, ki imajo bančni certifikat HALFCOM CA FO, bančni certifikat NLB, kakor tudi tisti, ki imajo neko drugo digitalno potrdilo.

Postopek za pridobitev digitalnega potrdila, se zdi v splošnem razmeroma zapleten tistim, ki:

- so že poslali elektronsko pošto javni upravi,
- so že obiskali spletne strani EU,
- imajo neko drugo digitalno potrdilo,
- so v zadnjih 12 mesecih uporabljali storitve portala eVEM ,
- so v zadnjih 12 mesecih podaljšali registracijo avtomobila preko interneta.

Manj pa tistim, ki imajo digitalno potrdilo SIGEN-CA.

Da digitalno potrdilo ne omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega, se v splošnem bolj strinjajo tisti, ki:

- so že poslali elektronsko pošto javni upravi,
- so v zadnjih 12 mesecih opravili vpogled v zemljiško knjigo,
- imajo digitalno potrdilo SIGEN-CA.

V splošnem so o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA bolj razmišljali tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih podaljšali registracijo avtomobila preko interneta, manj pa tisti, že imajo neko drugo digitalno potrdilo in so v zadnjih 12 mesecih elektronsko oddali dohodnino ter so že izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek.

Več on-line storitev slovenske uprave si želijo tisti, ki:

- imajo vsaj eno digitalno potrdilo, še posebej tisti, ki imajo digitalno potrdilo SIGEN-CA,
- so že izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek,
- so že poslali elektronsko pošto javni upravi,
- so že obiskali spletne strani EU,
- so v zadnjih 12 mesecih elektronsko oddali dohodnino ali podaljšali registracijo avtomobila preko interenta.

S storitvami e-uprave so bolj zadovoljni tisti, ki:

- so že obiskali spletne strani EU,
- imajo digitalno potrdilo SIGEN-CA ali poštni certifikat POŠTA®CA,
- so v zadnjih 12 mesecih uporabljali storitve portala eVEM.

Storitve e-uprave v Sloveniji se zdijo razmeroma neprijazne tistim, ki:

- so že poslali elektronsko pošto e-upravi,
- so v zadnji 12 mesecih podaljšali registracijo avtomobila preko interneta.

Da so o storitvah e-uprave so premalo informirani menijo, tisti, ki:

- imajo bančni certifikat HALCOM CA FO, bančni certifikat NLB in neko drugo digitalno potrdilo,
- so v zadnjih 12 mesecih uporabljali storitve portala eVEM,
- so v zadnjih 12 mesecih opravili vpogled v zemljiško knjigo.

Več on-line storitev e-uprave, si želijo vsi uporabniki, ne glede na to ali obiskujejo e-upravo, ali posedujejo digitalno potrdilo in ali uporabljajo storitve e-uprave.

Tisti, ki so že poslali elektronsko pošto javni upravi, kakor tudi tisti, ki so v zadnjih 12 mesecih podaljšali registracijo avtomobila preko interneta, so v splošnem bolj kritični do storitev e-uprave, tisti pa, ki so že obiskali spletne strani EU pa so s storitvami e-uprave bolj zadovoljni.

Glede na sociodemografsko analizo se ženske ter brezposelne osebe bolj strinjajo s trditvijo, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten, manj pa se s to trditvijo strinjajo prebivalci obalne regije, kakor tudi tisti uporabniki interneta s srednješolsko izobrazbo ter upokojniki in tudi tisti, ki so internet začeli uporabljati med letoma 1999 in 2000.

Manj o nabavi digitalnega potrdila SIGEN razmišljajo prebivalci vzhodne štajerske, goriške in dolnjske regije, stari od 20 do 29 let, kakor tudi tisti uporabniki interneta, ki so slednjega začeli uporabljati med letoma 1997 in 1998 in so še v procesu izobraževanja ali pa so upokojniki.

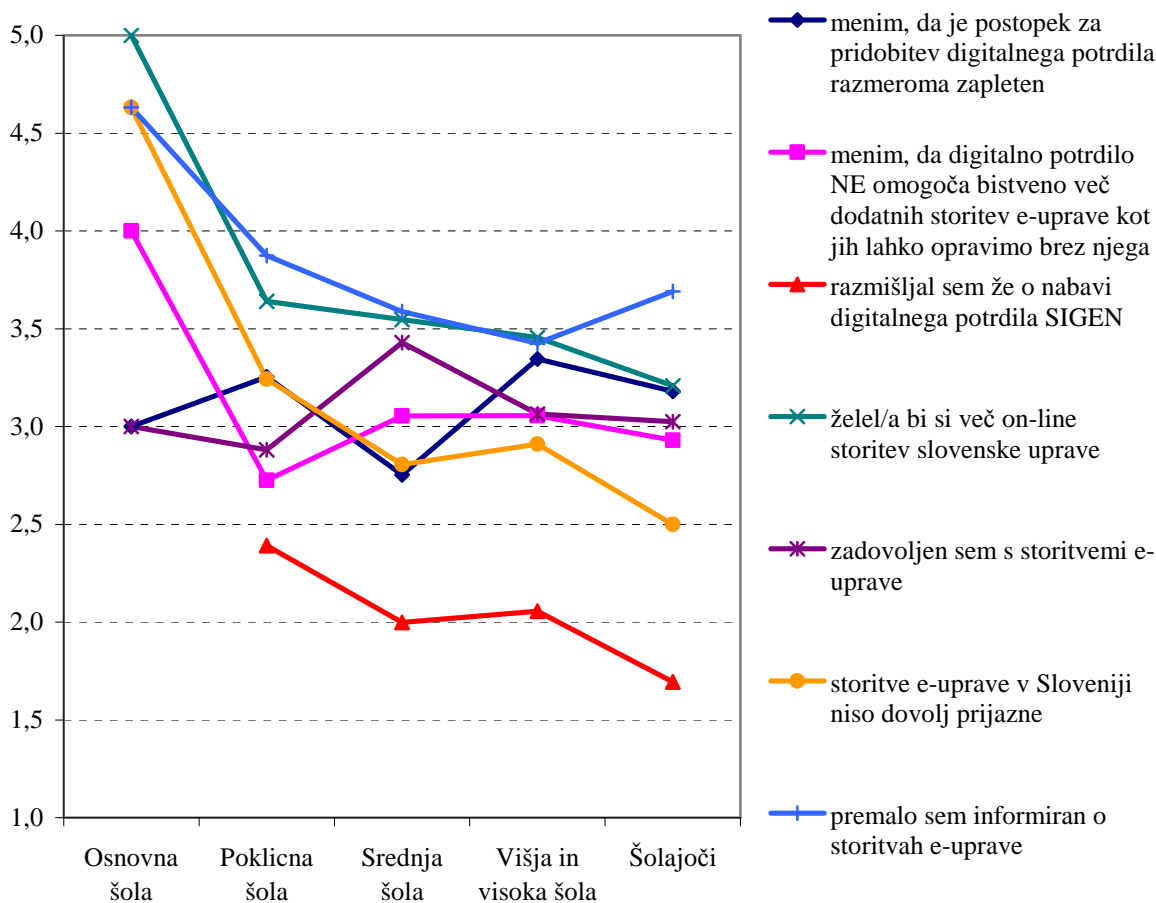
Več on-line storitev e-uprave bi želeli moški, stari od 30 do 49 let, prebivalci Prekmurja, kakor tudi nižje izobraženi (osnovna šola) in tisti uporabniki interneta, ki so slednjega začeli uporabljati pred letom 1996. S storitvami e-uprave so bolj zadovoljni upokojniki, kakor tudi stari od 50 do 65 let, manj pa prebivalci goriške, brezposelni ter tisti uporabniki interneta, ki so slednjega začeli uporabljati med letoma 2001 in 2002.

Prebivalci obalne regije, upokojniki in posamezniki, ki so še v procesu izobraževanja, kakor tudi tisti uporabniki interneta, ki so slednjega začeli uporabljati pred letom 1996, menijo, da so storitve e-uprave v Sloveniji prijazne, s tem pa se ne strinjajo stari od 50 do 65 let, brezposelni ter nižje izobraženi (osnovna šola), ki internet uporabljajo nekajkrat mesečno.

Tabela 31: Odnos do storitev e-uprave – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=148)

	n	A	B	C	D	E	F	G
		povprečje						
SPOL								
<i>Moški</i>	83	2.9	3.0	2.1	3.7	3.2	2.9	3.6
<i>Ženski</i>	65	3.5	3.0	1.8	3.1	3.0	2.8	3.7
STAROST								
<i>od 12 do 19 let</i>	37	3.2	3.2	1.8	3.3	3.1	2.6	3.7
<i>od 20 do 29 let</i>	32	2.9	2.5	1.5	3.2	3.0	2.9	3.7
<i>od 30 do 49 let</i>	67	3.2	3.1	2.2	3.7	3.2	2.9	3.5
<i>od 50 do 65 let</i>	11	3.3	3.1	2.4	3.2	3.2	3.2	3.9
REGIJA								
<i>Osrednja Slovenija</i>	54	2.9	2.8	2.1	3.5	3.3	2.7	3.6
<i>Vzhodno štajerska (MB)</i>	23	3.4	3.0	1.6	3.5	3.1	2.9	3.6
<i>Savinjska (CE)</i>	17	3.4	2.8	1.7	3.4	3.1	2.8	3.8
<i>Gorenjska</i>	19	3.6	3.3	2.2	3.1	3.0	2.8	3.9
<i>Goriška</i>	3	3.0	2.5	1.6	2.2	2.9	2.9	3.8
<i>Obalna</i>	13	2.7	2.7	2.1	3.2	3.0	2.6	3.3
<i>Dolenjska</i>	12	3.5	3.6	1.5	3.9	2.5	2.9	3.4
<i>Prekmurje</i>	8	2.9	3.3	2.0	4.1	3.2	3.8	3.8
IZOBRAZBA								
<i>Osnovna šola</i>	4	3.0	4.0		5.0	3.0	4.6	4.6
<i>Poklicna šola</i>	20	3.3	2.7	2.4	3.6	2.9	3.2	3.9
<i>Srednja šola</i>	37	2.8	3.1	2.0	3.5	3.4	2.8	3.6
<i>Višja in visoka šola</i>	37	3.3	3.1	2.1	3.5	3.1	2.9	3.4
<i>Šolajoči</i>	50	3.2	2.9	1.7	3.2	3.0	2.5	3.7
ZAPOSLOTVENI STATUS								
<i>Zaposlen</i>	86	3.1	3.0	2.1	3.6	3.1	3.0	3.5
<i>Nezaposleni/brezposelni</i>	9	3.6	3.2	1.6	3.6	2.9	4.1	4.3
<i>Upokojenec</i>	2	2.8	1.6	1.3	3.4	4.4	2.5	4.5
<i>Šolajoči</i>	50	3.2	2.9	1.7	3.2	3.0	2.5	3.7
POGOSTOST UPORABE INTERNETA								
<i>Večkrat dnevno</i>	86	3.3	3.0	1.9	3.5	3.1	2.8	3.5
<i>Skoraj vsak dan</i>	33	2.8	2.9	1.6	3.6	3.1	2.7	4.1
<i>Nekajkrat tedensko</i>	19	2.9	2.6	2.4	3.1	3.1	2.8	3.3
<i>Nekajkrat mesečno</i>	10	3.2	3.6	2.1	3.4	3.1	3.3	3.7
ZAČETEK UPORABE INTERNETA								
<i>1996 in prej</i>	17	3.0	2.6	2.3	3.7	3.2	2.6	3.4
<i>1997 – 1998</i>	14	3.2	2.2	1.6	3.5	3.1	2.8	3.3
<i>1999 – 2000</i>	28	2.9	3.1	2.0	3.6	3.3	2.7	3.7
<i>2001 – 2002</i>	23	3.5	3.3	1.9	3.4	2.8	3.1	3.8
<i>2003 – 2004</i>	35	3.1	3.3	1.9	3.5	3.0	2.9	3.7
<i>2005 - 2006</i>	30	3.1	2.7	2.0	3.3	3.2	2.9	3.7
SKUPAJ	148	3.1	3.0	2.0	3.5	3.1	2.8	3.6

V splošnem so uporabniki interneta mnenja, da so premalo informirani o storitvah e-uprave, še bolj pa so takega mnenja stari od 50 do 65 let, nižje izobraženi (osnovna šola), kakor tudi brezposelni in upokojeni ter tisti uporabniki interneta, ki slednjega uporabljajo skoraj vsak dan.

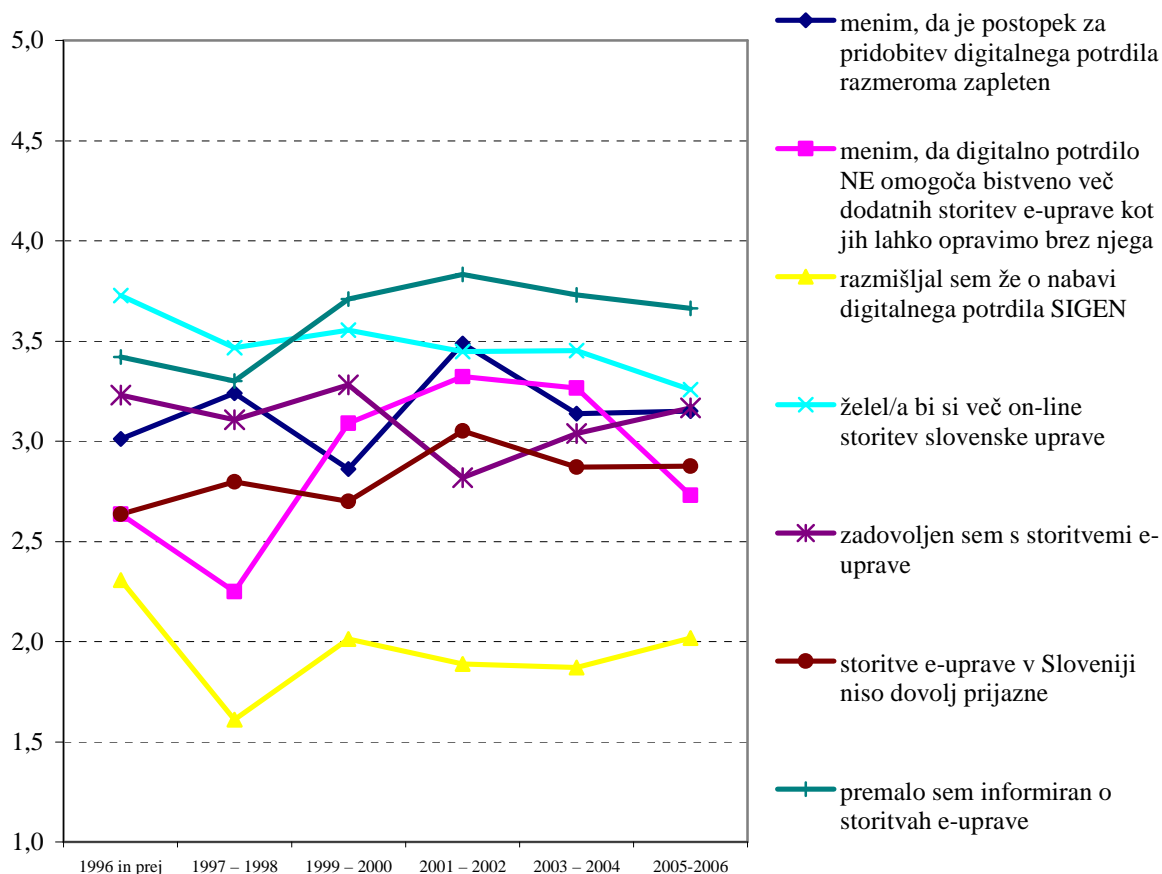

Slika 32: Odnos do storitev e-uprave glede na izobrazbo (RIS 2006, n=148)

Izobrazba se je pokazala kot značilna spremenljivka, pri večini trditev v zvezi s storitvami e-uprave, namreč nižje izobraženi se bolj strinjajo s posameznimi storitvami glede e-uprave v primerjavi z višje izobraženimi, kakor tudi v primerjavi s tistimi posamezniki, ki so še v procesu izobraževanja.

Nižje izobraženi si želijo več on-line storitev slovenske uprave, do obstoječih storitev e-uprave pa so bolj kritični v primerjavi z višje izobraženimi, in med drugim tudi menijo, da digitalno potrdilo ne omogoča bistveno več storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez

njega, kar verjetno izhaja iz dejstva, da so nižje izobraženi slabše informirani o storitvah e-uprave.

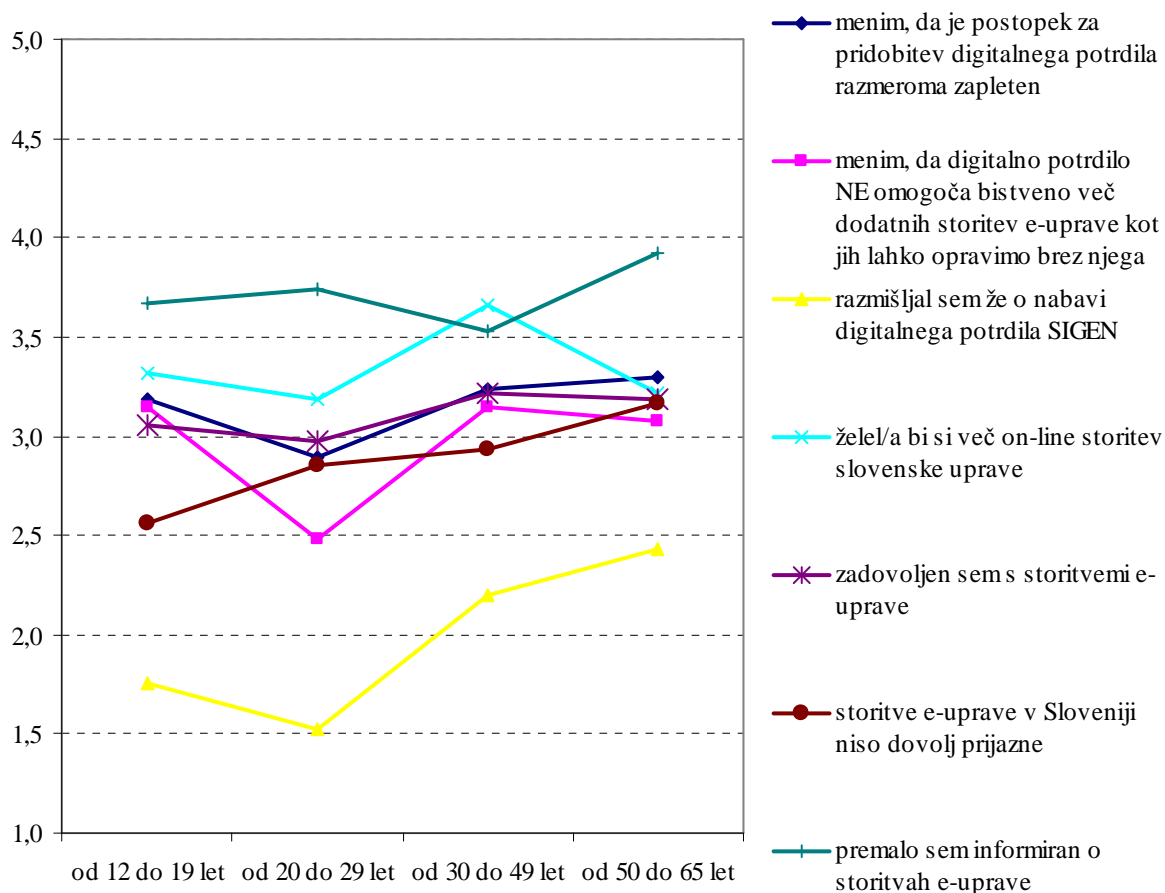

Slika 33: Odnos do storitev e-uprave glede na začetek uporabe interneta (RIS 2006, n=148)

Začetek uporabe interneta se je pokazala kot značilna spremenljivka, pri večini trditev v zvezi s storitvami e-uprave, namreč »novi« uporabniki interneta (tisti, ki so ga začeli uporabljati med leti 2005 in 2006) se bolj strinjajo s posameznimi storitvami glede e-uprave v primerjavi s »starejšimi« uporabniki interneta (predvsem s tistimi, ki so internet začeli uporabljati med letoma 1997 in 1998).

Uporabniki, ki so internet začeli uporabljati prej, si želijo več on-line storitev slovenske uprave v primerjavi z »novimi« uporabniki (po letu 2003), na drugi strani pa so »novi« uporabniki do obstoječih storitev e-uprave pa so bolj kritični, saj menijo, da storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne in med drugim tudi menijo, da digitalno potrdilo ne omogoča

bistveno več storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega, kar verjetno izhaja iz dejstva, da so »novi« uporabniki slabše informirani o storitvah e-uprave.

Slika 34: Odnos do storitev e-uprave glede na starost respondentov (RIS 2006, n=148)

Tudi starost respondentov se je pokazala kot značilna spremenljivka, pri večini trditev v zvezi s storitvami e-uprave, namreč starejši (stari od 50 do 65 let) se bolj strinjajo s posameznimi storitvami glede e-uprave v primerjavi s mlajšimi (predvsem s tistimi, ki so stari med 20 in 29 let).

Uporabniki, starejši od 30 let, so bolj zadovoljni s storitvami e-uprave, kar je sicer nasprotujoče dejstvu, da se jim storitve e-uprave ne zdijo dovolj prijazne. Poleg tega pa tudi pogosteje razmišljajo o nabavi digitalnega potrdila SIGEN-CA, starejši od 5 let pa menijo, da so premalo informirani o storitvah e-uprave.

Uporabnike interneta smo spraševali tudi o tem, katere so druge storitve e-uprave, ki jih pogrešajo.

Tabela 32: Druge storitve e-uprave (RIS 2006, n=25)

	n	%
npr. kakšne registracije društev	3	15.0
registracija avta, zavarovanje	3	15.0
oddaja vloge za otroške dodatke, potrdila za šolanje otrok	1	5.0
informiranost o možnostih	1	5.0
ne vem kaj ponujajo mogoče volitve	1	5.0
Kataster, dohodnina, podaljšanje registracije	1	5.0
javna uprava	1	5.0
zabavno vsebino	1	5.0
podaljšanje dokumentov	1	5.0
občina ministrstva, štipendije, prošnje za ministrstvo, davčna uprava	1	5.0
povezave s šolstvom	1	5.0
parcele	1	5.0
poštne storitve, bančne storitve za osebne zadeve	1	5.0
dostop do različnih dokumentov	1	5.0
za nov potni list	1	5.0
lažje pridobivanje raznih listin, poročnih listov	1	5.0
skupaj	20	100

Največ uporabnikov interneta pogreša storitev, ki bi omogočala on-line registracijo društev ter registracijo avtomobila. Slednje je sicer storitev, ki jo eUprava že omogoča, vendar pa očitno uporabniki z njo niso najbolj seznanjeni. Na tem mestu velja dodati, da so zgornji podatki zgolj ilustrativni, saj zaradi majhnega števila enot ne moramo posploševati na populacijo.

Uporabniki interneta v splošnem menja, da so premalo informirani o storitvah e-uprave (60%), skoraj polovica pa si želi čim več on-line storitev e-uprave (48%). Približno četrtnina uporabnikov je nezadovoljnih s storitvami e-uprave. Tudi splošno zadovoljstvo s temi storitvami ni posebej visoko (3.1), narašča pa z rabo e-uprave. V splošnem uporabniki storitev e-uprave želijo več storitev e-uprave, posebej mlajši. Nasploh starost in izobrazba močno vplivata na odnos do e-uprave. Imetniki digitalnega potrdila SIGEN-CA menijo, da le-to ne omogoča bistveno več storitev e-uprave, kot jih lahko opravijo brez njega. Med storitvami e-uprave, ki jih pogrešajo, z navedbami nekoliko izstopa registracija društev ter registracija avtomobila.

11 KAZALO TABEL

Tabela 1: Tedenski uporabniki interneta ter tisti, ki so internet uporabljali v zadnjih treh mesecih – primerjava Slovenija - države EU (Cronos, 2006).....	9
Tabela 2: Uporaba storitev eUprave – primerjava Slovenija – države EU (Cronos, 2006).....	12
Tabela 3: Vloga slovenske države pri razvoju interneta v Sloveniji (primerjava telefonskih anket: RIS 1998, RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).	13
Tabela 4: Vloga države pri razvoju interneta v Sloveniji (na lestvici od 1 – sploh se ne strinjam do 5 – popolnoma se strinjam) – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=300). 16	
Tabela 5: Vloga države pri razvoju interneta v Sloveniji (na lestvici od 1 – sploh se ne strinjam do 5 – popolnoma se strinjam) glede na začetek uporabe interneta (primerjava RIS 2004 in RIS 2006).	18
Tabela 6: Leto začetka uporabe interneta - sociodemografske značilnosti – deleži po stolpcih (RIS 2006, n=303).....	19
Tabela 7: Leto začetka uporabe interneta - sociodemografske značilnosti – deleži po vrsticah (RIS 2006, n=303).....	20
Tabela 8: Primerjava seznanjenosti z delom oz. ustanovitvijo Ministrstva za informacijsko družbo oz. Direktorata za informacijsko družbo (primerjava telefonskih anket: RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).....	22
Tabela 9: Seznanjenost z delom Direktorata za informacijsko družbo – sociodemografske značilnosti (na lestvici od 1 – da, dobro poznam do 4 – ne poznam) (RIS 2006, n=303).	25
Tabela 10: Vloge institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji (RIS 2006, n=304).	28
Tabela 11: Primerjava povprečnih ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji (RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).	31
Tabela 12: Povprečne ocene za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji – sociodemografske značilnosti (na lestvici od 1 – zelo negativno do 5 – zelo pozitivno) (RIS 2006, n=269).	35
Tabela 13: Primerjava ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji glede na začetek uporabe interneta (RIS 2006, n=269).	36
Tabela 14: Pomembnost ureditve posameznih storitev s strani slovenske države (RIS 2006, n=151).	40

Tabela 15: Primerjava pomembnosti ureditve posameznih storitev s strani slovenske države (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).....	41
Tabela 16: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države – sociodemografske značilnosti (na lestvici od 1 – sploh ni pomembno do 5 – zelo pomembno) (RIS 2006, n=151).....	46
Tabela 17: Obiskanost spletnega portala eUprava – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=301)	51
Tabela 18: Kumulativni deleži pogostosti obiskovanja spletnih strani eUprave med mesečnimi PC uporabniki interneta – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=301)).....	53
Tabela 19: Ali ste na internetu že kdaj ... (RIS 2004, n=290; RIS 2006, n=304).....	57
Tabela 20: Ali ste na internetu že kdaj... - sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=304).	59
Tabela 21: Ste že vzpostavili stik z javno upravo prek interneta z naslednjim namenom... (RIS 2002/II, n=510).....	62
Tabela 22: Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave? (RIS 2006, n=304)	64
Tabela 23: Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave? – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=304)	66
Tabela 24: Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo (RIS 2006, n= 296).....	69
Tabela 25: Uporaba drugih digitalnih potrdil (RIS 2006, n=23).....	70
Tabela 26: Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n= 296)	71
Tabela 27: Odnos do storitev e-uprave (RIS 2006, n=148)	75
Tabela 28: Odnos do storitev e-uprave glede na obiskovanje e-uprave – povprečne ocene (RIS 2006, n=148)	76
Tabela 29: Odnos do storitev e-uprave glede na uporabo storitev e-uprave – povprečne ocene (RIS 2006, n=148).....	77
Tabela 30: Odnos do storitev e-uprave glede na posedovanje digitalnega potrdila – povprečne ocene (RIS 2006, n=148)	78
Tabela 31: Odnos do storitev e-uprave – sociodemografske značilnosti (RIS 2006, n=148)..	82
Tabela 32: Druge storitve e-uprave (RIS 2006, n=25).....	86

12 KAZALO SLIK

Slika 1: Tedenski uporabniki interneta – primerjava Slovenija - države EU (Cronos, 2006)....	8
Slika 2: Pridobivanje informacij s strani eUprave – primerjava Slovenija – države EU (Cronos, 2006).....	11
Slika 3: Vloga države pri razvoju interneta v Sloveniji (primerjava telefonskih anket: RIS 1998, n=300; RIS 2001, n=391; RIS 2002/I, n=234; RIS 2002/II, n=188; RIS 2004, n=284; RIS 2006, n=300).....	14
Slika 4: Vloga države pri razvoju interneta v Sloveniji (primerjava povprečij: RIS 1998, n=300; RIS 2001, n=391; RIS 2002/I, n=234; RIS 2002/II, n=188; RIS 2004, n=284; RIS 2006, n=300)	15
Slika 5: Začetek uporabe interneta glede na strinjanje s trditvijo: »Slovenska država je dobro poskrbela za optimalen razvoj interneta v Sloveniji.« (RIS 2006, n=296)	17
Slika 6: Primerjava seznanjenosti z delom oz. ustanovitvijo Ministrstva za informacijsko družbo oz. Direktoratom za informacijsko družbo (primerjava telefonskih anket: RIS 2001, n=404; RIS 2002/I, n=234; RIS 2002/II, n=198; RIS 2004, n=290; RIS 2006, n=303).....	23
Slika 7: Seznanjenost z delom oz. ustanovitvijo Ministrstva za informacijsko družbo oz. Direktorata za informacijsko družbo (primerjava povprečij: RIS 2001, n=404; RIS 2002/I, n=229; RIS 2002/II, n=198, RIS 2004, n=290)	24
Slika 8: Primerjava deležev za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji (RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).....	29
Slika 9: Primerjava povprečnih ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta (RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).....	32
Slika 10: Primerjava povprečnih ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta (RIS 2001, RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).....	33
Slika 11: Primerjava ocen za vlogo institucij in ministrstev pri razvoju interneta v Sloveniji glede na začetek uporabe interneta (RIS 2006, n=269).	37
Slika 12: Primerjava povprečne ocene za vlogo nekaterih institucij države pri razvoju interneta v Sloveniji (Politbarometer: november 2002, november 2003, november 2004, november 2005, december 2005 in september 2006; RIS: junij 2002, december 2002, november 2004, september 2006).	38
Slika 13: Primerjava pomembnosti ureditve posameznih storitev s strani slovenske države (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).....	42

Slika 14: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).	44
Slika 15: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države – pregled priorititet, ki se spremljajo daljše časovno obdobje (RIS 2002/I, RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006).	44
Slika 16: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države glede na pogostost uporabe interneta (RIS 2006, n=151).	48
Slika 17: Pomembnost ureditve posameznih stvari s strani slovenske države glede na leto začetka uporabe interneta (RIS 2006, n=151).	49
Slika 18: Obiskanost spletnega portala eUprava (RIS 2006, n=301).	50
Slika 19: Relativna mesečna obiskanost (doseg – rating) portala eUprava med mesečnimi PC uporabniki interneta (RIS 2004 - 2006)	54
Slika 20: Absolutna mesečna obiskanost (doseg – rating) portala eUprava med mesečnimi PC uporabniki interneta (RIS 2004 - 2006)	54
Slika 21: Relativna mesečna obiskanost (doseg - rating) najbolj obiskanih spletnih strani med mesečnimi PC uporabniki interneta (RIS 1998 – 2006)	55
Slika 22: Relativna mesečna obiskanost (doseg - rating) spletnih strani s področja medijev med mesečnimi PC uporabniki interneta (RIS 1998 – 2006).	56
Slika 23: Ali ste na internetu že kdaj... (RIS 2006, n=304).	57
Slika 24: Ali ste na internetu že kdaj... glede na leto začetka uporabe interneta (RIS 2006, n=304).	60
Slika 25: Ali ste na internetu že kdaj... glede na pogostost uporabe interneta (RIS 2006, n=304).	61
Slika 26: Ali ste na internetu že kdaj... (primerjava RIS 2002/II, RIS 2004, RIS 2006)	62
Slika 27: Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave? (RIS 2006, n=304)	64
Slika 28: Število davčnih zavezancev, ki je oddalo napoved za odmero dohodnine po elektronski poti (DURS 2004 - 2006).	65
Slika 29: Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave? – glede na pogostost uporabe interneta (RIS 2006, n=304).	67
Slika 30: Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo (RIS 2006, n= 296).	70
Slika 31: Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo glede na leto začetka uporabe interneta (RIS 2006, n= 296)	72

Slika 32: Odnos do storitev e-uprave glede na izobrazbo (RIS 2006, n=148).....	83
Slika 33: Odnos do storitev e-uprave glede na začetek uporabe interneta (RIS 2006, n=148)	84
Slika 34: Odnos do storitev e-uprave glede na starost respondentov (RIS 2006, n=148).....	85

13 VPRAŠALNIK

```

<QML>
<REM>*****e-uprava *****</rem>

<IF COND="QdmNET2 < 5" LAB="vsaj mesečno uporablja internet">
  <Q NAME="mid1">
    <T>Kako se strinjate oziroma ne strinjate z naslednjo trditvijo:<BR><BR>Slovenska država je dobro poskrbela za optimalni razvoj interneta v Sloveniji.<BR>Ocenite na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni da se sploh ne strinjate s trditvijo, 5 pa da se popolnoma strinjate.<T>
    <AN HIDE>
      <OPT VAL="1">sploh se ne strinjam
      <OPT VAL="2">se ne strinjam
      <OPT VAL="3">niti-niti
      <OPT VAL="4">se strinjam
      <OPT VAL="5">popolnoma se strinjam
    </AN>
  </Q>

  <Q NAME="mid2">
    <T>Sedaj prosim pomislite na vlogo, ki so jo - v celoti gledano - s svojimi dejanji in ne-dejanji imele pri optimalnem razvoju interneta v Sloveniji naslednje institucije oziroma osebe... <BR><BR>Ocenite njihovo vlogo na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni, da so imele zelo negativno vlogo, 5 pa da so imele zelo pozitivno vlogo.<T>
    <AN HIDE>
      <OPT VAL="1">zelo negativno
      <OPT VAL="2">negativno
      <OPT VAL="3">niti, niti
      <OPT VAL="4">pozitivno
      <OPT VAL="5">zelo pozitivno
    </AN>
    <SQ MIX>
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 1">Državni zbor (parlament)
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 1">Vlada Republike Slovenije
      <OPT>Predsednik vlade Janez Janša
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 1">Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in šport
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 1">Ministrstvo za šolstvo in šport
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 1">Direktorat za informacijsko družbo
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 0">Gospodarska zbornica Slovenije
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 0">Ministrstvo za gospodarstvo
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 0">Telekom Slovenije
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 0">SIOL
      <OPT COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 0">Microsoft
    </SQ>
  </Q>

  <Q NAME="mid3">
    <T>Kako ste nasploh seznanjeni z delom Direktorata za informacijsko družbo?<T>
    <AN>
      <OPT VAL="1">dobro poznam
      <OPT VAL="2">poznam
      <OPT VAL="3">sem slišal
      <OPT VAL="4">ne poznam
    </AN>
  </Q>

  <IF COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 0">
    <Q NAME="mid6">
      <T>Na lestvici od 1 do 5 ocenite, kako pomembno je, da slovenska država uredi naslednje... Pri tem 1 pomeni, da sploh ni pomembno, 5 pa zelo pomembno.<T>
      <S>kako pomembno je, da slovenska država uredi naslednje</S>
      <AN HIDE>
        <OPT VAL="1">sploh ni pomembno
        <OPT VAL="2">ni pomembno
        <OPT VAL="3">niti, niti
        <OPT VAL="4">pomembno
        <OPT VAL="5">zelo pomembno
      </AN>
      <SQ MIX>
        <OPT>postavi pospešen razvoj informacijske družbe za pomembno strateško prioriteto
        <OPT>omogoči čimveč javno dostopnih točk za dostop do interneta (pošte, šole, uradi, knjižnice...)
        <OPT>vzpodbudi opremljanje z računalniki v šolah
        <OPT>vzpodbuja kreiranje več spletnih vsebin v slovenščini
        <OPT>zagotovi masoven in poceni širokopasovni dostop do interneta
        <OPT>dokonča gradnjo avtocest
      </SQ>
    </Q>
  </IF>

  <Q NAME="mid10a">
    <T>Ali ste na internetu že kdaj...?<T>
    <AN HIDE>
      <OPT>da
      <OPT>ne
    </AN>
  </Q>

```

```

<SQ>
<OPT>obiskali spletne strani vaše občine
<OPT>obiskali spletne strani katerega od ministrstev
<OPT>obiskali spletne strani organov Evropske unije
<OPT>poslali elektronsko pošto javni upravi
<OPT>izpolnili uradni obrazec ali opravili uradni postopek
</SQ>
</Q>

<Q NAME="mies">
<T>Ali ste v zadnjih 12 mesecih uporabili naslednje storitve e-uprave:</T>
<AN HIDE>
<OPT>da
<OPT>ne
</AN>
<SQ>
<OPT>storitve portala EVEM
<OPT>elektronska oddaja dohodnine
<OPT>podaljšanje registracije avtomobila
<OPT>vpogled v zemljiško knjigo
</SQ>
</Q>

<Q NAME="mid1cert">
<T>Ali imate za svoje osebne potrebe (ne kot podjetje) kvalificirano digitalno potrdilo:</T>
<AN HIDE>
<OPT>da
<OPT>ne
</AN>
<SQ>
<OPT>potrdilo SIGEN-CA, ki ste ga pridobili na upravni enoti
<OPT>bančni certifikat NLB
<OPT>bančni certifikat HALCOM CA FO.
<OPT>poštni certifikat POŠTA@CA. (izg. poštarca)
<OPT>nek drug osebni certifikat oziroma digitalno potrdilo
</SQ>
</Q>

<IF COND="mid1cert.5 IN [1]" LAB="drug certifikat">
<Q NAME="certoth">
<T>Katerega pa?</T>
<S>Kako se imenuje certifikat oziroma digitalno potrdilo oz. kdo ga je izdal (lahko jih navede več) </S>
<OQ LEN="150">
</Q>
</IF>

<IF COND="(SAMPLE(SAMPLE_ID) MOD 2) = 1">
<Q NAME="mid6j">
<T>Na lestvici od 1 do 5 ocenite, kako se strinjate z naslednjimi trditvami...</T>
<S>.../S> <AN HIDE>
<OPT VAL="1">sploh se ne strinjam
<OPT VAL="2">se ne strinjam
<OPT VAL="3">niiti, niti
<OPT VAL="4">se strinjam
<OPT VAL="5">popolnoma se strinjam
</AN>
<SQ MIX>
<OPT>menim, da je postopek za pridobitev digitalnega potrdila razmeroma zapleten
<OPT>menim, da digitalno potrdilo NE omogoča bistveno več dodatnih storitev e-uprave kot jih lahko opravimo brez njega
<OPT COND="mid1cert.1=2">razmišljal sem že o nabavi digitalnega potrdila SIGEN
<OPT>želel/a bi si več on-line storitev slovenske uprave
<OPT>zadovoljen sem s storitvami e-uprave
<OPT>storitve e-uprave v Sloveniji niso dovolj prijazne
<OPT>premalo sem informiran o storitvah e-uprave
</SQ>
</Q>

<IF COND="mid6j.4 IN [4 5]" LAB="storitev">
<Q NAME="onstor">
<T>Katere on-line storitve slovenske uprave najbolj pogrešate?</T>
<S>Naj navede največ tri</S>
<OQ LEN="150">
</Q>
</IF>
</IF>
</IF>
<REM>*****konec e-uprava *****</rem>
<REM>***** SPLETNA OBISKANOST *****</REM>
<rem> *** modul D *** </rem>

<IF COND="QdmNET2 < 5" LAB="vsaj mesečno uporablja internet">
<Q NAME="mid11">
<T>Kako pogosto za vaše osebne potrebe uporabljate internet v naslednje namene?</T>
<S>Kako pogosto pa za vaše osebne potrebe uporabljate internet v naslednje namene?</S>
<AN>
<OPT VAL="1">dnevno

```

<OPT VAL="2">tedensko
 <OPT VAL="3">mesečno
 <OPT VAL="4">občasno (manj kot mesečno)
 <OPT VAL="5">enkrat sem uporabil
 <OPT VAL="6">nisem še uporabil
 </AN>
 <SQ MIX>
 <OPT>on-line kazino, igralnice
 <OPT>on-line stavnice
 <OPT>telefoniranje prek interneta (IP telefonija, npr. skype)
 <OPT>izmenjavno datotek (glasba, video) preko p2p (peer to peer) omrežij, npr. eMule, Kazza, ...
 <OPT>uporabo RSS storitev
 <OPT>uporabljate internet za samoiobraževanje zgolj z iskanjem in povezovanjem informacij na internetu, torej izven udeležbe v formalnih brezplačnih on-line izobraževanjih.
 </SQ>
 </Q>

<Q NAME="obisk5">
 <T>Našteli vam bomo nekaj spletnih strani, vi pa povejte, kako pogosto jih obiskujete preko osebnega računalnika, prenosnika, dlančnika in NE preko mobilnega telefona.</T>
 <AN>
 <OPT VAL="1">ne poznam spletne strani
 <OPT VAL="2">slišal(a) zanjo
 <OPT VAL="3">enkrat že obiskal(a)
 <OPT VAL="4">obiskujem občasno
 <OPT VAL="5">obiskujem mesečno
 <OPT VAL="6">obiskujem tedensko in pogosteje
 <OPT VAL="7">obiskujem dnevno
 </AN>
 <SQ MIX>
 <OPT>Google
 <OPT>Siol.net
 <OPT>Gibanje.org (gibanje za pravičnost in razvoj predsednika Drnovška)
 <OPT>Najdi.si
 <OPT>Yahoo.com
 <OPT>Planet (upoštevajte le dostop prek računalnika in NE dostop z mobilnim telefonom)
 <OPT>24ur.com
 <OPT>RTV Slovenija
 <OPT>TIS telefonski imenik Slovenije
 <OPT>Portal e-uprava
 </SQ>
 </Q>

<Q NAME="obisk6">
 <T>Kaj pa naslednje spletne strani?</T>
 <AN>
 <OPT VAL="1">ne poznam spletne strani
 <OPT VAL="2">slišal(a) zanjo
 <OPT VAL="3">enkrat že obiskal(a)
 <OPT VAL="4">obiskujem občasno
 <OPT VAL="5">obiskujem mesečno
 <OPT VAL="6">obiskujem tedensko in pogosteje
 <OPT VAL="7">obiskujem dnevno
 </AN>
 <SQ MIX>
 <OPT>Salomon.si
 <OPT>Dnevnik
 <OPT>Delo
 <OPT>Večer
 <OPT>Finance on.net
 <OPT>Nepremicnine.net
 <OPT>Bolha.si
 <OPT>Avto.net
 <OPT>Nepremicnine Si21
 <OPT>IBN.si Informacijska borza nepremicnin
 <OPT>SLONEP
 </SQ>
 </Q>

<IF COND="(obisk5.1 in [4 5 6 7])">
 <Q NAME="obiskg">
 <T>Rekli ste da obiskujete Google.com. Kako pogosto pa obiskujete Google.com za... </T>
 <AN>
 <OPT VAL="1">ne poznam spletne strani
 <OPT VAL="2">slišal(a) za to storitev
 <OPT VAL="3">enkrat že uporabil(a)
 <OPT VAL="4">občasno
 <OPT VAL="5">mesečno
 <OPT VAL="6">tedensko
 <OPT VAL="7">dnevno
 </AN>
 <SQ>
 <OPT>Iskanje po slovenskih straneh
 <OPT>Iskanje po tujih straneh
 <OPT>uporabo elektronske pošte GMAIL(dži-mail)
 </SQ>

```

</Q>
</IF>

<IF COND="(obisk5,4 in [4 5 6 7])">
<Q NAME="obiskn">
<T>Rekli ste da obiskujete Najdi.si. Kako pogosto ga obiskujete za naslednje storitve... </T>
<AN>
<OPT VAL="1">ne poznam spletne strani
<OPT VAL="2">slišal(a) za to storitev
<OPT VAL="3">enkrat že uporabil(a)
<OPT VAL="4">občasno
<OPT VAL="5">mesečno
<OPT VAL="6">tedensko
<OPT VAL="7">dnevno
</AN>
<SQ MIX>
<OPT>Iskanje po slovenskih straneh
<OPT>Iskanje po Najdi zemljevidu
<OPT>Iskanje po Najdi katalogu avtomobilov
</SQ>
</Q>
</IF>
</IF>
<REM>***** konec SPLETNA OBISKANOST *****</rem> **to dati na začetek ali kam drugam na priorno mesto (lahko pa tudi na konec za vse
mesečne uporabnike interneta)

<Q NAME="U05">
<T>Katerega leta ste pričeli uporabljati internet?</T>
<AN HIDE>
<OPT VAL="2006">2006 (letos)
<OPT VAL="2005">2005
<OPT VAL="2004">2004
<OPT VAL="2003">2003
<OPT VAL="2002">2002
<OPT VAL="2001">2001
<OPT VAL="2000">2000
<OPT VAL="1999">1999
<OPT VAL="1998">1998
<OPT VAL="1997">1997
<OPT VAL="1996">1996
<OPT VAL="1995">1995
<OPT VAL="1994">1994
<OPT VAL="1993">1993
<OPT VAL="1992">1992
<OPT VAL="1991">1991
<OPT VAL="1990">1990 in prej
</AN>
</Q>
</QML>

```